

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro předškolní vzdělávání Mateřské školy „Klíček“ Nový Bor

Vypracovala: Mgr.Ivana Posseltová
a pedagogický kolektiv

Vydáno: 2.6.2021
Účinnost: od 1.9.2021

Mgr. Ivana Posseltová
ředitelka školy

1. IDENTIFIKA NÍ ÚDAJE O MATE ŠKÉ ŠKOLE

Název školy: Mateřská škola „Klíček“ Nový Bor, Svojsíkova 754,
okres Česká Lípa, příspěvková organizace

Sídlo školy: Svojsíkova 754, 473 01 Nový Bor

Odloučená pracoviště: 1. MŠ Srdíčko, Palackého 144, 473 01 Nový Bor
2. MŠ Pohádka, Luční 382, 473 01 Nový Bor
3. MŠ Jablíčko, Gen. Svobody 355, 473 01 Nový Bor
4. MŠ Kopretina, Kalinova 572, 473 01 Nový Bor
5. MŠ Kytíčka, Kalinova 121, 473 01 Nový Bor

Zřizovatel : Město Nový Bor
náměstí Míru 1, 473 01 Nový Bor

Ředitel školy: Mgr. Ivana Posseltová

Zpracovatel ŠVP PV: Pavla Procházková
Mgr.Ivana Posseltová

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola „Klíček“ Nový Bor slučuje od července 2004 všechny mateřské školy patřící Městu Nový Bor. Přestože školy pracují podle společného školního vzdělávacího programu a pořádají mnoho společných akcí, zachovala si každá z nich své původní zaměření i odlišnost v nabídce pro děti i rodiče.

• Velikost školy, počty tříd a počty zaměstnanců

	Počty tříd k 1.9.2017	Kapacita školy	Počty zaměstnanců učitelé+asistenti+ chůvy provozní	
MŠ Srdíčko	3	78	6 + 1 + 0	4,5
MŠ Pohádka	2	35	3 + 0 + 0	2,5
MŠ Klíček	4	112	9 + 1 + 0	5,5
MŠ Jablíčko	1	28	2 + 0 + 0	1
MŠ Kopretina	1	25	2 + 0 + 1	1
MŠ Kytíčka	3	84	6 + 0 + 0	4,5
CELKEM	14	362	28 + 2 + 1	19

- **Charakter budov a okolí jednotlivých škol**

MŠ Srdíčko – trojtřídní mateřská školka s výhodnou polohou v centru města, kde jsou děti ve smíšených skupinách. Školu tvoří 2 vily spojené pavilonem s jídelnou. Budova A (č.p. 176) evidovaná jako nemovitá kulturní památka byla zřejmě vybudována pro potřeby bydlení v 19.století. Dnes jsou v ní umístěné 2 třídy a kancelář. Budova B (č.p. 144) byla vybudována pro potřeby bydlení počátkem 20.století a nyní slouží nejstarším dětem a potřebám školní kuchyně. Spojovací krček byl postaven před cca 50lety za účelem komunikačního propojení objektů A a B a nově zrekonstruován v roce 2009. Škola prošla v roce 2020 celkovou rekonstrukcí budovy B, která vyřešila nevyhovující prostorové i bezpečnostní podmínky vzdělávání dětí a prostorové a hygienické podmínky školní kuchyně.

Celoroční tematický vzdělávací plán se zaměřuje na ekologickou výchovu, především prostřednictvím smyslového vnímání. K tomuto účelu slouží celoročně využívaná zahrada, která je umístěna za všemi budovami, oddělena zelení od komunikace a byla v roce 2014 kompletně revitalizovaná na zahradu v přírodním stylu.

MŠ Pohádka – vila s velkou zahradou v městské části Arnultovice sdružuje děti ve dvou třídách – heterogenních věkových skupinách. Budova byla postavena na počátku 20.století a od roku 1955 je zde umístěna mateřská škola. Budova byla kompletně zrekonstruována, změnou dispozičního řešení se zvětšily prostory pro pobyt dětí a zmodernizovala se školní kuchyň. Nová zateplená fasáda kopíruje původní vzhled budovy.

Velká zahrada ve vilové čtvrti, která obklopuje celou budovu, umožňuje celoroční vyžití, a byla v roce 2014 revitalizována na zahradu v přírodním stylu. Školka je charakteristická především literárně dramatickou tvorbou.

MŠ Klíček - účelová budova čtyřtřídní mateřské školy je postavena na okraji města v sídlišti Západ a do provozu byla uvedena v roce 1975. Škola má 3 třídy věkově smíšených dětí a jednu třídu speciální, kde kromě logopedické péče je nabízena pomoc dětem s různými typy postižení.

Škola od roku 2004 aktivně spolupracuje s Kinderhaus „Lauschezwerge“ ve Waltersdorfu a věnuje se výuce německého jazyka imerzní metodou. Seznamování dětí s německým jazykem formou hry je součástí ročního vzdělávacího plánu. Díky přeshraniční spolupráci získala škola dotaci na nástavbu patra a kompletní bezbariérovost, a s přispěním zřizovatele i finanční prostředky na rekonstrukci soc.zařízení, elektroinstalace, zateplení budovy a novou fasádu. V roce 2014 byla revitalizovaná spodní část zahrady na zahradu v přírodním stylu a v roce 2015 díky dalším dotacím byla zahrada v přírodním stylu dokončena celá.

MŠ Jablíčko – školka je otevřená od 1.9.2008, po částečné rekonstrukci areálu 4třídního objektu CHANOS Základní školy Nový Bor, Generála Svobody. Škola má jednu třídu věkově smíšených dětí a nachází se v městské části Arnultovice. Blízkost základní školy, a především školní tělocvičny, předurčuje preferenci sportovních činností. Školka je v pronájmu základní školy a stravování pro děti zajišťuje školní jídelna odloučeného pracoviště MŠ Kytíčka.

MŠ Kytíčka – se přestěhovala z ul.B.Egermanna do nových prostor v Kalinově ulici. Sídli ve dvou budovách v bývalém areálu SPŠ sklářské a vznikla postupnou rekonstrukcí v letech 2009-11. Jedna třída je od 1.9.2009 umístěna ve zrekonstruovaném přízemí secesní vily (MŠ Kopretina) a od září 2015 slouží potřebám batolecí třídy. V roce 2010 prošlo rekonstrukcí i přízemí budovy internátu, kde byla 8.10.2010 slavnostně otevřena další třída (MŠ Pampeliška) a školní kuchyně pro obě budovy. V roce 2011 byla dokončena rekonstrukce 1. a 2. patra internátu, a MŠ se rozšířila o 2 nové třídy.

MŠ Kytíčka je tedy trojtřídní školka s 3 heterogenními třídami zaměřená především na hudebně dramatickou činnost. Zahrada je rozdělená na úseky – část tvoří zahrada v přírodním stylu a část je vybavená moderními zahradními prvky.

MŠ Kopretina s 1 batolecí třídou pro děti od 2 do 3 let je vedena jako samostatná školka. Stravování dětí je zajišťováno z vedlejší budovy MŠ Kytíčka. Zahrada plně nevyhovuje potřebám dětí, jsou připravené plány na její revitalizaci.

3. PODMÍNKY VZD LÁVÁNÍ

- **Prostorové podmínky:**

MŠ SRDÍČKO	Budova A je jednopatrová s rozlehlou půdou, 2 velkými třídami a 2 soc.zařízeními: <u>1.patro</u> – třída „Žabičky“, šatna na chodbě, kancelář <u>přízemí</u> – třída „Lištičky“, šatna, vstupní prostory Budova B je jednopatrová s věžičkovou půdou a opraveným vnějším pláštěm: <u>1.patro</u> – třídy „Sovičky“ <u>přízemí</u> – šatna pro děti, zázemí pro personál, kuchyň Spojovací krček – jídelna pro všechny děti Škola je po celkové rekonstrukci a prostory plně vyhovují hygienickým i bezpečnostním předpisům. Celá zahrada je upravena v přírodním stylu a nabízí dětem celoroční aktivity nejen z oblasti EVVO.
MŠ POHÁDKA	Jednopatrová vila s pěkným půdním prostorem a 2 soc.zařízeními: <u>1.patro</u>: třída „Trpaslíci“ + soc.zařízení <u>přízemí</u>: třída „Kašpárci“ + kuchyň, šatna na chodbě, soc.zařízení Budova je po celkové rekonstrukci a plně odpovídá hygienickým a bezpečnostním předpisům. Kolem vily je velká nově upravená zahrada v přírodním stylu, která umožňuje maximální celoroční využití.

MŠ KLÍČEK	Budova školy je dvoupatrová, účelová, s centrálním a nouzovým schodištěm: 2.patro – multifunkční místnost + kancelář + 3.třída (dvojjazyčná) „Čtyřlístek“ <u>1.patro</u> - 2. třída „Jahůdka“ + sborovna + 1. třída „Houbička“ <u>přízemí</u> - 4. třída speciální + společné šatny + provozní část budovy <u>suterén</u> - část třídy „Kaštanek“- prostory pro individuální vzdělávání, sklady Třídý jdou prostorné, světlé, plně vyhovují potřebám dětí. Zahrada je členitá, dostatečně velká a vybavená tak, aby umožňovala dětem rozmanité pohybové i další aktivity. Celá zahrada je vybudovaná v přírodním stylu. Po rekonstrukci je škola kompletně bezbariérová, je zde vybudován osobní výtah. Všechny vnitřní i venkovní prostory odpovídají hygienickým a bezpečnostním normám.
MŠ JABLÍČKO	Třída školy se nachází v přízemní budově náležící ZŠ Arnultovice, společně s tělocvičnou školy a komerčně využívaným prostorem. Třída je stavebně odloučena od ostatních prostor, má své soc.zařízení, šatnu, přípravnou kuchyňku, sklad, třídu a lehárnu. Po rekonstrukci odpovídají všechny prostory současným normám. Škola má k dispozici vlastní zahradu. Děti mateřské školy mohou využívat tělocvičnu ZŠ. Strava je dovážena ze školní jídelny MŠ Kytíčka.
MŠ KOPRETNA	Třída MŠ je umístěna v přízemí dvoupatrové vily v Kalinově ulici a byla otevřena po kompletní rekonstrukci. Třída je stavebně oddělena od zbývajících pater budovy. Školka má k dispozici třídu, lehárnu, hernu – jako spojené prostory, šatnu, sociální zařízení, přípravnou kuchyňku, zázemí pro zaměstnance. Všechny prostory odpovídají současným normám. Stravování je zajištěno v budově MŠ Kytíčka. Zahrada u školky je prostorná a postupně se dovybavuje.
MŠ KYTIČKA	Dvoupatrová vila bývalého internátu s centrálním a nouzovým schodištěm: <u>2.patro</u>: třída „Fialka“, šatna, soc.zařízení + sklady <u>1.patro</u>: třída „Zvoneček“, šatna, soc.zařízení + kancelář a sklad <u>přízemí</u>: třída „Pampeliška“, šatna, soc.zařízení + kuchyň a sklady Školka je po celkové rekonstrukci a plně vyhovuje všem současným normám. Zahrada MŠ je oddělena plotem od ostatních prostor areálu a v přední části je vybavena novými herními prvky. Zbývajících 2/3 zahrady byly upraveny v přírodním stylu za pomoci dotačních titulů.

• **Materiální podmínky a věcné vybavení:**

Škola hospodáří s finančními prostředky KÚ Libereckého kraje a Městského úřadu Nový Bor. Prostředky KÚ jsou určeny na mzdy pracovníků školy a jsou závislé od počtu dětí ve třídách. Prostředky MěÚ na provoz jsou dostačující.

Dětský nábytek, tělovýchovné nářadí, hygienická zařízení i vybavení pro odpočinek odpovídají antropometrickým požadavkům, bezpečnostním, hygienickým a estetickým zásadám.

Vybavení hračkami, pomůckami, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich specifickým potřebám; je průběžně podle možností obnovováno a doplňováno.

Hračky a doplňky jsou převážně umístěny v dohledu i v dosahu dětí.

Děti se svými výtvary podílejí na úpravě i výzdobě školy a jejich práce jsou přístupné nejen jim, ale i rodičům.

- **Životospráva a hygien.podmínky:**

Organizace provozu, životospráva a hygienické podmínky jsou stanoveny v **Provozních řádech** jednotlivých škol, odsouhlasené KHES.

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle zásad zdravé výživy, spotřební koše jsou pravidelně kontrolovány. Děti nejsou do jídla nuceny, ale jsou k jídlu pozitivně motivovány. V průběhu dne dostávají děti 3 jídla – přesnídávku, oběd a odpolední svačinu. Stravují se vždy, pokud jsou v době podávání jídel přítomny ve škole. Pitný režim je zajištěn prostřednictvím pitných koutků ve třídách, ke kterým mají děti volný přístup. Mohou si vybrat čaj nebo čistou vodu. Pitný režim je zajištěn i při pobytu na školní zahradě.

Režim dne je volný a natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí a aktuální situaci.

Režim dne odpovídá specifickým požadavkům provozu jednotlivých škol a je zveřejněn na nástěnkách pro rodiče. Jeho součástí jsou:

- Ranní hry a individuální činnosti
- Komunitní kruh
- Ranní cvičení
- Přesnídávka
- Hlavní vzdělávací činnost
- Pobyt venku
- Oběd
- Klidový režim – pravidelná četba, spánek nebo náhradní klidné činnosti
- Odpolední svačina
- Odpolední hry, individuální činnosti

Děti jsou venku každý den, dostatečně dlouhou dobu, pobyt venku je přizpůsoben kvalitě ovzduší. Za příznivého počasí probíhají venku i odpolední aktivity.

V průběhu celého dne mají děti dostatek volného pohybu a jsou respektovány individuální potřeby pohybu jednotlivých dětí, obzvlášť zvýšená potřeba pohybu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Respektována je i individuální potřeba odpočinku i spánku a nespavým dětem jsou nabízeny náhradní klidné činnosti. Organizace klidového režimu vychází z provozních možností jednotlivých škol.

Učitelé se chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

- **Psychosociální podmínky:**

Adaptace nově příchozích dětí probíhá individuálně po dohodě s rodiči, děti mají možnost zvykat si na nové prostředí postupně.

Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování jsou nepřipustné.

Učitelé respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace.

Děti dostávají jasné a srozumitelné pokyny a nejsou neúměrně zatěžovány. Mají dostatek volnosti a osobní svobody, přičemž jsou vedeny k dodržování potřebného řádu a pravidel soužití, na jejichž tvorbě se podílejí.

Prostředí školy navozuje pocit spokojenosti, jistoty a bezpečí pro děti i dospělé. Třída je pro děti kamarádkým prostředím, kde je mezi dětmi a dospělými podporována vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora.

Dětem jsou činnosti nabízeny a je počítáno s jejich aktivní spoluúčastí a rozhodováním. Jsou podporovány v samostatnosti, kreativitě, potřebě objevovat a poznávat nové, zvědavosti, radosti z učení. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí a podpora nezdravé soutěživosti.

Způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací pedagoga a dětí. Učitelé přistupují k dětem pozitivně, podporují jejich sebedůvěru, dostatečně oceňují a vyhodnocují projevy a výkony dětí. Věnují se neformálním vztahům ve třídě a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem. Svým chováním jsou pro děti přirozeným vzorem.

- **Řízení mateřské školy:**

Všichni pracovníci mají jasně vymezené pravomoci, povinnosti a úkoly.

Ředitelka a zástupkyně ŘŠ odloučených pracovišť (dále jen OP) společně tvoří roční plán práce, plán společných akcí, spolupracují při tvorbě vnitřních směrnic školy, při výběru nových pedagogických pracovníků a všech důležitých organizačních záležitostech. Porady vedení (ŘŠ, zástupci všech OP, zástupkyně ŘŠ) probíhají 1x za měsíc.

Škola má vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř školy, tak navenek – (www.msklicek.cz).

Zaměstnanci jsou zapojováni do řízení školy, je podporována jejich aktivita, samostatnost a kreativita. Pedagogický sbor i správní zaměstnanci pracují jako tým, vzájemně si vypomáhají a podporují se. Mezi jednotlivými pracovišti je vytvořeno přátelské klima, je podporována vzájemná spolupráce, důvěra a tolerance.

Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického sboru. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu školy. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Mateřská škola zve ke spolupráci rodiče a spolupracuje se zřizovatelem, dalšími orgány státní správy a samosprávy, základními školami a jinými organizacemi ve městě, stejně tak jako s odbornými pracovišti.

- **Personální podmínky:**

Všichni zaměstnanci školy jsou plně kvalifikovaní.

Ve speciální třídě pracují učitelky s ukončeným studiem speciální pedagogiky. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami konzultujeme s odbornými pracovišti - PPP v České Lípě, SPC pro děti s vadami řeči a sluchu v Liberci, SPC pro děti s více vadami v Jablonci nad Nisou a SPC pro děti s autismem v Turnově.

Pedagogický sbor je stabilní, učitelky se dále soustavně vzdělávají, chovají se a jednájí profesionálním způsobem. Dbají na dodržování psychosociálních podmínek. Podporován je profesní růst pedagogů především formou vysokoškolského studia.

Služby učitelů jsou rozvrženy tak, aby byla zajištěna optimální pedagogická péče o děti. Pokud to provozní podmínky dovolí, překrývá se přímá pedagogická práce učitelů v rozsahu alespoň 2,5 hodin denně.

- **Spoluúčast rodičů:**

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, dle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.

Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět. Pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Spolupráce funguje na základě partnerství.

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech.

- **Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami:**

Mateřská škola zajišťuje vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami ve speciální třídě nebo v běžných třídách.

Všechny děti jsou vzdělávány podle ŠVP pro předškolní vzdělávání MŠ „Klíček“ Nový Bor, s přihlédnutím ke svým individuálním potřebám a možnostem.

Učitelé pravidelně sledují rozvoj a pokroky každého dítěte v oblasti hrubé a jemné motoriky, grafomotoriky, zrakového a sluchového vnímání, vnímání prostoru a času, základních matematických představ, myšlení a řeči, sociálních dovedností a sebeobsluhy. Pro diagnostiku dětí využíváme „**Diagnostiku dítěte předškolního věku**“ (aut. Bednářová/Šmardová).

Nepostačuje-li samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb dítěte a dítě má nadále potíže v jedné či více oblastech vzdělávání, vypracuje škola Plán pedagogické podpory (PLPP).

PLPP sestavuje třídní učitel. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory mezi učiteli s cílem stanovit např. metody práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. PLPP má písemnou podobu a s jeho obsahem jsou na společné schůzce seznámeni zákonní zástupci dítěte. Dítěti poté poskytují učitelé podpůrná opatření 1. stupně, v souladu s PLPP.

Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. K vyšetření se objednávají rodiče sami.

Školské poradenské zařízení po vyšetření dítěte určí další stupeň podpory dítěte a doporučí škole metody a organizaci vzdělávání, pomůcky, vypracování Individuálního vzdělávacího plánu (IVP), příp. další podpůrná opatření.

Děti s 1.-3. st. podpůrných opatření mohou být zařazeny v běžných třídách.

Děti od 3. stupně podpůrných opatření výše mohou být se souhlasem zákonných zástupců přerazeny do speciální třídy, kde se jim věnují učitelé s odborným vzděláním v oblasti speciální pedagogiky.

Škola spolupracuje s těmito školskými poradenskými zařízeními:

- pro děti s vadami řeči – SPC Liberec
- pro děti s mentálním postižením – SPC Jablonec nad Nisou
- pro děti s autismem – SPC Semily
- pro děti cizince – PPP Česká Lípa
- pro děti s poruchami chování a ADHD – PPP Česká Lípa

Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitelka školy, na odloučených pracovištích zástupkyně ředitelky pro jednotlivá OP. Ředitelka školy, příp. zástupkyně pro OP pověřuje učitele sestavením PLPP, IVP a komunikací se zákonnými zástupci.

Jako podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory tyto předměty speciálně pedagogické péče:

- logopedická intervence pro děti se závažnými poruchami řeči,
- jazyková intervence pro děti - cizince

- **Vzdělávání nadaných dětí**

Při vzdělávání dětí vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Nečekáme na potvrzení a identifikaci nadání, či mimořádného nadání, podporujeme všechny projevy a známky nadání.

Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely.

V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

- **Vzdělávání dětí mladších 3 let**

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.

Ve třídě s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti.

Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.

Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.

Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení.

Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).

Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.

Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.

Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.

V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

4. ORGANIZACE VZD LÁVÁNÍ

Organizace chodu školy je řešena Organizačním řádem, Provozním řádem a Režimem dne.

Další podmínky řeší **Školní řád**, který se aktuálně mění.

Zápisy do MŠ se konají 1x ročně a děti jsou přijímány na základě „Žádosti o přijetí k předškolnímu vzdělávání“ podané rodiči a “Rozhodnutí o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání“ vydané ředitelkou školy. Přijímání dětí se řídí kritérii, uvedenými ve směrnici č.2017/1. Při vstupu dítěte je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Třídy jsou heterogenní, kdy dítě zůstává po celou dobu v jedné třídě se stejnými učitelkami, čímž se u dětí umocňuje pocit bezpečí a jistoty. Děti z batolecí třídy přecházejí dle přání rodičů na další jednotlivá pracoviště.

Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání, respektují jejich individualitu a potřeby. Činnosti jsou prováděny individuálně, frontálně i skupinově, založeny jsou především na vlastní aktivitě dětí.

Preferováno je kooperativní, prožitkové a situační učení. Děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.

Do denního programu jsou pravidelně (několikrát v týdnu) zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity a preventivní logopedická cvičení.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které škola organizuje nad rámec běžného programu.

Počty dětí ve třídách nejsou překračovány, spojování tříd je maximálně omezeno.

Škola aktivně spolupracuje s rodiči, MěÚ, ZŠ, PPP, SPC, DPS v Novém Boru, zahraničními partnery (AWO Kindertagesstätte Lauschezwerge) a dalšími organizacemi.

5. CHARAKTERISTIKA VZD L.PROGRAMU

Společný vzdělávací program se opírá o zásady programu Zdravá mateřská škola, vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV) a platných metodik pro jednotlivé oblasti vzdělávání předškolních dětí

Cílem vzdělávání je spokojenost dítěte, jeho pohoda tělesná, duševní i sociální. Mateřská škola vytváří takové podmínky, kde se budou děti cítit bezpečně a kde budou respektovány jejich potřeby. Program vychází z komplexního působení ve všech oblastech vývoje dítěte, preferuje učení hrou a prožitkem, posilování sebedůvěry, spolupráce a empatie.

Forma vzdělávání: Převažuje spontánní učení nad organizovaným, využíváme projektové metody učení, práce ve skupinách i individuální, s maximálním zapojením všech smyslů dítěte. Při vzdělávání mají děti dostatek prostoru pro aktivitu, tvořivost a konkrétní činnosti: manipulaci, experimentování a hru.

Přístupy: Preferujeme individuální přístup a partnerský vztah mezi dítětem- učitelkou- rodiči.

Předpoklady:

- Vybavit školy dostatkem pomůcek a materiálu, které by stimulovaly k objevování a umožnily práci ve více skupinách.
- Plánovat v delších tematických blocích, které na sebe navazují a vzájemně se prolínají.
- Dopřát dětem dostatek času k práci, jejímu ukončení a prožití, poskytnout zpětnou vazbu a dopřát uznání. Podporovat spolupráci dětí.
- Nepředkládat hotové názory, ale být dítěti rádcem, průvodcem, kamarádem

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Ve společném **Školní vzdělávacím programu** (ŠVP) jsou vypracovány cíle a jednotlivé kompetence, které jsou všem dětem nabízeny, s respektováním vývojových řad a metodických postupů. ŠVP se tak stává „vodítkem“ pro rozpracování konkrétních plánů vzdělávání na jednotlivých školách.

Vzdělávací obsah ŠVP je členěn na každý měsíc do oblastí vycházejících z RVP PV. V oblastech důležitých z hlediska respektování vývojové řady je rozčleněn i podle věkových kategorií.

- Oblasti:
- 1. Dítě a jeho tělo - Pohybové a psychomotorické činnosti
Jemná motorika a grafomotorika
 - 2. Dítě a jeho psychika – Jazyk a řeč
Poznávací funkce – Rozumový vývoj
Matematické představy
Sebepojetí, city a vůle – Hudební činnosti
Výtvarné činnosti
Literárně-dramatické činnosti
 - 3. Dítě a ten druhý
 - 4. Dítě a společnost
 - 5. Dítě a svět

Jednotlivé oblasti nejsou v průběhu dne i celého tematického bloku izolovány, ale vzájemně se prolínají a doplňují.

Jednotlivé školy mají vypracovaný **Roční tematický plán vzdělávání**, který vychází ze zaměření jednotlivých škol. Plánování je prováděno v týdenních i vícetýdenních projektech (vzdělávacích tématech), které na sebe navazují a přizpůsobují se přání dětí i aktuálnímu dění ve třídě, ve škole, ve městě...

TŘÍDNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Třídní vzdělávací program (TVP) tvoří učitelky v jednotlivých třídách, rozpracovávají ŠVP do témat Ročního tematického plánu vzdělávání jednotlivých škol, přičemž jednotlivé kompetence přizpůsobují věkovému složení dětí ve třídě, jejich zájmu, možnostem a individuálním potřebám.

Učitelky na tvorbě Třídního vzdělávacího programu intenzivně spolupracují, předávají si zkušenosti a poznatky, společně vyhodnocují naplnění TVP. Do plánování se mohou zapojit děti i rodiče.

SPECIÁLNÍ PROGRAMY

Škola má vypracovány 3 speciální programy:

- **„Speciální program kolektivní logopedické péče“** – pro speciální logopedickou třídu, který je využíván pro potřeby preventivní logopedické péče v běžných třídách
- **„Klíček k přátelství“** – program výuky německého jazyka pro předškolní třídu MŠ Klíček
- **„Vzdělávací program pro děti mladší 3let“** – program, který se specializuje od 2 do 3 let věku

6. VZD LÁVACÍ OBSAH

Obsah vzdělávání je členěn do 4 základních bloků dle ročních období, které jsou rozděleny po měsících na jednotlivé oblasti vzdělávání tak, aby byla zajištěna maximální flexibilita v plánování jednotlivých škol.

Obsah je poměrně podrobný, aby byl vodítkem a inspirací i pro začínající učitelky.

I. BLOK - **PODZIM**

ZÁŘÍ

1. Dítě a jeho tělo

Hrubá Motorika

Cíl: Ovládání pohybového aparátu, cvičení orientace v prostoru

- **3-4**
 - Chůze ve volné skupině za učitelkou
 - Podporovat spontánní běh ve volném prostoru
 - Běh ve skupině za učitelkou po obvodu
 - Běh za učitelkou s vyhýbáním překážek v přírodním terénu
 - Poskoky na místě
 - Učit děti výstup na nízké nářadí a sestup z něj
 - Lezení v podporu dřepmo volně v prostoru s vyhýbáním
 - Procvičovat lezení v podporu dřepmo určeným směrem k cíli
 - Koulet míč volně v prostoru
 - Předávat a podávat drobné náčiní
 - Seznamovat děti se základními polohami
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů
- **4-5**
 - Chůze v prostoru s vyhýbáním
 - Chůze mezi plošnými i prostorovými překážkami ve spojení s vyhýbáním
 - Běh ve skupině i ve volném zástupu za učitelkou se změnami směru
 - Běh k danému cíli – metě
 - Procvičovat snožmo poskoky na místě i u místa
 - Poskoky vpřed i přes čáru
 - Procvičovat poskoky v podřepu s pérováním v kolenou s pohyby paží
 - Poskoky snožmo vpřed jednotlivě i plynule za sebou
 - Procvičovat lezení v podporu dřepmo s vyhýbáním a určeným směrem i ve stoji, v rovině i přírodním terénu
 - Mrštění míčem obouruč
 - Koulení míče daným směrem obouruč, jednoruč
 - Provádění základních poloh podle pokynů
 - Výdrž ve dřepu s pohyby paží
 - Udržovat rovnováhu na zemi, vyrovnávat těžiště při změnách postojů a poloh
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů
- **5-6**
 - Chůze se správným držením těla
 - Procvičovat obměny chůze se zaměřením na správné odvíjení chodidla
 - Procvičovat při chůzi překračování různě vysokých překážek na zemi i nad zemí volně v prostoru

- Pohotovostní střídání chůze a běhu na smluvený signál
- Běh za vedoucím dítětem se změnami směru dle pokynů učitelky
- Skoky snožmo na místě i z místa, vpřed i vzad a s otočením
- Hmity podřepmo na místě, z místa s důrazem na využití dynamické síly nohou při výskoku
- Poskoky v dřepu s obměnami
- Lezení v podporu dřepmo v rovině
- Lezení v podporu dřepmo po zvýšené ploše
- Koulení míče ve dvojicích, v řadách, v různých polohách
- Koulení míče v kruhu, udržovat míč stále v pohybu, procvičovat reakci na pohybující se míč
- Koulet 2-3 míče současně v kruhu
- Procvičovat házení lehkými předměty určeným směrem
- Střídat polohy a postoje pohotovostně dle slovní instrukce
- Převaly na měkké podložce v rovině i ze šikmé plochy
- Procvičovat výdrž ve stoji jednoho nohy v rovině s upažením
- Měnit tempo chůze dle rytmického doprovodu a zpěvu
- Chůze a běh s reakcí na změnu tempa hudby
- Přísunný krok stranou
- Jógová a relaxační cvičení
- Motorika očních pohybů

Očekávané výstupy:

- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- Zachovávat správné držení těla

Nabídka činností:

- Na hada
- Jdeme, jdeme
- Kolo, kolo mlýnské
- Honičky
- Na bublinu

Jemná motorika

Cíl: Rozvoj drobného svalstva ruky

- **3-4**
 - Podporovat rozvíjení drobného svalstva ruky při mačkání a volném trhání větších kusů měkkého papíru
 - Tvoření v písku a hlíně
 - Hra s konstruktivními stavebnicemi, tvořivé hry s přírodními
 - Modelovací hlína, experimentování – mačkání, plácání, hloubení, slepování, vytahování
- **4-5**
 - Rozvíjet drobné svalstvo ruky při mačkání většího formátu papíru
 - Vést děti k dodržování správných postupů při vytrhávání jednoduchých tvarů
 - Rozvíjet zručnost dětí, fantazii a představivost při hrách s pískem nebo hlínou s využitím pracovních pomůcek, hraček a přírodního materiálu

- Modelovat ve vlhkém písku
 - Hra s plastickým materiálem (experimentování, mačkání, uštipování, plácání, hloubení, vytahování)
 - Zvládnout krouživý pohyb rukou při modelování koule mezi dlaněmi, mezi dlaní a podložkou
 - Využívat přiměřeného tlaku dlaně k zploštění koule, ohýbat a vytahovat okraje placky
 - Vytvářet jednoduché stavby řazením vedle sebe a na sebe, určovat jejich funkci
 - Podporovat hravé zacházení s nasbíraným materiálem, poznávat a hodnotit jeho vlastnosti a užívat ho i v jiných souvislostech
- **5-6**
 - Upevňovat a posilovat svalovou činnost rukou spolu se zrakovou kontrolou při mačkání větších a větších formátů papíru
 - Vést děti ke koordinaci obou rukou spolu se zrakovou kontrolou při vytrhávání menších tvarů, nalepování
 - Samostatně pracovat s konstruktivní stavebnicí i podle návodu
 - Rozvíjet samostatnost, zručnost, fantazii a představivost při vytváření staveb z písku nebo hlíny
 - Vést děti k odvážnému zacházení s materiálem, zpracovat větší kus modelovací hmoty
 - Zvládnout krouživý pohyb rukou, při modelování koule mezi dlaněmi, mezi dlaní a podložku
 - Zpracovat váleček vyvinutím stejnosměrného tlaku mezi dlaněmi a mezi dlaněmi a podložkou

Grafomotorika

Cíl: Rozvíjení prostorové představivosti

- **3-5** - Volné čmárání - pohyb vycházející z ramenního kloubu
 - Na nevymezeném prostoru (hřiště, třída, volné stěny, chodníky, balicí papír)
- **5-6** - Houpání, kývání - pohyb vycházející z ramenního kloubu
 - Vymezený prostor (širší, užší), noviny, volné stěny, balicí papír

Nabídka činností:

- *Volné čmárání - vlaštovička létá*
- *Houpání - Houpy, houpy, kočka snědla kroupy*
- *Kývání - Šel Janeček na kopeček*

Sebeobsluha

- **3-6**
 - Udržovat pořádek ve věcech (šatna), hračkách (společný úklid), i v úpravě vlastního zevnějšku
 - Zvládat hygienické návyky se sebeobsluhou - samostatně jíst, oblékat se, mýt se

2. Dítě jeho psychika

• 2.1. Jazyk a řeč

Cíle:

- **Rozvoj komunikativních dovedností, podpora slovní zásoby a souvislého vyjadřování**
- **Vytvořit povědomí o knize a její funkci, vést děti k šetrnému zacházení s knihou**
- **3-4**
 - Rozšiřování slovní zásoby a povzbuzování chuti k mluvení (pojmenovat běžné věci kolem sebe)
 - Upřednostňování verbální komunikace
 - Orientační zjištění stavu výslovnosti a sluchu dětí
 - Motivovaná artikulační cvičení, podpora postavení mluvidel u samohlásek
- **4-5**
 - Zná a vysloví své jméno a příjmení
 - Rozšiřování slovní zásoby, pojmenování bezprostředně vnímaných předmětů a jevů, přiřazování věcí, obrázků k nadřazeným pojmům
 - Podpora v tvoření jednoduchých souvětí podřadných
 - Orientační logopedické vyšetření
- **5-6**
 - Nácvik správného bráničního dýchání (nezvedat ramena, nádech nosem, dýchat do břicha)
 - Rozklad slov na slabiky, vytleskávání jména, rytmizace říkadel
 - Vést krátkou konverzaci k dané situaci, navázat a pokračovat v rozhovoru
 - Orientační logopedické vyšetření (sluch, výslovnost, slovní zásoba)

Očekávané výstupy:

- Správně vyslovovat většinu hlásek, ovládat dech, tempo a melodii řeči
- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Vyjadřovat srozumitelně a samostatně myšlenky, zážitky, pocity ve vhodně formulovaných větách
- Mluvní projev bez dysgramatismů
- Zvládnout rozklad slov na slabiky
- Učit se nová slova a aktivně je používat
- Naučit se z paměti krátké texty
- Zájem dětí o knihu a její využití
- Posílení prosociálních kontaktů
- Vytváření povědomí o hodnotě knihy (kulturní i finanční)

Nabídka činností:

- *Hra „Hledej, najdi a povídej“, hra „Košík“ („Dokolečka chodíme, co je v koši nevíme, co je v koši, kdo to ví? ... nám odpoví.“) - pojmenování obrázků (v knihách, na kartičkách, fotografiích) a běžných věcí v prostředí, ve kterém se dítě nachází*
- *Rozhovory nad obrázky - Co vidím?, Co vidíš? (+ popis vlastností předmětů - např. velký dům, bílá kočka)*
- *Rytmizace slov, říkadel, rozpočítadel - vytleskávání slov na slabiky*

- *Slovní hádanky*
- *Řazení obrázků podle témat, nadřazených slov, podle vlastností*
- *Artikulační hry - zvuky zvířat, předmětů a pocitů, hádání samohlásek*
- *Pravidelné rozhovory o aktuálním tématu, o aktuálním dění, individuální rozhovory nad knihou*
- *Hra „Slovičko“ - vybere se obrázek, na který děti vidí. Učitelka říká řadu slov, jakmile zazní slovo z obrázku, děti tlesknou, vyskočí apod.*
- *Dechová a relaxační cvičení*
- *Společné prohlížení knih a časopisů dítěte s dospělým*
- *Námětové hry „Na knihovnu“, „Na knihkupectví“, „Na školu“, „Na poštu“, ...*
- *Návštěva školní nebo městské knihovny*
- *Děti si po prohlédnutí samy volí knihu ke společnému čtení*

• 2.2. Poznávací funkce

Smyslové vnímání

Cíl: Rozvíjení a posilování dětské fantazie, spolupráce s ostatními dětmi, mezilidských vztahů, zvědavosti, radosti z objevování a smyslového vnímání

- Učit se chápat vztahy mezi dětmi a dospělými
- Poznat a umět třídit některé druhy ovoce a zeleniny
- Posilování zdraví – vitaminy
- Seznamování s lesními zvířaty
- Seznámení s mravenci (spolupráce, přátelství, tolerance, ohleduplnost, ...)
- Poznávání některých hub (rozlišit jedlé a nejedlé)

Matematické činnosti

Cíl: Rozvoj orientace v prostoru a prostorové představivosti

- 3-4
 - Pojmy nahoře x dole (orientace na vlastním těle), předložkové vazby na, do, v (vyhledávám objekty v místnosti, v přírodě)
- 4-5
 - Na vycházkách si povídáme o tom, kudy jsme šli, co jsme cestou viděli, pojmenováváme a uplatňujeme pojmy nahoře x dole, níže x výše, vpředu x vzadu, daleko x blízko, předložkové vazby před, za, nad, vedle, mezi
- 5-6
 - Vnímání prostoru - v místnosti a na vycházkách ukazujeme objekty nahoře x dole, níže x výše, vpředu x vzadu, daleko x blízko, popisujeme cesty, pojmenováváme směry,
 - Posloupnost a řazení jednotlivých objektů, povídání nad obrázky a uplatnění pojmů a předložkových vazeb před, za, nad, vedle, mezi
 - Činnosti na vnímání prostoru (Polož hračku pod stůl, na skříň,...)

Očekávané výstupy:

- Znat cestu z domova do mateřské školy a zpět
- Bezpečně se orientovat v mateřské škole a v okolí mateřské školy
- Chápat prostorové pojmy
- Pozorovat nejbližší okolí a správně označovat umístění předmětů

Nabídka Činností:

- Hra "Jdeme na výlet" - (děti se seznamují s místnostmi v mateřské škole), společně s učitelkou se jdou podívat i do místností, kam běžně nepřicházejí - kuchyně, ředitelna, ostatní třídy. S ostatními místnostmi se seznamují průběžně (šatna, umývárna místnost s hračkami, kuchyňka)
- Hra "Nepořádná Alenka" - Alenka měla rozházené hračky a svoje oblečení po pokoji. Podíváme se, kde nechala panenku, kočárek, sukni, čepici atd. Děti jmenují, kde předměty leží. Uklízíme je. Srovnáváme, kde předměty ležely, a kam jsme je dali)

2.3. Sebepojetí, city, vůle

Cíle: Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě, získávání sebevědomí a sebedůvěry, adaptace na nové prostředí, získání relativní citové samostatnosti a přijetí nové role v kolektivu dětí, rozvoj fantazie a tvořivosti, kultivace estetického vnímání a prožívání

- Vyslovit své jméno a příjmení, bydliště, zapamatovat si svoji značku
- Sympatizující a přijímající prostředí, vstřícná a citlivá komunikace
- Podpora důvěry dítěte ve vlastní síly a schopnosti, dostatečné oceňování jeho snahy a úsilí
- Přiměřené činnosti a úkoly umožňující dítěti dosáhnout úspěchu

Hudební činnosti

- Opakování písní z loňského roku, rytmické a melodické hry, seznámení s novou písní
- Pohybová improvizace, vyjádření svého pocitu z hudby
- Využití jednoduchého doprovodu písní – hra „na tělo“
- Hudební hádanky, určování písně podle melodie s flétnou, klavírem, zvonkohrou
- V heterogenních třídách přizpůsobit repertoár písní převažující věkové skupině
- V nejmladší věkové skupině začít s intonováním v rozsahu tří – čtyř tónů
- U starších dětí soustředění při poslechu písní - možnost vlastní volby výběru písně

Nabídka činností:

- Halí, belí
- Žába leze do bezu
- Zlatá brána
- Paci, paci, pacičky
- Rak leze z díry
- Houpy, houpy, kočka snědla kroupy

Výtvarné činnosti

- Vyjádření své představy, kresba dle vlastního záměru
- Vyjádřit svůj zážitek
- Kresba lidské figury (to jsem já)
- Kresba, malba, modelování,
- Pro nejmladší věkovou skupinu nabídka jednoduchých omalovánek většího formátu bez detailu
- V návaznosti na literární výchovu – výroba prstových loutek
- Práce na zahradě

Nabídka činností:

- *Já a moře – akvarel – kresba mastnými voskovkami, přemalovat vodovými barvami*
- *Prázdniny u babičky – fix x tuš – kresba starým fixem*
- *Hurá za značky – poznávání své značky*
- *Jablko, hruška – starší děti modelují, detaily vystříhnou z papíru nebo doplní z přírodnin (koření, klacíky,...)*
- *Koulelo se, koulelo – výtvarná hra s písničkou, krouživý pohyb s modelínou*
- *Výroba papírových prstových loutek*
- *Ilustrace k pohádce „O řepě“*

Literárně – dramatické činnosti

- Vyjádření činností – pantomima (hádanky)
- Krátké dialogy s maňáskem nebo loutkou
- Výchova budoucího čtenáře, poslech četby na pokračování, poslech krátkých příběhů, veršů, pohádek, prohlížení ilustrací – např. Paleček a jeho kamarádi
- Využívat převážně obrázkové seriály s četbou, vyprávěním

Očekávané výstupy:

- Odloučit se na určitou dobu od rodičů nebo blízké osoby
- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- Uvědomovat si své možnosti i limity (své slabé a silné stránky)
- Mít zájem o knížky
- Předcházet riziku zranění při práci na zahradě - manipulace se zahradním náradím

3. Dítě a ten druhý

Cíl: posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému, rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností

- Pohybové a hudebně-pohybové hry
- Spolupráce při hře a úklidu (neničit výtvary druhých)
- Podpora dětských přátelství

Očekávané výstupy:

- Navazovat kontakty s dospělým, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- Spolupracovat s ostatními
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje (chovat se ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti)
- Nabídnout pomoc druhému

Nabídka činností:

- *Aktivita podporující sblížení dětí - hry v kruhu – seznamovací hry př. „Kdo tu děti, kdo tu je a kdo se jak jmenuje?“, „Dobrý den, pojd'te ven“, „Jede, jede mašinka, ...“ (Jaro, léto, podzim, zima – K. Konvalinová)*
- *Aktivita podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi př. „Poznej jména ostatních kamarádů, paní učitele, ostatních zaměstnanců“, „Poznej svou značku a značky ostatních kamarádů“*
- *Aktivita podporující samostatnost př. „Vyříd' vzkaz do jiné třídy, do kuchyně.“*
- *Aktivita podporující komunikaci s dětmi-cizinci - rytmiizace slov př. vytleskávání jmen kamarádů, slovní zásoba – „Velká kniha českých slov“ (Pavla Šamaliková)*
- *Básničky a říkadla v kruhu doplněná pohybem nebo s hrou na tělo – např. „Jablíčko se skutálelo“, „Nesla si Evička jablíčka v košíčku“, „Koulela se ze dvora, velikánská brambora“*
- *Pohybové hry – Bublina, Na kolotoč, „Máme, mísu máme, copak do ní dáme“*
- *Námětové hry - „Prodáváme ovoce a zeleninu“, „Vaříme z ovoce a zeleniny“*
- *Námětové stavby – stavby z kostek, dřívěk, kamínků, víček – obrys postavy, kamaráda, jablíčka, hrušky*
- *Četba a poslech pohádek s poučením př. „Co mě čeká ve školce (O tom, že ve školce je to bezva – Jiří Šandera)*

Rizika:

- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- příliš ochranné či příliš nevšímavé prostředí
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- malá podpora dětských přátelství
- soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace

4. Dítě a společnost

Cíl: Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte

- Divadelní představení, chování v divadle
- Dramatizace pohádek
- Uplatňování zdvořilosti k dospělým i dětem, toleranci k jedincům, kteří se „odlišují“

Očekávané kompetence:

- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i dětmi (zdravit, poprosit, poděkovat, neskákat do řeči)
- Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, které jsou v každé třídě stanoveny

5. Dítě a svět

Cíle: Vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije

- Seznámení dětí s prostředím MŠ, poznávat účel jednotlivých místností, vybavením, režimovým uspořádáním dne
- Seznámení dětí s pravidly bezpečného chování v MŠ, na školní zahradě i mimo areál MŠ.
- Přirozené poznávání přírodního prostředí okolí MŠ a základní poznatky o životě ve městě
- Sledování rozmanitostí a změn v přírodě, znát znaky ročního období, které právě je (babí léto, dožínky, dočesná, žně)
- Práce s literárními texty, obrazovým materiálem, využití každodenního pozorování a povídání při vycházkách

Očekávané výstupy:

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí MŠ a okolí (zahrada)
- Zvládat běžné činnosti a požadavky, které se pravidelně opakují
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka
- Vytvářet pozitivní vztah k přírodě
- Chovat se správně v lese, v parku a být citlivý ve vztahu k přírodě i k ostatním dětem
- Pomocí obrázků či ostatním pozorováním v přírodě se děti seznámí s některými volně žijícími ptáky a zvířaty, s jejich způsobem života.
- Ctít oslavy narozenin, svátků a slavností – seznámení s kalendářem
- Komentované vycházky do okolí MŠ - pozorování změn v přírodě, v zahradách, v parcích, na poli

Nabídka činností:

- *Prohlídka MŠ (ostatní třídy, jídelna, kuchyň, šatny, půda, sklep, kancelář, úklidové prostory, sklad aj.) a zahrady (pískoviště, záhony, skleník, bylinkové spirály, hmyzí domečky, herní prvky aj.)*
- *Sklizeň na zahrádkách*
- *Pojmenování stromů a jejich plodů, keřů, květin, bylin, polních plodin (využití a zpracování – moštování, zavařování, sušení, pečení, čaje, tiskání aj.)*
- *Návštěva zahradnictví*
- *Na zahradě i ve třídě – samostatné zalévání květin i pokojových, otírání listů*
- *Tvoření z přírodních materiálů - klacíků, kamínků, větviček, lístků apod.*
- *Poslouchání a napodobování hlasů ptáků a zvířat v přírodě*
- *Besedy a ukázky dravých ptáků a zvířat (záchranné stanice apod.)*

- *Aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, na náměstí, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)*

POZNÁMKY:

ŘÍJEN

1. Dítě a jeho tělo

Hrubá motorika

Cíl: Uvědomění si vlastního těla

- **3-4**
 - Chůze z mírného kopce a do kopce
 - Chůze ve dvojicích
 - Chůze ve skupině různými směry
 - Učit děti vystupovat na schody a sestupovat z nich s držením se zábradlí i jednotlivě
 - Osvojovat si pravidelné dýchání při běhu
 - Běh se zastavením
 - Poskoky snožmo z místa
 - Procvičovat poskoky snožmo vpřed
 - Pérování v kolenou
 - Lezení v podporu dřepmo
 - Lezení v podporu dřepmo do svahu a zpět
 - Učit pohazovat drobné náčiní volně v prostoru
 - Učit děti správnému náprahu a mrštění paže při hodů horním obloukem libovolným
 - Házet lehkým náčiním daným směrem
 - Učit děti střídát dvě základní polohy dle pokynu i na signál
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů
- **4-5**
 - Procvičovat překračování čáry, lana, švihadla, stuhy proudem za sebou
 - Chůze po schodech oběma směry, jednotlivě bez držení
 - Učit děti technicky správnému běhu
 - Běh ve hrách s pravidly
 - Poskoky snožmo s různými polohami paží
 - Skoky na místě snožmo s důrazem na dynamický odraz
 - Poskoky snožmo vzad, jednotlivě i plynule za sebou
 - Procvičovat přeskoky nízkých překážek z místa, v chůzi, snožmo
 - Lezení v podporu dřepmo po šikmé lavičce vzhůru
 - Učit děti při výstupu a sestupu po žebříku správné uchopení rukama
 - Procvičovat předávání a podávání drobného náčiní
 - Pohazování drobného náčiní volně v prostoru
 - Učit děti rychle reagovat na pohybující se míč, po odrazu běh za míčem
 - Procvičovat provedení základních poloh na smluvený signál
 - Učit pohotové změny postojů a poloh dle slovní instrukce
 - Stoj jednož s oporou a s pohybem volné nohy
 - Procvičovat převaly z lehu na zádech na břicho a zpět
 - Učit děti dodržovat změny tempa chůze dle říkadel

- Jógová a relaxační cvičení
- Motorika očních pohybů
- **5-6 – očekávané výstupy – zvládnout základní pohybové dovednosti**
 - Chůze po zvýšené rovině s různými polohami paží
 - Chůze za vedoucím dítětem se změnami směru
 - Učit děti pohotové reakci – střídat běh ve volném prostoru a v určeném útvaru
 - Poskoky snožmo vpřed, vzad plynule za sebou i střídavě
 - Přeskoky nízkých překážek plynule za sebou v chůzi
 - Učit správnému provedení skoku do výšky přes gumu z místa snožmo, střídavě vpřed
 - Skok do dálky z místa s pérováním a souhybnými přípravnými pohyby paží
 - Lezení v podporu dřepmo vzad
 - Lezení v podporu vzadu volně v prostoru vpřed i vzad
 - Plazení po břiše i pod překážkami
 - Procvičovat výstup a sestup se střídavým uchopováním rukou
 - Vyhazovat míč do výšky oběma rukama, jednoruč střídavě pravou a levou
 - Poskoky jednož na místě
 - Poskoky jednož z místa
 - Skoky ve vzporu dřepmo – žabičky
 - Převaly v lehu vzadu na bok, unožit
 - Převaly v lehu z boku na bok se vzpažením
 - Kolébka bez dopomoci z dřepu do sedu i dřepu
 - Kotoul vpřed ze stoje rozkročného do sedu
 - Procvičovat reakci – změna směru běhu na signál jednotlivě i ve dvojicích
 - Krok poskočný z místa
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů

Návrhy činností:

- Šneček
- Na kouzelníka

- **Jemná motorika**

- **Cíl: Posílení drobného svalstva ruky**

- **3-4**
 - Vést děti k záměrnému tvarování modelovací hmoty, učit zvládnout krouživý pohyb rukou při modelování koule mezi dlaněmi
 - Procvičovat u dětí drobné svaly ruky při překládání papíru, mačkání papíru, pracovních činnostech na zahradě MŠ, při manipulaci se stavebnicí
- **4-5**
 - Vést děti k dovednosti zaznamenávat pohyb vycházející z ramenního kloubu – kývání
 - Zpracovávat váleček vyvinutím stejnosměrného tlaku mezi dlaněmi a mezi dlaněmi a podložkou
 - Procvičovat u dětí drobné svaly při vytrhávání jednoduchých tvarů z papíru, nalepování
- **5-6**
 - Ovládat lehké držení kreslicích materiálů a nástrojů

- Učit graficky zaznamenávat pohyb vycházející z ramenního kloubu motivovaný známými činnostmi – mletí, vinutí
- Učit děti vytvořit z koule placku přiměřeným tlakem dlaně a upravit její tvar
- Využívat nestejnosměrného tlaku dlaně k vyválení kužele
- Učit tvarovat materiál ze základního tvaru koule vtlačováním palců dovnitř a vytahováním prsty ruky proti palcům, upravit tvar vzniklého předmětu otočením podložky, uhlazením
- Rozvíjet zručnost při překládání papíru i při práci s lepidlem, posilovat svaly rukou při mačkání větších a tužších formátů papíru
- Stavění modelů podle předlohy samostatně provádět složitější manipulaci s konstruktivními stavebnicemi
-

Grafomotorika

Cíl: Uvolnění ruky od ramene

- **3-4**
 - Volné čmárání - pohyb vycházející z ramenního kloubu
- **4-5**
 - Houpání, kývání - pohyb vycházející z ramenního kloubu
- **5-6**
 - Mletí, vinutí - pohyb vycházející z ramenního kloubu

Nabídka činností:

- *Mletí - Melu, melu pšeničku*
- *Vinutí - Nitě, nitě, jen se viňte*

- **Sebeobsluha**

- **3-6**
 - Podporovat snahu dítěte po samostatnosti při manipulaci s věcmi, při hygienických návycích, úklidu apod.
 - Vést k pozornému a šetrnému zacházení s předměty denní potřeby a hračkami
 - Ukládání věcí na své místo
 - Upevňování hygienických návyků

2. Dítě a jeho psychika

- **2.1. Jazyk a řeč**

Cíle:

- **Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních a produktivních**
- **Posílení kontaktu posluchače s vypravěčem, předčítáním zprostředkovat dětem životní zkušenosti, se kterými se dítě nesetkalo**

- **3-4**
 - Rozšiřování slovní zásoby o slova, kterými se vyjadřují city a přání
 - Rytmizace říkadel, pohybové vyjádření říkadel
 - Naslouchat krátkému příběhu
 - Prodloužení výdechového proudu s motivací – sova houká, vláček houká (odlišit hlasovou polohou), auto houká – tůů
 - Gymnastika mluvidel - uvolnění spodní čelisti (kapřík), špulení (pusinka) střídát s úsměvem, mlaskání
 - Procvičení výslovnosti hlásek, P,B, M s motivací (máváme – pá, voláme na slepičky – pi pi, kravička – bū, kozička – mé ...)
- **4-5**
 - Vyjádřit své přání, žádost, pomocí řeči dosahovat malých cílů (regulační funkce řeči)
 - Komunikativní chvílky – dialog, monolog, rozvíjení mluvního apetitu
 - Jednoduché hádanky
 - Dokončení orientačního vyšetření výslovnosti
 - Gymnastika mluvidel – zaměřit se na cvičení, které daná skupina nejvíce potřebuje (hybnost rtů a jazyka)
 - Procvičení správné výslovnosti samohlásek a dvojhálek au, ou
- **5-6**
 - Vést děti k přesnému a přiléhavému slovnímu vyjadřování, rozšiřování slovní zásoby
 - Zkvalitňování rozhovoru (navázat, udržet, rozvíjet, pokračovat v rozhovoru)
 - Gymnastika mluvidel – výrazněji se zaměřit na hybnost jazyka (vzhledem k úrovni výslovnosti ve skupině)
 - Prodlužování výdechové fáze – vyslovení věty, fráze, verše jedním dechem
 - Rozlišování délky slov jedno až tříslabičných (stůl – stolek – stoleček), rytmizace slov
 - Dbát na gramatickou správnost řeči (při chybě učitelka zopakuje správně)

Očekávané výstupy:

- Správně artikulovat, ovládat přiměřené tempo a melodii řeči
- Vyjadřovat se gramaticky správně, užívání jednotného a množného čísla
- Naučit se zpaměti krátké texty, naslouchat krátkému textu
- Učit se nová slova a aktivně je používat (užívání všech slovních druhů)
- Posílit citovou vazbu ve skupině při četbě
- Zvýšení sebevědomí prostřednictvím sdílení příběhu s ostatními

Nabídka činností:

- *Vytváření rituálu společného čtení (mimo čtení před spaním)*
- *Děti si po prohlédnutí samy volí knihu ke společnému čtení*
- *Prezentace vlastní knihy z domácího prostředí*
- *Zahrát divadélko podle přečteného textu*
- *Hry se zpěvem a motivačním pohybem*
- *Vyprávění po částech s pomocí otázek*
- *Přednes, recitace, zpěv, dramatizace*
- *Rytmizace říkadel s pohybem, hrou na tělo (Dešťové kapičky, Dáme ruku sem..., Hlava, ramena)*
- *Hry se zpěvem (Mám šáteček/prstýnek mám, Kominiček, Seděla beruška na lístečku, Medvědice s medvídky)*

- *Rozvoj slovní zásoby: kouzelný pytlík, říkanka „V naší třídě byla Lucka, u stolečku seděla. Pověz dětem, milá(Lucko)...., co všechno jsi viděla.“/ „V naší třídě byl ... (Michálek) ..., u stolečku sám seděl. Pověz, Michálku všem dětem, cos ve třídě uviděl.“*

2.2. Poznávací funkce

Cíl: Rozvíjení a posilování zdravého životního stylu, zdravých životních návyků, a posilování důležitých zdravých návyků v přírodě

- Seznamování s lesem a chování v něm
- Seznamování s dalšími lesními zvířaty a jak jim můžeme před zimou pomoci
- Všímání změn v přírodě a počasí
- Seznamujeme se s šípkovým keřem (jak se mění a k čemu nám může posloužit)
- Vztahy ve třídě – všichni jsme kamarádi a máme se tu všichni rádi

Matematické představy:

Cíl: Rozvíjení prostorové představivosti, záměrné pozorování běžných předmětů a objektů, jejich porovnávání, chápání jejich vztahů a uplatnění pojmů

- 3-4
 - Vnímání prostoru – pojmy nahoře x dole (vyhledávání na obrázcích, umísťování objektů a obrázků), přidáváme pojmy výše x níže, vpředu x vzadu
 - Porovnávání předmětů a uplatnění pojmů malý x velký, hodně x málo, všechny, krátký x dlouhý
- 4-5
 - Vnímání prostoru – pojmy daleko x blízko, první x poslední (hry a činnosti s předměty), pojmy některé, žádné, nic (hry s kostkami, předměty)
- 5-6
 - Vnímání prostoru – pojmy vpravo x vlevo nejprve na vlastním těle (*Hra: Ukaž pravou*)
 - Pojmy méně, více, stejně – při odlišné velikosti a uspořádání předmětů, hra s obrázky

Očekávané výstupy:

- Chápat prostorové pojmy, rozlišovat vpravo - vlevo, zprvu na základě zkušeností dětí
- Porovnávat předměty a chápat základní matematické pojmy

2.3. Sebepojetí, city, vůle

- **Cíl: Rozvoj schopnosti prožívat city a citové vztahy**
 - Činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být úspěšné
 - Rozlišovat řešení, která jsou funkční a vedou k cíli

• **Hudební činnosti**

- Spojovat říkadla a písně s pohybem, hrou na tělo a instrumentálním doprovodem
- Seznamovat děti s žertovnými písněmi
- Uvědomovat si náladu a účel hudby (píseň žertovná, veselá, smutná, ukolébavka, pochod, tanec)
- Rozšiřování repertoáru písní

Nabídka činností:

- *Využít soubor CD s průvodcem Antonínem Molčíkem – „Klasika před školou“ – návštěva ptačí říše – Janáček, Trojan, Smetana*
- *Žertovné písně*
 - *Kropenatá slepice*
 - *Mýval*
 - *Sysel*
 - *Koupil jsem si kozu – Milena Raková*
- *Rozšiřování repertoáru – Eva Jenčková – podzimní zpívání I., II.*

Výtvarné a pracovní činnosti:

- Modelování (kulatý tvar a váleček) – využívání i jiných materiálů /Play Foam, /..
- Stříhání a nalepování
- Kreslení, malování – barevná kompozice
- Vytrhávání
- Práce s přírodninami

Nabídka činností:

- *Strom – tvarování kmene z válečků modelíny, provázku, vlny na pevnou podložku. Listy vytrháváním papíru nebo novin.*
- *Domeček z přírodnin – Nasbírat přírodniny a rozmístit je do krabice, doplnit příběhem*

Literárně-dramatické činnosti:

- Seznamovat děti s verši, učit je chápat rytmus a rým, veršované pohádky
- Procítit obsah písní, básní a říkadel (mimika, gesta)
- Poslech pohádek a jejich dramatizace -využívání převleků, maňásků, loutek
- Vyjádření smutku, radosti, údivu, strachu mimikou

Očekávané výstupy:

- Odpovídat za sebe a své jednání ve známých a opakujících se situacích
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost, dokončit, co započalo
- Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, hudebně pohybová či dramatická improvizace)
- Dbát na bezpečnost při manipulaci -/nůžky, lepidlo, špejle, přírodniny

3. Dítě a ten druhý

Cíl: Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

- Rozvíjení vztahů ve skupině – podpora a pomoc mladším dětem
- Posilování schopnosti sebeovládání u starších dětí
- Podpora dětských přátelství
- Rozvíjení kooperativních dovedností
- Vést děti 5 - 6 leté k vykání dospělým

Očekávané výstupy:

- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- Přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte
- Spolupracovat s ostatními

Nabídka činností:

- *Aktivity podporující sbližování dětí - hra „Všichni domů“*
- *Pohybové hry a hudebně-pohybové hry – př. „Houbičková rozcvička“ (v kruhu), „Tanec houbiček“ (ve dvojicích)*
- *Námětové stavby z kaštanů, dřívěk, kostiček – obrys houbiček, sluníčka, ...*
 - *Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách – třídění předmětů podle barev, velikosti, ...*
- *Společné stavění – puzzle, stavebnice*
- *Aktivity podporující samostatnost - zametání košťátkem na lopatku, věšení prádla na sušák, na šňůru (kolečky)*
- *Četba a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením – př. „Příhody ježečka Jehličky a zajíčka Hopsálka“ (Hana Knebllová)*

Rizika:

- Nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- Příliš ochranné či příliš nevšímavé prostředí
- Prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- Příliš časté vystupování pedagoga učitele v roli soudce
- Nedostatečná pozornost, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem

4. Dítě a společnost

Cíl: Vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách

- Každodenní pozitivní vzory chování (zdvořilost, ohleduplnost, citlivost a tolerance)
- Upevňování návyků slušného chování – požádat, poděkovat, omluvit se... -poznat co je správně v dané situaci
- Nácvik správného stolování a upevňování sebeobsluhy
- Využití knihy a CD – Dědečku vyprávěj – L. Špaček, Co mě čeká ve školce J. Šandera – četba na pokračování

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat základní společenské návyky ve styku s dospělými i dětmi
- Chovat se slušně a zdvořile k dospělým i k dětem, vážit si jejich práce a úsilí

5. Dítě a svět

Cíl: Osvojování elementárních poznatků o přírodě a nutnosti její ochrany

- Zaměřené pozorování a sledování skutečných objektů, jevů a dějů v nejbližším okolí
- Motivované herní aktivity

Očekávané výstupy:

- Mít povědomí o významu životního prostředí
- Osvojit si elementární poznatky o činnostech člověka (péče o ekosystémy, okolí)
- Všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu
- Starat se o rostliny a spoluvytvářet pohodu prostředí
- Zvládat drobné úklidové práce
- Nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu
- Komentované vycházky do okolí MŠ - pozorování změn v přírodě, v zahradách, v parcích a kolem rodinných domů
- Pomocí obrázků či ostatním pozorováním v přírodě se děti seznámí s některými lesními plody a houbami (poučení o bezpečnosti)

Nabídka činností:

- *Zapojovat děti do sklizně zeleniny, ovoce, ukládání do košíku a odnášení na určené místo*
- *Návštěva farmářských trhů, obchodů s ovocem a zeleninou, bio obchodů*
- *Péče o živé tvory - založení akvária, terária – podle podmínek školy*
- *Třídění a recyklace odpadů do příslušných kontejnerů podle barev*
- *Tvořivé činnosti z odpadového materiálu (pet lahve, víčka, odstřížky papírů, látek, vlny apod.)*
- *“Kdo najde první houbu?” (popis, určení druhu), pozorování růstu houby na určitém místě*
- *Hledání a poznávání lesních plodů (šípek, ostružiny, jeřabiny, bezinky, borůvky, maliny, lesní jahody...)*

POZNÁMKY:

LISTOPAD

1.Dítě a jeho tělo

Hrubá motorika

Cíl: Rozvoj orientace v prostoru a koordinace pohybů

- 3-4
 - Překračovat čáru při chůzi
 - Překračovat při chůzi nízké překážky
 - Běh ve skupině za učitelkou se změnami směru
 - Učit děti přeběhnout určený prostor k cíli
 - Pérování v kolenou se souhyby paží
 - Seskok z nízké překážky s dopomocí na měkkou podložku
 - Lézt v podporu dřepmo v rovině i po šikmé ploše
 - Skluz v sedu po mírně šikmé lavičce s dopomocí
 - Koulet míč ve dvojicích v sedu roznožném obouruč
 - Koulet míč daným směrem obouruč
 - Chůze se skrčováním přednožmo
 - Výdrž ve dřepu i s pohyby paží
 - Rytmizovaná chůze dle říkadel s vytleskáváním rytmu
 - Rytmizovaná chůze s výrazným rytmickým doprovodem
 - Jógové a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů
- 4-5
 - Učit děti plynulé vyrovnané chůzi
 - Chůze po šikmé ploše bez dopomoci oběma směry
 - Chůze po zvýšené rovině
 - Chůze za vedoucím dítětem, ve skupině i se změnami směru
 - Procvičovat střídání chůze a běhu na smluvený signál
 - Skoky z místa vpřed, přes čáru
 - Poskoky snožmo vlevo, vpravo, jednotlivě i plynule za sebou
 - Přeskoky nízkých překážek v chůzi a běhu střídnož
 - Seskok z nízké překážky s dopomocí
 - Lezení v podporu dřepmo v rovině s předmětem na zádech
 - Lezení v podporu dřepmo po šikmé lavičce dolů
 - Plazení v lehu na břicho vpřed a určeným směrem
 - Procvičovat skluz v sedu po mírně šikmé lavičce
 - Cvičit překonávání strachových zábran při prolézání látkového tunelu
 - Procvičovat vyhazování lehkého náčiní do výšky
 - Procvičovat koulení míče ve dvojicích
 - Stoj jednož, samostatně, s krátkou výdrží
 - Procvičovat plynulé převaly se vzpažením na žíněnce
 - Chůze a běh s reakcí na změny tempa hudby
 - Učit děti zrychlovat a zpomalovat chůzi a běh dle říkadel a zpěvu
 - Jógové a relaxační cvičení

• **5-6 – očekávané výstupy – zvládnout základní pohybové dovednost, napodobit jednoduché pohyby**

- Procvičovat změny délky kroku při chůzi mezi překážkami
- Chůze s překračováním překážek ve volných zástupech za vedoucím dítětem
- Plynulá chůze po schodech bez držení
- Rychlý výběh z dané mety na smluvený signál
- Běh ve dvojicích s vyhýbáním
- Hmity s výskokem do vzpažení se správnou koordinací celého těla
- Poskoky snožmo vpravo, vlevo plynule za sebou i střídavě
- Poskoky snožmo s obměnami přes čáru
- Seskok z vyšší roviny z hmitu dřepmo na měkkou podložku do stoje
- Lezení v podporu dřepmo stranou
- Lezení po třech – jedna noha zdvižená
- Plazení po zádech i pod překážkami se zapojením celého těla
- Plazení po lavičce přitahováním soupaž sunem v lehu na břiše
- Koulení míče daným směrem a na cíl v různé vzdálenosti
- Házet lehkými předměty na určený cíl ve zvýšené rovině (vertikální, horizontální)
- Házet míč na zem s chytáním v nízké poloze ve stoji
- Poskoky v dřepu na místě, vpřed, vzad, stranou
- Skoky s obraty – čtvrtobrat, půlobrat
- Plynulé převaly ve dvojicích
- Kotoul vpřed ze stoje rozkročného do dřepu
- Procvičovat změnu tempa chůze při hudbě, klavírním doprovodu
- Procvičovat taneční běh ve $\frac{3}{4}$ taktu se zdůrazněním první doby
- Jógové a relaxační cvičení

Nabídka činností:

- *Na kočku a myš*
- *Na hlídače*

Jemná motorika

Cíl: Cvičení nervosvalové koordinace

- **3-4**
 - Nalepování
 - Podporovat rozvíjení drobného svalstva ruky při mačkání a tvarování měkkého papíru
 - Podporovat hravé zacházení s výtvarným materiálem
 - Vést děti ke konstruování z různých stavebnic
 - Učit děti zvládnout přímé pohyby rukou při válení válečku mezi dlaněmi a mezi dlaní a podložkou
- **4-5**
 - Učit děti využívat přírodniny k sestavování a jednoduchému konstruování
 - Vést děti k dodržování správného postupu při nalepování, dbát na dodržování čistoty
 - Učit děti překládat papír po úhlopříčce, vést děti k přesnosti při překládání
 - Vytahování drobných detailů u jednoho kusu hlíny, modelíny
 - Experimentování s barvou roztírání s prsty

- Učit děti graficky zaznamenávat pohyb vycházející z ramenního kloubu, motivovaný známými činnostmi – mletí
- Tvarování a mačkání papíru
- **5-6**
 - Prohlubovat schopnost dětí pracovat s přírodním materiálem – sběr přírodnin a práce s nimi
 - Upevňovat stříhání a lepení
 - Učit graficky zaznamenávat pohyb vycházející ze zápěstí, vertikální a horizontální linie
 - Vytahovat drobné detaily vymodelovaných předmětů, postav, zformovat tvar prsty, uhladit povrch
 - Učit děti tvarovat papír skládáním stáčením, ohýbáním, ohýbáním a částečným rozprostíráním

Grafomotorika

Cíl: Rozvoj součinnosti ruka-oko

- **3-4**
 - Volné čmárání - pohyb vycházející z ramenního kloubu
- **4-5**
 - Mletí - pohyb vycházející z ramenního kloubu
- **5-6**
 - Vertikální a horizontální linie, vertikální šikmá linie - pohyb vycházející ze zápěstí (plot, koleje, žebřík, jehličnatý strom)

Nabídka činností:

- *Vertikální linie - Padá lupen po lupenu*
- *Horizontální linie - Auto jede po silnici*
- *Vertikální šikmá linie - Voda cáká*

Sebeobsluha

- **3-6**
 - Upevňování hygienických návyků a sebeobsluhy
 - Správné držení lžice od tří let
 - Používání příboru od pěti let

2.Dítě a jeho psychika

2.1.Jazyk a řeč

Cíle:

- **Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních**
- **Motivace dítěte ke čtením, vytvořit povědomí o tom, že kniha dětem přináší nové poznatky a vědomosti**
- **Rozvoj komunikativních dovedností verbálních i neverbálních**
- **Osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka**

- **3-4**
 - Pojmenovávat bezprostředně vnímané předměty a činnosti
 - Učit se chápat symbolických významu slov (aktivně i pasivně)
 - Prodlužování výdechu (foukáme do dračích ocásků, peříčka, fouká vítr, meluzína...)
 - Gymn.mluvidel – opakování cvičení z října vždy s motivací, stahování koutků vpravo, vlevo (šasek), rozkmitání rtů (auto, koníček), nafukování tváří
 - Procvičování výslovnosti samohlásek: A – otvíráme ústa na jablíčko, zíváme, vzdycháme, E – ovce-bé, koza-mé, dívíme se-jé, I – smějeme se-chi chi, oslík-ía íá, koník-hi hi, hyjé. O – dívíme se-óóó, vzdycháme-och och, U – sova, auto
- **4-5**
 - Hovořit o prožitých událostech (divadlo, co jsme dělali o víkendu)
 - Dechová cvičení, gymnastika mluvidel viz sk.I + hybnost jazyka
 - Dbát na hygienu mluvidel, nekřičet, nepřekřikovat se
 - Procvičení hlásek T, D, N (velký traktor – dddd, menší traktor – tttt, malý traktor- nnnn
 - Rozklad slov na slabiky s vytleskáváním, ozvěnové hry, rytmizace říkadel
- **5-6**
 - Rozvíjení souvislého vyjadřování, rozhovor o prožité události, anketa na dané téma,
 - a co se těšíme atd.
 - Samostatné vyřízení vzkazu
 - Hádanky
 - Procvičení výslovnosti C, S, Z (koutky roztáhnout do úsměvu, zuby přiblížit k sobě, vyslovovat lehce, tiše – cvrček-ccc, had-sss, moucha-zzz. Co slyšíš na začátku? (S využitím obrázků)

Očekávané výstupy:

- Vyjadřovat se samostatně a srozumitelně, vyjádřit své prožitky, nápady a přání, spontánně hovořit o různých událostech z jeho života
- Porozumět slyšenému, sledovat děj a zopakovat ve správné posloupnosti
- Vést rozhovor, neskákat do řeči, chápat svou roli komunikačního partnera a reagovat
- Domluvit se slovy i gesty
- Správně realizovat pokyny, předat krátký vzkaz

Nabídka činností:

- *Vyhledávání informací v knihách a časopisech, které dítě zajímají*
- *Společné zaznamenávání (slovní nebo piktoqramy) informací, které k danému tématu víme a následné ověření v knize*
- *Užití naučné literatury v praxi – postupovat podle návodu, spojit text s obrázkovým postupem (kuchařky, knihy s výtvarnými postupy, knihy s graficky znázorněným cvičením, knihy s graficky znázorněnými experimenty, návodové knížечky ve stavebnicích...)*
- *Lidové hádanky*
- *Rozvoj slovní zásoby: říkanka „Stojím, nevím, co mám znát, pojd'te děti pomáhat, do všech koutů zajděte,(červený míč)...najděte.“*
- *Tvoření zvukomalebných slov (písnička Padla kapka - jak dělala?)*
- *Vyprávění pohádky podle i bez předlohy (O veliké řepě, Hrnečku, vař, O Budulínkovi)*
- *Opakování šeptaných slov (hra Na ozvěnu, Na tichou poštu)*
- *Užívání gest (hra na řemesla, hádanky Kdo jsem)*
- *Vyprávění po částech s pomocí otázek*
- *Vyprávění bez pomocných otázek (vyřizování vzkazů a zpráv, samostatný mluvný projev na určité téma, komentování zážitků a aktivit)*
- *Poslech čtených a vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů*

2.2.Poznávací funkce

Smyslové vnímání

Cíl: Rozvíjení a posilování fantazie, představivosti, pozornosti, paměti, rozlišovací schopnosti a schopnost vyjadřování

- Seznámení s lidovou tradicí v listopadu
- Vnímat krásu podzimu (barevnost)
- Pracovat s přírodním materiálem
- Poznávat změny počasí
- Procvičování a rozvíjení barev

Matematické představy

Cíl: Rozvíjení prostorové představivosti – chápání prostorových pojmů, porovnávání předmětů a uplatňování matematických pojmů, vnímání času

- **3-4**
 - Prohlubování prostorové představivosti pomocí skládanek, stavebnic, kostek, stavění podle vzoru sestaveného dospělým
 - Porovnávání předmětů a uplatnění pojmů úzký x široký, nízký x vysoký, prázdný x plný, stejně (vytváření dvojic), méně x více (výrazný rozdíl)
- **4-5**
 - Vnímání prostoru – orientace v okolí – dítě ví, jak se jde do obchodu, do školy,...

- Uplatnění pojmů – menší x větší, kratší x delší, nižší x vyšší na obrázcích
- Přiřadí činnosti obvyklé pro ráno, poledne a večer
- **5-6**
 - Vnímání prostoru - vpravo x vlevo + pojem uprostřed (umísťování předmětů)
 - Hledání cesty v bludištích, mozaiky – skládání podle předlohy, skládanky, práce se stavebnicemi
 - Pojmy o jeden více, o jeden méně
 - Seřadí obrázky podle posloupnosti děje, jmenuje, co se stalo nejdříve, později, naposled

Očekávané výstupy:

- Chápat prostorové pojmy
- Porovnávat soubory předmětů podle určitého pravidla
- Chápat časové pojmy

Nabídka činností:

- *Námětová hra "Na město" - děti si při hrách postaví ze stavebnice maketu města (domy, škola, školka, nemocnice, nádraží, parkoviště, pošta), využijí auta, dřevěné vláčky. Při manipulaci s dopravními prostředky určují, kudy projíždějí, kde se nacházejí. Auto stojí vedle pošty, za školou, před nádražím*

2.3. Sebepojetí, city a vůle

- **Cíl: Rozvoj a posilování sebedůvěry, sebevědomí a osobní spokojenosti**
 - činnosti přiměřené silám a schopnostem jednotlivých dětí
 - rozvoj schopností a dovedností vyjádřit své pocity a prožitky
 - rozvoj a kultivace estetického vnímáním citění a prožívání

Hudební činnosti

- Uplatnit zpěv legato a lehké staccato – nácvik vždy spojit s plynulým pohybem ruky – legato, u staccata ťukání na hřbet ruky
- Uplatnit při doprovodu písní hůlky, bubínek, metalofon – 1 kámen
- Rozšiřovat repertoár písní, upevňovat texty a čistotu intonace (lehký zpěv, netlačit na hlas, nepřekřikovat ostatní)
- Rozvíjet rytmické citění – soulad hudby s pohybem v hudebně pohybových hrách
- Střídat zpěv sólo se skupinou dětí
- Střídání tempa chůze podle vytvářovaného rytmu

Nabídka činností:

- *Malujeme sluníčko – Eva Jenčková*
- *Zlatý lístek z javora*
- *Bude zima, bude mráz*
- *Podzim a zvířátka – Eva Jenčková*
- *Klasika před školou /bicí nástroje, Bizet, Ravel, Hayden*

Výtvarné a pracovní činnosti:

- Tematická kresba a malba, využití plochy
- Práce s hlínou (modelování)/
- Hra s barevnou skvrnou
- Kresba (malba) lidské postavy
- Otisky, razítka, frotáž – listy, brambory, ...

Nabídka činností:

- *Hry s barvami podzimu – naklánění papíru (čtvrtky) s barevnou kaňkou (nejlépe tuš)*
- *Rozfoukávání kaňky brčkem*
- *To jsem já (starší děti) – ze starší fotografie vystříhnout hlavu, nalepit a dokreslit tělo (můžeme využít i k tomu, jak se správně oblékat v zimě, na jaře, ...)*
- *Výroba vlastního pexesa – kartonové čtverce stejného rozměru + frotáž barevných listů, bramborová tiskátka, ...*

Literárně-dramatické činnosti:

- Vést děti k emotivnímu přednesu veršů (gesta, mimika, melodie řeči)
- Poslech pohádek s porozuměním, dramatizace

Očekávané výstupy:

- Uvědomovat si svou samostatnost, rozhodovat o svých činnostech
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost, dokončit, co započalo
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, zachytit a vyjádřit své prožitky
- Bezpečnost a zvýšená hygiena při práci s výtvarným materiálem

3. Dítě a ten druhý

Cíl: Rozvíjení kooperativních, interaktivních a komunikativních dovedností

- Upevňování vztahů ve skupině
- Společné hry a aktivity nejrozličnějšího zaměření

Očekávané výstupy:

- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhými dětmi
- Oprostit se od nepřiměřených projevů sobectví vůči jinému dítěti
- Navazovat kontakty s dospělým, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole
- Dodržovat herní pravidla
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky

Nabídka činností:

- *Hudebně pohybové hry – „Měla babka čtyři jabka“, dramatizace pohádky „O veliké řepě“, „Svatý Martin“*
- *Námětové stavby na koberci (s přírodninami)*
- *Aktivita podporující sbližování dětí – hry v kruhu, ve dvojicích př. „Kdo se ztratil?“ (schoval pod deku), „Pošli míč kamarádovi“*
- *Pohybové hry – „Na traktory“, „Myšky, myšky běhejte“*
- *Čtení a poslech pohádek a příběhů s poučením př. „Okáček, veverčí kluk z Jánského vrchu“ (Jan Lebeda)*

Rizika:

- Nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- Soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace
- Nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí s nedostatkem porozumění a tolerance

4. Dítě a společnost

Cíl: Rozvoj schopností spolupracovat, přizpůsobit se, vytváření základů estetického nahlížení na svět

- Dávat dětem příležitost podílet se na vymezení společných hodnot
- Přijmout jasná a smysluplná pravidla soužití ve třídě – pomáhat si navzájem, pomáhat tomu, kdo to potřebuje – heslo „V nouzi poznáš přítele“
- Podílet se na vytváření vkusného, esteticky působivého prostředí ve třídě a v MŠ

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat základní společenské návyky – zdravít, rozloučit se, požádat o pomoc, poděkovat, neskákat do řeči
- Přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu

5. Dítě a svět

Cíl: Vytváření elementárního povědomí o přírodním prostředí, jeho rozmanitosti a neustálých proměnách

- Manipulace a experimenty s různým materiálem a surovinami
- Seznámit se s charakteristickými znaky ročního období podzimu (nástup zimy), se změnami v přírodě

Očekávané výstupy:

- Vnímat, že svět má svůj řád, je přirozený, různorodý
- Pozorovat živou přírodu (co se děje se stromy, s plody, živočichy, ptáky...)
- Pozorovat neživou přírodu (počasí – vítr, vichřice, mlha, déšť, mrholení, první jínovatka a sníh, vodní páry, plískanice, meluzína)
- Znat, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy, co může ohrožovat zdravé životní prostředí

Nabídka činností:

- *Pokusy se šiškami, kořením, otisky listů, tvoření z přírodnin*
- *Sběr plodů (kaštiny, ořechy, žaludy, bukvice...)*
- *Vytváření přírodních koutků a dekorací v MŠ*
- *chůze a přeskakování spadaného listí*
- *Hrabání spadaného listí a zazimování školních zahrad, zahradního nářadí a náčiní....*
- *Muzicírování v přírodě – využití přírodnin (šišky, klacíky, listí, kamínky...)*
- *Vnímání zvuků a hlasů přírody*
- *Pozorování a vnímání předmětů ve větru (listí, draci, větrníky...)*

POZNÁMKY:

II. BLOK - ZIMA

PROSINEC

1.Dítě a jeho tělo

Hrubá motorika

- **Cíl: Rozvoj koordinace pohybů**
 - **3-4**
 - Vést děti ke správnému odvíjení chodidla při chůzi
 - Střídat stoj a stoj na špičkách
 - Chůze ve volné skupině s vyhýbáním
 - Chůze mezi překážkami
 - Střídat pomalou chůzi s během na zvukový signál
 - Střídat různé druhy chůze z běhu na výrazný zvukový signál
 - Poskoky snožmo vpřed přes čáru
 - Poskoky snožmo vpřed přes čáry za sebou
 - Poskoky v podřepu s pérováním a souhyby paží
 - Správně se plazit v lehu na břiše vpřed
 - Plazit se určeným směrem
 - Házet horním obloukem přes překážku
 - Přehazovat předměty přes vysokou překážku horním obloukem
 - Předvádět základní změny postojů a poloh dle pokynů různě za sebou
 - Učit krátkou výdrž v nízkých polohách, v kleku jednož
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů
 - **4-5**
 - Procvičovat chůzi se správným držením hlavy
 - Učit děti měnit délku kroku při chůzi mezi překážkami
 - Procvičovat běh za vedoucím dítětem se změnami směru
 - Procvičovat přeskoky napnuté gumy s obměnami
 - Seskok z nízké překážky s doprovodnými pohyby paží do dřepu bez pomoci
 - Učit poskoky snožmo střídavě vpřed, vzad
 - Procvičovat sun s přitahováním soupaž bez dopomoci
 - Přitahování soupaž sunem ze vzpažení bez odrážení nohama
 - Koulení míče v různých polohách
 - Kolébka ze sedu do sedu s dopomocí (uchopit v podkolení)
 - Kotoul vpřed ze šikmé plochy s dopomocí
 - Procvičovat rytmizovanou chůzi ve 2/4 taktu
 - Dodržovat změny tempa chůze dle říkadel
 - Chůze v daném rytmu s pohyby paží v různých polohách
 - Jógová a relaxační cvičení

- Motorika očních pohybů
- **5-6 – očekávané výstupy - koordinovat lokomoci a další polohy či pohyby**
 - Chůze po zvýšené rovině s využitím různých druhů chůze
 - Procvičovat obměny chůze po mírně šikmé rovině oběma směry
 - Chůze s překračováním překážek ve volném i vázaném kruhu
 - Zdokonalovat pohotovou orientaci v prostoru při běhu se změnami směru
 - Skoky jednož
 - Skoky do stoje roznožného ze dřepu
 - Přeskoky nízkých překážek plynule v běhu
 - Krok poskočný z místa
 - Plazení po rovné zvýšené lavičce přitahováním ve vzpažení v lehu vzadu
 - Podlétat různě vysoké překážky bez dotyku
 - Procvičovat skluz ze šikmé plochy v sedu – v upažení
 - Učit házet drobným náčiním do dálky horním obloukem
 - Hod obouruč na koš se správným držením těla
 - Procvičovat házení míče na zem s chytáním v různých polohách (chytat míč po odrazu i z výšky)
 - Procvičovat chytání míče koulejšího se po mírně šikmé širší ploše
 - Učit skok s obratem kolem výškové osy
 - Sed skrčmo zkřížený, stoj bez pomoci rukou
 - Kotoul vpřed ze stoje rozkročného do stoje spojitelného, vzpažit
 - Leh vzadu, stoj na lopatkách s oporou o paže – svíčka
 - Procvičovat střídání chůze a běhu se zapojením trupu a paží
 - Přisunný krok vpřed
 - Cvičit přerušování pohybu v různé poloze na pokyn
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů

Nabídka činností:

- *Na ovečky a vlka*
- *Na barevná auta*

Jemná motorika

Cíl: Posílení drobného svalstva ruky

- **3-4**
 - Vést děti k zvládnutí krouživých pohybů při modelování koule
 - Učit děti zplošťovat kouli dlaní, ohýbat okraje placky
 - Rozvíjet u dětí drobné svaly rukou při práci s drobným materiálem
 - Procvičovat drobné svaly rukou při volném trhání větších kusů papíru, při nalepování, při práci s konstruktivní stavebnicí
- **4-5**
 - Učit děti lehce držet materiály a nástroje
 - Učit děti graficky zaznamenávat pohyb vycházející z ramenního kloubu – vinutí
 - Manipulace s nůžkami, nalepování, sestavování s přírodním, práce s drobným materiálem, tvarování papíru

- 5-6
 - Činnosti s drobným materiálem, procvičování prstů při motivovaných činnostech
 - Vést děti k tvoření s přírodních materiálů, lepení, stříhání, vytváření staveb, tvarování papíru

Grafomotorika

Cíl: Koordinace ruka-oko

- 3-4
 - Volné čmárání - pohyb vycházející z ramenního kloubu
- 4-5
 - Vinutí – pohyb vycházející z ramenního kloubu
- 5-6
 - Vertikální a horizontální smyčky - pohyb vycházející ze zápěstí

Nabídka činností:

- *Vertikální smyčky - Z komínů se kouří, slunce oči mhouří*
- *Horizontální smyčky - Kočka leze dírou*

Sebeobsluha

- 3-6
 - Udržování pořádku ve věcech, hračkách a ostatních potřebách
 - Zvládat jednoduché sebeobslužné činnosti
 -

2. Dítě a jeho psychika

2.1. Jazyk a řeč

Cíle:

- **Pojmenovávat bezprostředně vnímané předměty, jevy a činnosti spojené s ročním obdobím, počasím, vánocemi**
- **Seznámit děti s procesem tvorby knihy (vysvětlení nových pojmů např. autor, ilustrátor, vazač knih, ...)**
- **Vést děti k tomu, že čtené a psané souvisí (pochopení principu čtení)**
 - 3-4
 - Komunikativní chvílky – rozvíjení souvislého vyjadřování
 - Prodlužování výdechového proudu (ohříváme ruce, foukáme bolístku...)
 - Procvičení hybnosti rtů (vtahování rtů, špulení, roztahování koutků do stran...)
 - Hlasová hygiena – vést děti k tomu, aby nekřičely a nepřekřikovaly se
 - Procvičení výslovnosti hlásky B (citoslovce, říkadlo, ozvěnové hry)

- 4-5
 - Další zkvalitňování dialogu (při všech činnostech)
 - Vyjádřit celou větou své přání, respektovat partnera nejen v učitelce, ale i v kamarádovi
 - Umět požádat a poděkovat, vylicit situaci (např. při konfliktu)
 - Obohacovat slovní zásobu o používání sloves (Co kdo dělá, Co s čím dělá)
 - Využití pantomimy – hádanky, okomentování situace (i na obrázku) jednou větou
 - Dechová cvičení a gymnastika mluvidel – viz 3-4
 - Procvičení výslovnosti hlásek H, CH s motivací a říkadly
 - Rozlišení výšky hloubky hlasu, potichu, šeptem (Jak mluví Mikuláš, čert, anděl, postavy pohádek apod.)
- 5-6
 - Rozvoj souvislého vyjadřování metodou popisu, vyprávění, rozhovoru
 - Zvyšovat používání sloves, gramaticky správných slovesných tvarů
 - Chápat slova, která se rýmují
 - Gymnastika mluvidel, dechová cvičení dle situace ve skupině

Očekávané výstupy:

- Formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- Reprodukovat říkanky, písničky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu
- Popsat situaci, zážitek, obrázek, hovořit v souvěti, komunikovat přiměřeně k dané situaci
- Sledovat očima zleva doprava
- Posilování zrakového vnímání
- Dokončení zadaného úkolu
- Vyslovovat správně většinu hlásek, hovořit plynule a srozumitelně
- Využívat neverbální prvky komunikace, chápat základní výrazy mimiky

Nabídka činností:

- *Hra na spisovatele, ilustrátory*
- *Tvorba společné knihy*
- *Seznámení dětí s tím, že existují různé druhy písma (azbuka, latinka, arabské písmo, čínské znaky, Braillovo písmo, ...) - vyhledávání různých druhů písma v knihách, ale i při pobytu venku (procházky ve městě, návštěva divadla, muzea,...)*
- *Seznámit děti s hodnotou knihy (př. z matematického hlediska - např. „Tato kniha stojí stejně jako 16 zmrzlin.“)*
- *Rytmizace slov (hra Jak se jmenuješ?)*
- *Zvuky (Kouzelník mi řekl, ať jsou tady samá ...)*
- *Hry se zpěvem a motivačním pohybem*
Poslech čtených a vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- *Užívání gest (hra na řemesla, hádanky Kdo jsem)*
- *Pantomimické hry, pantomimická tichá pošta*

2.2. Poznávací funkce

Smyslové vnímání

Cíl: Seznámit se a prožívat lidové tradice a svátky v tomto měsíci

- Rozvíjet fantazii a představivost
- Rozlišovat dobro a zlo
- Překonávat pocit strachu
- Seznámit se s typickými pokrmy a zvyky
- Rozlišovat protiklady
- Rozvíjení a správné používání pojmů dnes, včera a zítra

Matematické představy

• **Cíl: Rozvíjet elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (třídění a tvoření skupin)**

- **3-4**
 - Třídění a tvoření skupin podle druhu (předměty – např. hračky do skříně, jídlo na talíř
- **4-5**
 - Třídění a tvoření skupin – vyhledávání objektů, které patří do souboru: hračky, dopravní prostředky, pečivo, ovoce, zelenina, nádobí, nábytek, hudební nástroje, oblečení, sportovní potřeby, zvířata, stromy, květiny atd.
- **5-6**
 - Poznávání, co do skupiny nepatří (můžeme využít *smyslové hádanky*)
 - Třídí a tvoří skupiny podle dvou kritérií (žluté kruhy)
 - Třídí a tvoří skupiny podle tří kritérií (malé žluté kruhy)
 - Třídí slova podle počtu slabik

Očekávané výstupy:

- Vnímat všemi smysly
- Třídít a tvořit soubory předmětů podle určitého pravidla

Nabídka činností:

- Hra „*Alenka uklízí*“ - barvy a velikosti (zapojení smyslového vnímání - zrak, hmat)

2.3. Sebepojetí, city a vůle

- **Cíle:**
 - Dokázat se vcítit do pocitů druhého, projevit své sympatie a přátelství, prožívat pozitivní city a uvědomovat si co je příčinou negativních projevů
 - Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání a prožívání
 - Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet a city plně prožívat

Hudební činnosti

- Využívat při doprovodu písni jednoduchou předeheru, mezihru a dohru
- Spojit zvuk nástrojů s představou (rolničky – koníci, triangel – sníh, led) vést děti k vyjádření hudby pohybem – krátké etudy a improvizace se šátečky, stuhami (sněhové vločky tančí),
- Vést děti k dodržení dynamiky a výrazu, který odpovídá charakteru písně (zpěv piano, mezzoforte), vyvarovat se „skandovanému zpěvu“
- Posilování tradic – poslech a zpěv koled

Nabídka činností:

- *Hudební žerty – Eva Jenčková*
- *S Mikulášek a čerty – I., II. Díl – E. Jenčková*
- *Zpíváme a nasloucháme hudbě s nejmenšími – Raková, Štíplová, Tichá – Sníh a koulovačka + zpíváme a tvoříme s malými dětmi*
- *Vánoční písně*

Výtvarné činnosti

- Výtvarná hra s barvou – malování na větší plochu papíru, kladení barev vedle sebe, doplnění bramborovými tiskátky nebo otisky textilie (obrázek se zimní, vánoční tematikou) Při hře s barvou používat roztírání i prsty, molitanové houbičky, špachtle
- Modelování z hlíny – samotvrdnoucí hlína, těsta, modelíny – vytváření kuliček, placiček, válečků, vykrajování, zdobení (dekorativní předměty, vánoční cukroví)
- Tematická kresba zmizíkem do inkoustu, tuší, suchým pastelem, ponechat dětem dostatek prostoru pro vlastní tvořivost a fantazii, dbát na lehké držení kreslicího materiálu bez silného přitlaku
- Výroba vánočních dárečků, přáníček

Nabídka činností:

- *Výroba balicího papíru – hedvábný papír – batika, usušit, vyrovnat, složit do čtverce, rohy namáčet v potravinářských barvách + potisk bílou temperou – vločky, sněhuláci,...*
- *Pečení perníčků – zdobení lentilkami, posypem nebo polevou*
- *Dáreček – svícen ze samotvrdnoucí hmoty na čajovou svíčku, dozdobit třpytkami, kamínky apod.*

Literárně dramatické činnosti

- Vést děti k výraznému, citově zabarvenému přednesu veršů
- Vést děti k vnímavému poslechu pohádek a příběhů, ověřit si otázkami, jak děti příběh vnímaly a jak mu porozuměly, co si zapamatovaly (posloupnost děje)
- Dramatizace pohádky se zimní – vánoční - tematikou - Jedlička, Betlém...

Očekávané výstupy:

- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznáního
- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky

3. Dítě a ten druhý

Cíl: Rozvíjet sociální vztahy k dětem i dospělým

- Respektovat a výchovně využívat dětská přátelství
- Vzájemná setkávání s dětmi z jiných tříd a s dospělými (vystoupení pro kamarády, rodiče, veřejnost)
- Posilovat kladné citové vztahy k rodině, blízkým lidem, kamarádům, učit se tyto vztahy vyjádřit – využít předvánoční atmosféry a pohody
- Uvědomovat si, že ne každý má možnost prožít klidné a hojné Vánoce

Očekávané výstupy:

- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc – chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, nabídnout mu pomoc
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s dětmi i dospělými
- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, v MŠ) svou roli, podle které je třeba se chovat

Nabídka činností:

- Činnosti zaměřené na poznávání se navzájem, co je mi příjemné x nepříjemné
- Sociální a interaktivní hry, hry v kruhu, ve dvojicích př. „Posílání pozdravů (podání ruky, pohlazení, mrknutí, ...), posílání předmětů (vánoční ozdoba, zvoneček, ...), psaní „dopisu“ na záda
- Sociabilita – společně vytvořit adventní kalendář, připravit dárek pro kamaráda
- Hudebně pohybové činnosti př. „Tancovali dva čertíci“
- „Vánoční besídka“ – příprava vánočního vystoupení, výroba vánočních přání
- Četba a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením př. „O nezbedné čertíci“ (Petra Martišková)

Rizika:

- Manipulace dítěte tzv. pozitivními prostředky (citovými prostředky, chválením bez opodstatnění)
- Časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- Soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace
- Autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem

4. Dítě a společnost

Cíl: Rozvoj společenského i estetického vkusu

- Příprava společných akcí (vánoční besídka)
- Společné prožívání předvánoční atmosféry
- Společná vánoční výzdoba třídy, stromečku

Očekávané výstupy:

- Vnímat umělecké a kulturní podněty pozorně poslouchat, říci, co se mu líbí – nelíbí
- Vyjadřovat se prostřednictvím estetických činností, zapojit se do společného vystoupení

5. Dítě a svět

Cíl: Vytváření povědomí o kulturním prostředí, vnímat předvánoční atmosféru

- Sledování příprav na vánoce doma i v MŠ – úklid, výzdoba, pečení
- Při vycházkách sledovat vánoční výzdobu domů, obchodů, ulic
- Sledovat, že ne všude je čisto a útulno

Očekávané výstupy:

- Osvojit si elementární poznatky o rodině, o soužití, zvycích a práci lidí
- Rozlišovat aktivity, které jsou žádoucí (pořádek, čistota, estetické prostředí) a které jsou nežádoucí (odpadky, zničené lavičky, graffiti atd.)

Nabídka činností:

- *Rychlení větvíček (Barborky)*
- *Vánoční zdobení v MŠ*
- *Nadílka pro zvířata a ptáky (krmelec, stromek v lese, krmítko, lojové koule apod.)*

POZNÁMKY:

LEDEN

1.Dítě a jeho tělo

Hrubá motorika

Cíl: Rozvíjet celkovou koordinaci pohybů

- 3-4
 - Chůze se správným držením hlavy
 - Chůze s různými polohami paží
 - Chůze po zvýšené rovině
 - Běh ve volné skupině se vzájemným vyhýbáním
 - Přeskočit nízkou překážku na zemi z místa
 - Přeskočit nízkou překážku v chůzi
 - Lezení v podpoře dřepmo po lavičce
 - Plazit se pod nízkou překážkou
 - Učit sun v lehu na břiše po lavičce přitahováním soupaž ve vzpažení
 - Koulet míč jednoruč v daném směru
 - Pohazovat lehkým náčiním do výšky
 - Učit děti zpevnit tělo v lehu na zádech – vzpažit
 - Převaly v lehu na zádech na bok a zpět
 - Chůze ve 2/4 taktu dle zpěvu
 - Učit vyjádřit chůzi staccatovou
 - Učit děti vyjádřit osminové doby hrou na tělo v různých postojích a polohách – sed, klek, leh
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů
- 4-5
 - Chůze po zvýšené rovině se změnami výšky a šířky nářadí
 - Učit děti měnit směr chůze mezi překážkami na smluvený signál
 - Procvičovat překračování nízkých překážek při chůzi plynule bez zastavení
 - Běh ve trojicích určeným směrem
 - Běh ve trojicích volně v prostoru s vyhýbáním
 - Procvičovat pohotové vyběhnutí na smluvený signál
 - Skok do výšky snožmo přes gumu z místa
 - Skok do výšky přes gumu z místa střídonož vpřed
 - Seskok z vyšší rovině s dopomocí
 - Seskok z vyšší roviny bez dopomoci učitelky
 - Poskok střídonož s vysokým skrčováním přednožmo z místa
 - Prolézání látkového tunelu v podpoře dřepmo
 - Prolézání překážek různých rozměrů
 - Procvičovat přehazování lehkého náčiní daným směrem i přes překážky
 - Hod horním obloukem na vysoký cíl
 - Koulet míč po šikmé ploše směrem dolů
 - Procvičovat vhadzování malých míčků do koše ve výšce hlavy ze vzpažení
 - Stoj jednož s krátkou výdrží s různými polohami paží

- Stoj jednož s pohybem volné nohy vpřed, vzad, stranou bez opory
 - Kotoul vpřed s dopomocí
 - Učit děti reagovat na melodii změnou chůze
 - Procvičovat vyjadřování staccatového charakteru hudby jednoduchými pohyby
 - Procvičovat osminové doby při běhu s doprovodnými pohyby paží
 - Učit dodržovat změny tempa chůze dle rytmického doprovodu
 - Učit děti zastavit pohyb v různé poloze na pokyn
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů
- **5-6 – očekávané výstupy - zvládnout základní pohybové dovednosti**
 - Procvičovat při chůzi pohotovou orientaci mezi překážkami s reakcí na signál, se změnou délky kroku
 - Procvičovat orientaci v přírodních podmínkách
 - Zdokonalovat pohotovou reakci na smluvené signály
 - Procvičovat běh formou hry s prodlužováním délky trvání pohybové hry
 - Procvičovat hmoty podřepmo na místě, z místa, s výskokem
 - Skok do výšky s rozběhem
 - Výskok z místa s dosahováním na zavěšený předmět s důrazem na dynamickou sílu nohou při odrazu
 - Procvičovat výskok s rozběhem s dosahováním na zavěšené předměty plynule za sebou
 - Skluz ze šikmé plochy v lehu na zádech s přidržováním rukama v připravení i ve vzpažení
 - Učit děti samostatně přelézat různě vysoké překážky
 - Zdokonalovat prolézání "tunelem" plížením a podporu dřepmo
 - Lezení po "třech" (jedna ruka zdvižená)
 - Hod na cíl střídavě pravou a levou rukou
 - Procvičovat hod míče na koš jednoruč střídavě pravou
 - Učit nadhodit a chytit lehké náčiní na místě v nízké poloze a ve stoji
 - Střídat postoje a polohy i závodivou formou
 - Procvičovat "lodičku" - sed, upažit, přednožit, naklánět trup vpravo, vlevo
 - Převaly v rytmu
 - Kotoul vpřed z mírně šikmé plochy
 - Kotoul vpřed ze stoje rozkročného s výskokem
 - Učit děti vyjádřit změnu tempa hudby tanečním během se zapojením celého těla (šátky, stužky)
 - Procvičovat provedení zátočky během jednotlivě i ve dvojicích dle rytmického doprovodu a zpěvu
 - Rytmizovaný běh při hudbě
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů

Nabídka činností:

- *Kočka a vrabci*
- *Na vlka a kůzlátka*

Jemná motorika

Cíl: Zdokonalování jemné motoriky

- **3-4**
 - Učit graficky zaznamenávat pohyb vycházející z ramenního kloubu motivovaný známými činnostmi – kývání
 - Manipulace s přírodninami, skládání papíru, nalepování
 - Podporovat a rozvíjet svalstvo ruky při mačkání měkkého papíru
- **4-5**
 - Učit děti graficky zaznamenávat pohyb vycházející ze zápěstí: horizontální linie, vertikální linie
 - Vytrhávání jednoduchých tvarů, stříhání
 - Učit děti skládat papír podle slovní instrukce učitelky
- **5-6**
 - Učit děti graficky zaznamenávat pohyb vycházející z dlaně a prstů: obloučky obrácené nahoru, dolů
 - Modelování, konstruktivní stavebnice, nasbíraný materiál
 - Vést děti ke koordinaci obou rukou spolu se zrakovou kontrolou při vytrhávání menších tvarů
 - Rozvíjet u dětí soustředěnost, pozornost, aktivitu, samostatnost, pečlivost, zručnost při skládání
 - Upevňovat správnou techniku stříhání a vystřihování při práci s papírem (jednotlivě i ve skupině)

Grafomotorika

Cíl: Uvolnění ruky v zápěstí

- **3-4**
 - Kývání - pohyb vycházející z ramenního kloubu
- **4-5**
 - Horizontální a vertikální linie - pohyb vycházející ze zápěstí
- **5-6**
 - Vázané horní a dolní oblouky, spojování dvou bodů čarou vodorovně, svisle - pohyb vycházející z dlaně prstů

Nabídka činností:

- Vázané horní oblouky - *Ranní ptáče dál doskáče*
- Vázané dolní oblouky - *Pomaloučku, polehoučku, kreslím čáru do obloučku*
- Spojování bodů vodorovně - *Liška běží do nory*

Sebeobsluha

- **3-6**
 - Manipulace při hrách, zacházení s knihami
 - Prohlubování osvojených dovedností

2. Dítě a jeho psychika

2.1. Jazyk a řeč

Cíle:

- **Osvojení poznatků a dovedností, které předcházejí výuce čtení, rozvíjení jazykového citu**
- **Rozvoj sluchové vnímání, sluchová diferenciac**
 - **3-4**
 - Pojmenovávat činnosti, rozšiřovat slovní zásobu o slovesa (co děláme)
 - Učit prodlužování výdechu, kterému předchází dostatečný nádech, vyslovování krátkých vět, začínajících na M (Hra „Na ozvěnu“)
 - Cvičení hybnosti dolní čelisti
 - Procvičení výslovnosti hlásky T (traktor jede: ttttt, auto houká: tůůů, hrozíme: ty ty ty!)
 - Rytmizace říkadel, dvouslabičných slov a podstatných jmen se slovesem (Au-to je-de, vlá-ček hou-ká....)
 - Vést děti k vyjádření jednoduché žádost, přání (ne jednoslovně!)
 - Rozlišovat od sebe zvuky okolí, přiřadit pojmenovat běžné zvuky
 - **4-5**
 - Zpřesňovat a prohlubovat význam slov (např. pes štěká, hafá, ňafá, blafe, bouří, míč)
 - Může být fotbalový, volejbalový, na košíkovou, tenisový...)
 - Vést děti k častějšímu používání sloves a přídavných jmen
 - Rozlišování výšky hlasové polohy ve spojení s nositelem hlasu
 - Dechová cvičení, gymnastika mluvidel – viz 3 – 4
 - Procvičení výslovnosti hlásky K (kukačka, slepička), G (housátka, voláme góóól)
 - Rytmizace dvou a třislabičných slov, spojení podstatného jména se slovesem nebo přídavným jménem (zvoneček cinká, bílý snízek, sněhová koule, veliký sněhulák)
 - Sluchem poznávat zvuky okolí
 - Určování počáteční a koncové slabiky ve slově
 - **5-6**
 - Učit děti při různých příležitostech řešit problém, zařazovat hádanky, hrát hry Co by bylo, kdyby apod.
 - Dechová cvičení, gymnastika mluvidel, artikulační cvičení (procvičení samohlásek)
 - Sluchem rozlišovat od sebe různé zvuky
 - Procvičení diferenciac c – č (c - cvrček, rty do úsměvu, č – voláme na kočičku, rty našpulit), s – š (s – had syčí, rty roztáhnout, š – mašinka, rty našpulit), z – ž (z – moucha bzučí, rty roztáhnout, ž – čmelák bzučí, rty našpulit). Rozlišovat tyto sykavky na začátku slov, později i na konci nebo uprostřed (nejprve jen dvojice, pak všechny, nutné spojit s obrázky), hrát hry typu: Hádej, hádej, co to je, co se na -c- (č, s, š, z, ž) jmenuje
 - Poznávání prvních a koncových hlásek ve slově

Očekávané výstupy:

- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo, melodii řeči
- Sluchově rozlišit stejné a rozdílné zvuky, slabiky, hlásky
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- Vyjadřovat se gramaticky správně
- Učit se nová slova a aktivně je používat

Nabídka činností:

- *Dítě si z několika vybere jednu knihu a zkusí sdělit, proč je pro něj zrovna tato kniha zajímavá*
- *Předvídání toho, jak bude příběh pokračovat a následné srovnání představy se skutečným pokračováním*
- *Rozvoj sluchového vnímání: hra na Kapucína (Všechno lítá, co peří má) - „Šla jsem, šla jsem kolem mlýna, potkala jsem kapucína. Kapucín se zeptal, jestli ... (vrabec) ... létal.“*
- *Sluchová paměť - hra Co veze vláček..., Přijela tetička a přivezla...*
- *Rozvoj slovní zásoby - říkanka „V naší třídě byla Lucka, u stolečku seděla. Pověz dětem, milá ... (Lucko) ..., co všechno jsi viděla.“ / „V naší třídě byl ... (Michálek) ..., u stolečku sám seděl. Pověz, Michálku všem dětem, cos ve třídě uviděl.“*
- *Jazykové hry a říkadla - určování hlásek ve slově (k rozvoji fonemického sluhu) - (Letí vrabec, Počítáme jedna, dvě, Vláček Kolečáček, Vláček veze balíčky, Toník a úkoly, Zpráva, Auto s balíčky, Kdopak já jsem)*
- *Opakování šeptaných slov (hra Na ozvěnu, Na tichou poštu)*
- *Sluchová hra - hlasy (písnička Krávy, jak si spolu povídáte..., říkanka „Šla jsem včera kolem domku, potkala jsem tam Alenku. Alenka se zeptala, zda jsem slyšela“)*
- *Hádání zvuků dle sluchu (dítě má zavázané oči)*
- *Orientace v prostoru dle sluchu (hra Ptáčku, jak zpíváš, Jakube, kde jsi, Kde zvoní budík, Tik, tak)*

2.2. Poznávací funkce

Cíl: Seznámení s legendou o Třech králich. Přípravovat děti na budoucí roli školáka, vytvářet kladný postoj ke škole.

- Vnímát a rozlišovat geometrické tvary
- Ověřovat znalost jména, věku a adresy
- Návštěva školy a společné akce se školou
- Pomalu připravovat děti na to, co je bude čekat ve škole
- Upevňovat časové představy
- Hodiny – na co jsou a jak fungují a proč nám pomáhají

Smyslové vnímání

- Sluchové - hra na hudební nástroje-rozvoj rytmu
- Zrakové - zrková diferenciacie-co je v řadě obrázků jinak?
- Hmatové - prstová cvičení s básničkou
- Chuťové - dokázat popsat jakou má jídlo chuť

Očekávané výstupy:

- Odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů
- Vědomě využívat všech smyslů, všítat si nového
- Dokázat popsat co nám chutná a co ne

Matematické představy

Cíl: Zařazovat konkrétní operace s materiálem (řazení)

- **3-4**
 - Začínáme podporovat porovnávání a řazení tří předmětů podle velikosti, pojmenováváme nejmenší, největší prvek
- **4-5**
 - Řazení podporujeme při hrách (*navlékání korálek* - střídáme barvy, trojici korálek uspořádanou podle velikosti, tvaru, lze využít též s kostkami)
 - Řazení tří prvků podle velikosti, budujeme pojmy malý - střední - velký, vysoký - vyšší - nejvyšší a málo-méně-nejméně
- **5-6**
 - Pojmenuje malý - střední - velký, vysoký - vyšší - nejvyšší, málo - méně - nejmeně
 - Seřadí pět prvků podle velikosti, odstínu barvy, výkonu (nejdelší skok, nejrychlejší běžec...), stáří

Očekávané výstupy:

- Uspořádá soubory předmětů podle určitého pravidla
- Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost

2.3. Sebepojetí, city a vůle

Cíle:

- **Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit,**
- **Rozvoj a kultivace estetického vnímání, cítění a prožívání**

Hudební činnosti

- Rozšiřování hlasového rozsahu posouváním melodie do nejbližších tónin
- Vytváření jednoduchých ostinálních doprovodů na rytmické nástroje
- V hudebně pohybových hrách uplatnit různé druhy poskoků
- Zařadit poslechové činnosti, umožnit dětem citový prožitek, hovořit o něm
- Využití dětmi vyrobených rytmických nástrojů při doprovodu

Nabídka činností:

- *Poslech klasické hudby - Čtvero ročních dob – Vivaldi – pohybové ztvárnění dětí*
- *Eva Jenčková: „Lidské tělo pohybu s hudbou“*
- *Klasika před školou – Pohádka o spící princezně (Čajkovský)*

- *Pohádka o Popelce – Prokofjev*

Výtvarné činnosti:

- Tematická kresba na základě citového prožitku
- Motivovaná dekorativní malba – zdobení otisky štětce (oblečení)
- Tvarování modelovací hmoty ze základního tvaru koule (váza, hrnek, džbánek)
- Prohlížení reprodukcí obrazů našich malířů se zimní tematikou
- Práce s papírem, mačkání, výtvarné využití
- Vyrábět s dětmi jednoduché rytmické nástroje – chřestidla, kastaněty, bubínky,...

Nabídka činností:

- *U Krmítka – kombinovaná technika, tělo ptáčka – textil, časopisy x noviny, barevný papír (dokreslit detaily, nalepit peříčka – proužky papíru natčené na tužku). Krmítko z dřevěných špachtlí, dolepení vaty a zrníček*
- *Ilustrace k četbě pohádky „O pyšné noční košilce“ - moje pyžamo (otisky korků, víček, štětce)*
- *Na ledové kře – bílou čtvrtku pomalovat bílou voskovkou, přetřít naředěným inkoustem + malba tučňáka, ledního medvěda – nalepit doprostřed*

Literárně dramatické činnosti

- Poslech pohádek se zimní tematikou,
- Dramatizace – Rukavička

Očekávané výstupy:

- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- Prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí

3. Dítě a ten druhý

Cíl: Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu)

- Aktivit podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, soucit, tolerance)
- Společenské hry a společné aktivity nejrozumnějšího zaměření

Očekávané výstupy:

- Spolupracovat s ostatními
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pamlsky, pomáhat si navzájem
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

Nabídka činností:

- *Společné hry př. „Poznej svého kamaráda po hmatu, po hlase“*
- *Společné stavby na koberci – dřívka, kostičky (vločky, obrysy sněhuláků, ...)*
Společné aktivity př. na sněhu – stavíme sněhuláka, obkreslování těla na papír, společné dokreslování oblečení
- *Hudebně pohybové hry př. „Sněhulák“ (Od jara do zimy), „Zima“ (Zpíváme a hrajeme si s nejmenšími – A. Tichá)*
- *Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi - Co umí a jak se chová kamarád? – Máš kamaráda?, Umíš se dohodnout s kamarádem na společné hře a činnosti?, Víš, co kamarád potřebuje, s čím si hraje?*
- *Četba a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením př. „Dědečku vyprávěj“ (Ladislav Špaček), „Slabikář slušného chování“ (Marina Gubská)*

Rizika:

- Nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- Příliš ochránářské či příliš nevšímavé prostředí
- Prostor, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- Příliš časté vystupování učitele v roli soudce

4. Dítě a společnost

Cíl: Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně

- Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- Různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování (zdravit, poprosit, poděkovat, vyčkat až druhý domluví, požádat o pomoc, uposlechnout pokyn
- Přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat s ostatními

5. Dítě a svět

Cíl: Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Očekávané výstupy:

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí, v okolí MŠ a ve městě
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může dítě ve svém okolí setkat (padající rampouchy, námraza, uklouznutí, led na rybníce)

- Děti se seznámí s různými druhy zimních sportů, které si i v terénu vyzkouší. Důraz je kladen na koordinovaný pohyb v různém přírodním terénu
- Mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- Seznámit se s charakteristickými znaky zimy, vlastnostmi sněhu a ledu (ledové květy, námraza, rampouchy, vločky...)
- Získání povědomí o životě volně žijících zvířat a ptáků v zimě
- Uvědomovat si období klidu stromů, keřů, rostlin a živočichů

Nabídka činností:

- *Pozorování stromů, rostlin (opadavé, neopadavé, stálezelené) a živočichů (stopy ve sněhu, okusy stromů, vyhledávání potravy hrabáním a rytím)*
- *Pokusy se sněhem a ledem*
- *Vyšlapané obrázky ve sněhu, otisky ruky a podrážek – hádanka „Čí jsou to stopy?“*
- *Dokrmování ptactva na krmítku*

POZNÁMKY:

ÚNOR

1. Dítě a jeho tělo

Hrubá motorika:

Cíl: Rozvíjet odvahu a obratnost, prožívat radost z pohybu

- 3-4
 - Chůze po špičkách s různými polohami paží
 - Procvičovat plynulé překračování nízkých překážek
 - Chůze po lavičce
 - Běh ve skupině se změnami směru
 - Běh k danému cíli ve skupinách
 - Běh k cíli s výběhem na zvukový signál
 - Seskok z vyšší překážky do dřepu i bez dopomoci učitelky
 - Výskoky snožmo se zaměřením na důrazný odraz
 - Přelézat v podporu dřepmo úzké a nízké překážky
 - Vhazovat náčiní do koše umístěného na zemi i na nízké podložce
 - Vhazovat malé míčky, náčiní ze vzpažení do koše ve výšce hlavy
 - Převaly z lehu na zádech na břicho a zpět
 - Plynulé převaly se vzpažením
 - Učit rytmizované chůzi ve 2/4 taktu
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů
- 4-5
 - Procvičovat plynulou chůzi se správnými pohyby paží
 - Procvičovat orientaci v prostoru, chůze se změnou směru i délky kroku mezi překážkami
 - Běh jednotlivců, ve dvojicích i trojicích se změnou na smluvený signál
 - Rychlý výběh z různých poloh na smluvený signál
 - Přeběhy k cíli na určitou vzdálenost opakovaně
 - Poskoky snožmo střídavě vpravo i vlevo
 - Poskoky v dřepu na místě
 - Přeskoky různých nízkých překážek v běhu plynule za sebou
 - Procvičovat skok s dosahováním na předmět z místa
 - Poskok střídonož s vysokým skrčováním přednožmo na místě
 - Lezení v podporu dřepmo v rovině s předmětem na zádech s vyhýbáním i k cíli
 - Plazení pod nízkými překážkami
 - Hod míčem jednoruč od ramene do koše
 - Procvičovat podávání různě velkých míčů v různých polohách útvarů
 - Koulet míč po šikmé ploše směrem nahoru
 - Učit děti váhu předklonmo s oporou
 - Procvičovat lodičku (sed, upažit, přednožit skrčmo, krátká výdrž)
 - Převaly s krátkou výdrží na boku - unožit
 - Procvičovat reakci na smluvený signál se změnou směru běhu
 - Zátočky během jednotlivě na místě
 - Dodržovat změny tempa chůze
 - Zastavit pohyb na smluvené znamení a setrvat v dané poloze

- Jógová a relaxační cvičení
- Motorika očních pohybů
- **5-6 - očekávané výstupy - zachovávat správné držení těla, zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci**
 - Procvičovat chůzi se správným držením těla a postavením hlavy
 - Učit děti zaujmout místo v útvaru i ve ztížených podmínkách
 - Procvičovat plynulou chůzi po schodech ve dvojicích oběma směry
 - Učit děti reagovat pohotově na složitější pravidla při honičkách
 - Zdokonalovat pohotové střídání běhu jednotlivců, dvojic, trojic, se změnou na smluvený signál
 - Skoky jednož z místa přes překážku na zemi
 - Procvičovat seskok z vyšší roviny z hmitu podřepmo se zapažením do stoje spojného, vzpažit
 - Výskok na přiměřené náradí z místa do vzporu klečmo
 - Plazení přitahováním soupaž po šikmé lavičce v lehu na břiše
 - Vylézat na přiměřené náradí (dolů: seskok, skluz)
 - Slézat z přiměřeného náradí (nahoru: plazení, výstup po šikmé ploše)
 - Lezení v podporu vzadu určeným směrem a na danou vzdálenost
 - Procvičovat chytání míče po odrazu od země se správným uchopením míče do obou rukou v různých polohách
 - Chytat míč odražený od země hozený učitelkou
 - Chytat míč koulející se po úzké šikmé ploše
 - Cvičit rovnováhu - sed, upažit, krátká výdrž - na zvýšené ploše
 - Cvičit váhu předklonmo - stoj jednož, hlava vzpřímená, upažit
 - Plynulé převaly pod nízkou překážkou
 - Kotoul vpřed samostatně bez dopomoci ze stoje spojného do dřepu, stoje spojného, s výskokem
 - Učit děti provést správně přirozená cvičení na šikmé ploše
 - Procvičovat taneční běh se zdůrazněním 1. doby ve spojení se zátočkami
 - Procvičovat zrychlování chůze a běhu s využitím zpěvu a hudebního doprovodu
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů

Náměty činností:

- *Na ježka*
- *Kocour leze z díry*

Jemná motorika

Cíl: Zdokonalování jemné motoriky

- **3-4**
 - Rozvíjet koordinaci zraku a ruky pro rozvoj grafických schopností dětí
 - Učit děti graficky zaznamenávat pohyb vycházející z ramenního kloubu motivovaný známými činnostmi: houpání
 - Práce s modelínou, hlinou, vytváření prostorových staveb
 - Seznamovat děti s technikou lámání, nalamování dřevěk, vtlačování a pokládání na podložku

- Rozvíjet drobné svaly rukou při práci s drobným materiálem
- Vést děti k soustředěnosti a pozornosti při skládání papíru
- Seznamovat děti s jednoduchými konstruktivními stavebnicemi a se správným ukládáním jednotlivých dílů těchto stavebnic
- **4-5**
 - Rozvoj koordinace zraku a ruky pro rozvoj grafických schopností dětí
 - Učit graficky zaznamenávat pohyb vycházející ze zápěstí: vertikální a horizontální linie
 - Slepování, tvarování papíru, hravé zacházení s různým materiálem
 - Seznamovat děti s technikou stříhání, vést k bezpečnosti při práci s nůžkami
 - Vést děti k tvořivé manipulaci s konstruktivními stavebnicemi a samostatnému ukládání jednotlivých dílů stavebnic
- **5-6**
 - Učit děti graficky zaznamenávat pohyb vycházející z dlaně a prstů: lomená linie
 - Modelovací hmota, hry se sněhem, skládání, ohýbání, stáčení papíru
 - Učit děti správnému používání jednoduchých pracovních nástrojů při práci s dřevěným materiálem
 - Učit děti ukládat jednotlivé díly konstruktivních stavebnic

Grafomotorika

Cíl: Koordinace oko-ruka

- 3-4 Houpání - pohyb vycházející z ramenního kloubu
- 4-5 Vertikální a horizontální linie - pohyb vycházející ze zápěstí
- 5-6 Lomená linie, vlnovka svisle - pohyb vycházející z dlaně a prstů

Nabídka činností:

- *Lomená linie – Řežu, řežu polena, až mě bolí ramena*
- *Vlnovka svisle – Lyžujeme*

Sebeobsluha

- Zvládat jednoduchou obsluhu s pracovními úkony - zapínání zipu, knoflíků, vázání kličky

2.Dítě a jeho psychika

2.1. Jazyk a řeč

Cíle:

- **Rozšiřování slovní zásoby a budování povědomí o gramatické stavbě jazyka**
 - **3-4**
 - Rozšiřování slov zásoby v přirozených situacích spojených s činností dětí, rozhovor o vnímaných předmětech a činnostech

- Dechová cvičení s motivací (fouká vítr, šumí stromy, foukáme do papírových kuliček)
- Procvičování hybnosti jazyka – rychlé vysouvání a zasouvání jazyka, mávání jazykem nahoru a dolů, vpravo a vlevo šašek, kašpárek, opičky)
- Procvičení výslovnosti hlásky D (traktor jede – dadada, dedede, dododo, dydydy, dududu)
- **4-5**
 - Dbát o gramaticky správné vyjadřování, umět požádat, poděkovat, umět vyřídit krátký vzkaz, zapojit se do rozhovoru, dialogu
 - Sluchová cvičení – učitelka dítěti něco pošeptá, dítě opakuje nahlas, hra Tichá pošta
 - Procvičování výslovnosti hlásky Ť (s pohybem rtů – ťapy ťapy, ťuky ťuky, típ típ, tíky tíky)
 - Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel – krátké opakovací chvilky
- **5-6**
 - Rozvíjet poznávání a používání synonym
 - Upevnit používání sloves a přídavných jmen, dbát na spisovné a gramaticky správné vyjadřování – vzor učitelky
 - Dechová a sluchová cvičení, gymnastika mluvidel – viz 3-4
 - Sluchové rozlišování hlásky na začátku slova – rizikové hlásky P, D, B
 - Rozklad slov na slabiky – slova 2 – 4 slabičná

Očekávané výstupy:

- Vyjadřovat samostatně myšlenky a nápady ve vhodně zformulovaných a gramaticky správných větách
- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, užívání nadřazených a podřazených slov
- Sledovat očima zprava doleva
- Sluchově rozlišovat slabiky (hlásky) ve slovech

Nabídka činností:

- Čtení pohádek s porozuměním
- Vnímání intenzity zvuku – děti se učí zesilovat a zeslabovat svůj hlasový projev (např. Hra „Tiše, tiše, ježek spí“)
- Určení počáteční a konečné hlásky slova
- Děti učí maňáška mluvit – rozlišují, jestli maňásek zopakoval slovo stejně nebo jinak
- Hra „Na mimozemšťana“ - dospělí rozkládá jednoslabičná slova na hlásky (= mluví maňásky) a děti je skládají do „lidských“ slov
- Rozeznávání zvuků v přírodě i ve městě
- Hra s nabaleným příběhem („Byla jsem v obchodě a koupila jsem nanuk.“ Následující hráč zopakuje větu a přidá do nákupu další položku.)
- Hra s kostkou – tvoření vět o počtu slov podle toho, kolik puntíků padne na hozené kostce
- Jazykové hry a říkadla (k rozvoji fonemického sluhu) - (Letí vrabec, Počítáme jedna, dvě, Vlášek Koleček, Vlášek veze balíčky, Toník a úkoly, Zpráva, Auto s balíčky, Kdopak já jsem)
- Rozlišování délky slov (krátké, delší, nejdelší) - př. dům - domek - domeček, zvon - zvonek - zvoneček

- Rozvoj slovní zásoby - říkanka „V naší třídě byla Lucka, u stolečku seděla. Pověz dětem, milá(Lucko) ..., co všechno jsi viděla.“ / „V naší třídě byl ... (Michálek) ..., u stolečku sám seděl. Pověz, Michálku všem dětem, cos ve třídě uviděl.“
- Vyprávění bez pomocných otázek (vyřizování vzkazů a zpráv, samostatný mluvný projev na určité téma, komentování zážitků a aktivit)
- Přednes, recitace, zpěv, dramatizace
- Hry a činnosti zaměřené na poznávání a rozlišování zvuků (Kdo nás volá, Kdo to je)
- Užívání gest (hra na řemesla, hádanky Kdo jsem)
- Rozvoj jazykového citu - rýmování slov, básničky na dané téma
- Opakování šeptaných slov (hra Na ozvěnu, Na tichou poštu)
- Tvoření zvukomalebných slov (písnička Padla kapka - jak dělala?)
- Jazykové hry a říkadla - určování hlásek ve slově (k rozvoji fonemického sluhu) - (Letí vrabec, Počítáme jedna, dvě, Vlášek Kolečáček, Vlášek veze balíčky, Toník a úkoly, Zpráva, Auto s balíčky, Kdopak já jsem)
- „Stojím, nevím, co mám znát, pojděte děti pomáhat, do všech koutů zajděte,(červený míč)...najděte.“
- Sluchová paměť - hra Co veze vlášek..., Přijela tetička a přivezla...

2.2. Poznávací funkce

Cíl: Prožívat zimní radovánky s úsměvem. Rozvíjení a posílení všeobecné informovanosti

- Charakterizovat zimní období 2-3 typickými znaky
- Seznámení s masopustem
- Seznámení se zimním královstvím
- Seznamovat a rozvíjet dopravní vědomosti (pravidla a značky)
- Seznámit se s pohybem na sněhu a na ledu

Smyslové vnímání

- Sluchové - rozlišování přírodních a technických zvuků (auto, letadlo, pták, vítr)
- Zrakové - nápodoba předlohy (konkrétní schematické obrázky, tvary, symboly, písmena)
- Hmatové - hledání předmětu (klíč, kulička) v sypkém materiálu.
- Chuťové - chuťové pexeso

Očekávané výstupy

- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Vědomě využívat všech smyslů

Matematické představy

Cíl: Orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, porozumět pojmu číslo

- 3-4
 - S číselnou řadou seznamujeme děti pomocí říkanek (Jedna, dvě, Honza jde..., nebo Jedna, dvě, tři, čtyři, pět, cos to, Janku, cos to sněd...),

- Rozlišování jednoho a dvou předmětů, později tří předmětů (při běžných činnostech, při hře na předměty ukazujeme prstem a počítáme), postupně vytváříme skupiny o daném počtu stejných, pak i různých předmětů)
- **4-5**
 - Množství upevňujeme v oboru do pěti, počítáme a vytváříme skupiny s daným počtem předmětů
 - Řazení tří prvků podle velikosti, budujeme pojmy malý - střední - velký, vysoký - vyšší - nejvyšší a málo-méně-nejméně
- **5-6**
 - Počítání v oboru do šesti, zvládat vzestupnou i sestupnou řadu
 - Porozumět pojmu číslo nejprve s oporou o viditelné skupiny předmětů, později chápat co znamená číslo bez opory o viditelné či hmatatelné předměty
 - Počítání prvků ve skupině, vytváření skupin o daném počtu prvků, procvičujeme pojmy stejně, méně, více, o jeden méně, o jeden více, první a poslední s předměty, s obrázky, na pracovním listě

Očekávané výstupy:

- Počítá v oboru do šesti
- Chápe pojem číslo

Nabídka činností:

- *(Námětová hra „Na obchod“)*
- *Knoflíková házená, Losování (J. Bednářová – Diagnostika dítěte předškolního věku- Základní matematické představy 5-6 let, počítání)*

2.3. Sebepojetí, city, vůle

Cíle:

- **Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit**
- **Získání sebedůvěry, sebevědomí a osobní spokojenosti**
- **Rozvoj schopnosti sebeovládání**

Hudební činnosti

- Doprovodit písně na jeden až tři rytmické a melodické nástroje – využití nástrojů
- Hudební hádanky - (E.Hradecký – vlny a vlnky, vláčky, zvířátka)

Nabídka činností:

- *Hra Na dirigenty – vybrat vhodnou skladbu pro klavír (housle) a orchestr, část dětí diriguje, část pantomimou znázorňuje hraní, pak se obě skupiny vymění*
- *U starší věkové skupiny pokus o hledání dvojic stejně znějících tónů – hrajeme si s tóny, zvuková pexesa*
- *Využití citerky, zvonkohry, metalofonu, xylofonu /jen vybrané tóny/*
- *Eva Jenčková – „RYTMY ZIMY“*
- *Klasika před školou -masopust (Stravinskij)*

Výtvarné činnosti

- Vést děti k naznačení jednání postav, tematická kresba na základě citových podnětů (Náš karneval)
- Rozvoj tvořivosti a fantazie – koláž z různých materiálů, dekorativní výzdoba – masky, škrabošky
- Učit děti vytvářet zajímavé barevné sestavy – klást barvy vedle sebe (látka, dárkový papír)
- Vést děti k podílu na estetické výzdobě třídy při slavnostní příležitosti – tvoření papírových řetězů na výzdobu třídy – školky

Nabídka činností:

- *Nová technika – 3D – pěna na holení + lepidlo Herkules – směs – SNĚHULÁK*
- *Hra s barvami – nitkování – obarvené nitě mezi dva listy papíru, pohyby konci niti tvořit obrazce*
- *Štěrkování – barevné hromádky temper mísit a propojit pomocí špachtlí, stěrek, platebních karet, ...*
- *Kuličkování – krabici vyložit bílou čtvrtku, na dno obarvené kuličky, špunty, knoflíky (2 – 3 najednou) – vytváří zajímavý podklad pro další práci*

Literárně dramatické činnosti

- Poslech veršů (např. Haló, pane karnevale), chápat rytmus a rým, pokus o jednoduché rýmování, rýmování s pohybem
- Seznámení s literárním útvarem – bajkou, pochopit mravní ponaučení
- Vyjádřit charakter postav, které děti ztvárňují při karnevalu, pohybová improvizace, vyjádřit slovně, jakou vlastnost by dítě chtělo mít z této postavy
- Vzdělávací nabídka:
- Seznámení s tradicí masopustu – oslavy dříve x dnes – kniha tradic

Očekávané výstupy:

- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- Rozhodovat o svých činnostech
- Ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků
- Předcházení rizik při karnevalu - meče, dlouhé šaty, kouzelnické hůlky, ..., orientace v maskách – škraboškách

3. Dítě a ten druhý

Cíle:

- **Dodržování pravidel chování ve vztahu k druhému**
- **Vytváření prosociálních postojů**
- **Rozvoj kooperativních dovedností**
- **Ochrana soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými**

Očekávané výstupy:

- Spolupracovat s ostatními dětmi ve skupině
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pamlsky, rozdělit si úlohy při společných hrách
- Chovat se ohleduplně k slabšímu, či postiženému dítěti, pomáhat mu
- Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Nabídka činností:

- *Sociální a interaktivní hry, pohybové a hudebně pohybové hry př. taneček „Vrabec a sýkorka“, hra „Zajíc a liška“*
- *Karneval, masopust, maškarní – tanec ve dvojicích s balónkem mezi sebou, chůze ve dvojicích spojené rukou, nohou, zády*
- *Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách př. „Uhodni změnu – Co se změnilo na kamarádovi?“*
- *Aktivity podporující sbližování dětí četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s mravním poučením př. „Dobrý den, opičko“, „Opičko netrucuj“ (Peter Stoličný)*
- *Společné stavby – stavba komínů z kostek, dřívěk ve dvojicích, stavby z dominových kostek*

Rizika:

- Nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- Nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- Prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- Nemožnost se podílet na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují
- Nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem

4. Dítě a společnost:

Cíl: Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

- Různorodé společné hry a skupinové aktivity (konstruktivní a výtvarné projekty umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu a výsledcích)
- Aktivity spojené s masopustem

Očekávané výstupy:

- Podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat a spoluvytvářet prostředí pohody
- Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení

5. Dítě a svět

Cíle:

- **Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách**
- **Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem (s přírodou, lidmi, společností)**

Očekávané výstupy:

- Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou pro děti blízké, smysluplné a zajímavé, důležité pro jejich další poznávání a praxi
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- Znat možnosti nebezpečí a vědět, jak si pomoci, jak reagovat, chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi – protidrogová prevence, v neznámém prostředí, v případě úrazu, když se ztratí, v případě nebezpečí

Nabídka činností:

- *Kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)*
- *Praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s přírodními i umělými látkami a materiály, jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi)*
- *Budeme upevňovat poznatky o zvycích a tradicích oslav karnevalu nebo masopustu*
- *Ten dělá to a ten zas tohle - poznáváme různé druhy povolání*
- *Hrajeme si na školu, aneb hravou formou se připravujeme na zahájení školní docházky*
- *Upevňujeme si poznatky o svém zdraví, těle*

POZNÁMKY:

III. BLOK - JARO

BŘEZEN

1. Dítě a jeho tělo

Hrubá motorika:

Cíl: Rozvoj psychické a fyzické zdatnosti

- 3-4

- Chůze s pohyby paží v různých polohách
- Chůze po mírně šikmé lavičce vzhůru s dopomocí učitelky
- Chůze po mírně šikmé lavičce dolů
- Běh mezi překážkami v zástupu
- Běh ve volné skupině mezi překážkami s vyhýbáním
- Poskoky snožmo s různými polohami paží
- Učit děti přeskočit nízkou překážku na zemi v běhu
- Přelézat a prolézat různě vysoké překážky za sebou
- Přelézat nízké překážky rozmístěné po obvodu
- Procvičovat podávání a pohazování lehkých předmětů
- Procvičovat koulení míče z různých základních poloh jednoruč i obouruč
- Stoj jednož s oporou a s pohybem volné nohy
- Sbalený sed skrčmo
- Dřep rozkročný, hluboký ohnutý předklon, dlaně na zem, hlavu mezi kolena
- Upevňovat chůzi v daném rytmu s pohybem paží v různých polohách
- Jógová a relaxační cvičení
- Motorika očních pohybů

- 4-5

- Procvičovat chůzi po schodech oběma směry se střídáním nohou
- Procvičovat překračování čar, překážek na zemi i nízkých překážek v různé sestavě
- Zvyšovat vytrvalost využitím běhu formou hry a prodlužováním délky doby konané pohyby, hry
- Skoky s otočením kolem výškové osy
- Procvičovat skoky s obměnami
- Skoky do výšky přes gumu střídonož s rozběhem
- Procvičovat poskoky snožmo s obměnami i přes čáru
- Krok poskočný z místa střídavě levou a pravou nohou
- Procvičovat lezení v podporu dřepmo po šikmé lavičce oběma směry
- Plazení na zádech s odrážením obounož volně v prostoru
- Koulení míče hlavou v podporu dřepmo, klečmo
- Učit vyhazovat míč do výšky se správným prstovým držením míče a volným dopadem míče na zem
- Cvičit pohotové změny postojů a poloh v pohybových hrách i závodivou formou
- Procvičovat stoj, otáčení kolem výškové osy - vyrovnání rovnováhy

- Učit děti vyrovnávat rovnováhu a těžiště na zemi při skoku s obratem kolem výškové osy
 - Učit děti provádět zátočky během ve dvojicích
 - Procvičovat zátočky s obměnami dle hudebního doprovodu
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů
- **5-6 - očekávané výstupy - koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, ovládat koordinaci ruka a oko**
 - Chůze s překračováním překážek ve dvojicích, trojicích, řadách
 - Překračování překážek s obměnami
 - Běh v zástupech v kruhu volném i vázaném
 - Procvičovat rychlý start ze stoje na výrazný signál
 - Poskoky jednož a do stoje rozkročného
 - Skok do výšky přes gumu s obměnami
 - Výskok na přiměřené nářadí z místa do vzporu dřepmo
 - Výskok na nářadí do vzporu klečmo i dřepmo s rozběhem
 - Procvičovat správné provedení lezení v podporu dřepmo vzad, stranou, po třech
 - Plazení po břiše i na zádech pod nízkou překážkou závodivou formou
 - Procvičovat skluz ze šikmé plochy s obměnami
 - Procvičovat plynulé a samostatné vylézání a slézání přiměřeného nářadí
 - Koulet míč daným směrem v pohybu (při chůzi, lezení apod.)
 - Hod a chytání míče po odrazu od země i ve dvojicích
 - Procvičovat hod na koš v různé výšce pravou, levou i oběma rukama
 - Hod obouruč se vzpažením do dálky a určeným směrem
 - Učit váhu předklonmo ve dvojicích v postavení čelně i vedle sebe
 - Akrobatický cvik: stoj spojný, dřep, klek, švihem paží zhoupnutím dřep a stoj
 - Kotoul vpřed opakovaně plynule za sebou
 - Kotoul vpřed na zvýšené ploše (záchrana)
 - Procvičovat pohotovou reakci na změnu tempa hudby při tanečním běhu
 - Krok poskočný dle vhodné hudby
 - Cval stranou
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů

Náměty činností:

- *Paleček a obr*
- *Na Ludvíka*

Jemná motorika

Cíl: Zdokonalování jemné motoriky

- **3-4**
 - Nalepování, modelování, stříhání, skládání papíru, mačkání papíru
- **4-5**
 - Učit děti graficky zaznamenávat pohyb vycházející ze zápěstí: smyčky zaznamenávané vertikálně

- Skládání papíru, lámání dřívěk, stříhání
- 5-6
 - Rozvoj koordinace zraku a ruky
 - Učit graficky zaznamenávat pohyb vycházející z dlaně a prstů: vlnovka
 - Skládání papíru
 - Ohýbání kovového materiálu, polepování, vytrhávání, skládání, konstruování

Grafomotorika

Cíl: Koordinace oko-ruka

- 3-4
 - Houpání - pohyb vycházející z ramenního kloubu
- 4-5
 - Vertikální smyčky linie - pohyb vycházející ze zápěstí
- 5-6
 - Vlnovka, čáry z a do středu - pohyb vycházející z dlaně a prstů

Nabídka činností:

- Vlnovka - *Teče, teče vodička, plave si v ní rybička*
- Čáry ze středu - *Podívej se babičko, namaluji sluníčko*
- Čáry do středu - *Myšky šup do díry*

Sebeobsluha

- 3-6
 - Manipulace s předměty denní potřeby
 - Upevňování dovedností

2.Dítě a jeho psychika

2.1. Jazyk a řeč

Cíle:

- **Soustavné rozvíjení jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) a produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, vyjadřování)**
- **Vnímání a porozumění systému čtení symbolů, obrázků, piktogramů (zraková diferenciacce, cvičení očních pohybů, rozlišení figury a pozadí, podnícení zrakové paměti, zraková analýza a syntéza)**
- 3-4
 - Pojmenovávat některé bezprostředně vnímané osoby, předměty, činnosti a jevy v návaznosti na veškeré činnosti v MŠ
 - Prodlužovat výdechovou fázi – foukání do větrníku, spojení výdechu s citoslovci hůůů, tůůů, ššššš
 - Procvičení hybnosti jazyka – vysunování z úst a zpět (had, ještěrka), dávat špičku jazyka střídavě do levého a pravého koutku, kroužení

jazykem okolo rtů vpravo i vlevo (kočička, pejsek se olizují), vysunutí jazyka, otočení špičky nahoru (kočička líže mlíčko)

- Procvičení hlásky N (voláme na slepičky: na na, hrozíme: no no, vhodné říkadlo)
- Užívání přídavných jmen, osobních zájmen, skloňování slov
- **4-5**
 - Obohacovat slovní zásobu o přídavná jména v návaznosti na týdenní témata
 - Dechová cvičení a gymnastika mluvidel – viz skupina 3 – 4 roky
 - Procvičování výslovnosti měkkých hlásek – Ď, Ť, Ň
 - Rytmizace dvou a tříslabičných slov, říkadel a rozpočítadel
 - Vést děti k určování charakteristických vlastností osob a předmětů – Jaký je? Jaký může být?
 - Seznamování s protiklady
- **5-6**
 - Zvyšovat používání přídavných jmen ve spojení s konkrétními situacemi a vjemy (hmatovými, zrakovými, čichovými, sluchovými a chuťovými)
 - Vést děti ke správné artikulaci všech hlásek, zpřesňování výslovnosti obtížnějších slov se shluky souhlásek
 - Zpřesňovat správnou gramatickou stavbu vět v běžných situacích
 - Rozvíjet souvislé vyjadřování metodou popisu, monologu, vymýšlení krátkých příběhů
 - Rozvíjet schopnost klást otázky a na otázky souvisle a srozumitelně odpovídat
 - Rozvíjet kvalitní projev konverzace
 -

Očekávané výstupy:

- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci
- Vést rozhovor, naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se
- Porozumět slyšenému, zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj, zopakovat jej ve správných větách
- Chápat roli komunikačního partnera a správně v ní reagovat podle konkrétní situace
- Chápat a využívat komunikační pravidla (počkat, až druhý dohovoří, neskákat do řeči, dívat se do očí,...)
- Popsat situaci skutečnou i podle obrázku
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- Správně realizovat i delší pokyny, předat vzkaz

Nabídka činností:

- *Hra na obrázky – každé dítě má jednu knihu, učitelka postupně říká názvy jednotlivých obrázků, dítě, které má knihu otevřenou na tomto obrázku reaguje a tuto ilustraci ostatním ukazuje*
- *Identifikace obrázků a předmětů podle jejich barvy*
- *Hledání obrázků podle jejich negativů*
- *Hledání rozdílů mezi dvěma ilustracemi*
- *Dokreslení obrázku v celek*
- *Obrázkové čtení*

- Vyhledávání určených písmen na pozadí
- Obrázkový diktát – děti kreslí nebo skládají obrázky zleva doprava podle diktátu
- Rozvoj slovní zásoby - říkanka „V naší třídě byla Lucka, u stolečku seděla. Pověz dětem, milá(Lucko) ..., co všechno jsi viděla.“ / „V naší třídě byl ... (Michálek) ..., u stolečku sám seděl. Pověz, Michálku všem dětem, cos ve třídě uviděl.“
- „Stojím, nevím, co mám znát, pojdte děti pomáhat, do všech koutů zajděte,(červený míč) ...najděte.“
- Rozvoj slovní zásoby - říkanka „V naší třídě byla Lucka, u stolečku seděla. Pověz dětem, milá(Lucko) ..., co všechno jsi viděla.“ / „V naší třídě byl ... (Michálek) ..., u stolečku sám seděl. Pověz, Michálku všem dětem, cos ve třídě uviděl.“
- Individuální rozhovor nad hrou, nad knížkou (vyprávění zážitků, příběhů, podle skutečnosti, podle obrazového materiálu, vyprávění dle fantazie, sdělování slyšeného druhým).
- Vyprávění po částech s pomocí otázek
- Vyprávění bez pomocných otázek (vyřizování vzkazů a zpráv, samostatný mluvný projev na určité téma, komentování zážitků a aktivit)

2.2. Poznávací funkce

Cíl: Posilování přirozených poznávacích citů – zvědavost, zájem, radost. Rozvíjení paměti, pozornosti, tvořivosti a řešení problémů

- Osvojovat si poznatky o lidské společnosti, zvycích a přírodě
- Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů
 - (časové představy, dny v týdnu, roční období, atd.)
- Rozvíjet kooperativní dovednosti ve skupině a ve dvojicích
- Vyprávět zážitky a naslouchat druhému

Smyslové vnímání

- Sluchové - hra kdo to houká? – jedno z dětí zahouká, druhé se zavázanýma očima najde houkajícího a snaží se ho podle hmatu poznat.
- Zrakové - doplňování detailů a chybějících částí na obrázku, spojování teček
- Hmatové - kreslení prstem po zádech ve dvojici.
Automasáž - hlazení tváří, krku, rukou, nohou, bříška.
- Čichové - co bylo v balíčku? Čicháme a hádáme-pomeranč, voňavka, mýdlo, bonbony.

Očekávané výstupy

- Ovládat koordinaci ruky a oka
- Pojmenovat části těla
- Vnímát a rozlišovat pomocí všech smyslů

Matematické představy

Cíl: Rozvíjení orientace v prostoru i v rovině, chápat elementární časové pojmy

- **3-4**
 - Procvičování prostorové orientace při chůzi a běhu - pohyb z jednoho místa do druhého, mezi překážkami, za učitelkou či za vedoucím dítětem ve vázané řadě různými směry
 - Činnosti zaměřené na vnímání času (pojmenovávání každodenních činností: *Vstávej, už je ráno. Už je večer, jdeme spát. Nejdříve si dáme boty, potom půjdeme ven... apod.*)
- **4-5**
 - Samostatné umísťování objektů do prostoru - dle pokynů
 - Rozhodování o vzájemné poloze dvou předmětů (*míček je na stole, panenka je v polici, které hračky jsou ještě na stole, které v polici*)
 - Vyhledávání cesty a řešení labyrintů (v místnosti, zahradě, na pískovišti) - vždycky ve spojení s jejich znázorňováním
 - Zdokonalování lokomočních pohybových dovedností v prostoru s vyhýbáním, s orientací mezi překážkami, se změnami směru a délky kroku
 - Přiřazování činnosti obvyklé pro dopoledne a odpoledne (vyhledávání činností na obrázcích)
- **5-6**
 - Při cvičení umísťování nářadí a náčiní podle pokynů
 - Určování směru, sledování dané cesty (na procházce, v prostoru třídy, na pracovním listu)
 - Vyhledávání krátké a dlouhé cesty – hledání rozdílu
 - Řazení se podle některého pravidla (*postavíme se k oknu, ke stěně, před kostky ...*)
 - Procvičování rozlišování levé a pravé strany (na vlastním těle, v prostoru, na prac. listu)
 - Orientace dětí v labyrintu
 - Rozlišuje a používá pojmy nejdříve, před tím, nyní, potom
 - Začíná se orientovat ve dnech v týdnu

Nabídka činností:

- *Labyrint -Nakreslený křídou na podlaze, načrtnutý na pískovišti, vytvořený pomocí stavebnicových kostek, na pracovním listu. Naučit děti v něm najít cestu k cíli, po jiné nebo stejné cestě se vrátit zpět (využití říkanek, pohádek, klubíčka nití, sypáním přírodnin)*

Očekávané výstupy:

- orientovat se v prostoru i v rovině
- chápat elementární časové pojmy

2.3. Sebepojetí, city, vůle

Cíle:

- Prožívat a dětským způsobem projevovat své pocity – soucit, radost, náklonnost
- Přijímat pozitivní ocenění ale také svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Hudební činnosti

- Vyjádřit rytmus, tempo, dynamiku a výšku pohybem (s doprovodem klavíru, různých hudebních nahrávek)
- Pokusit se vyjádřit doprovod k písním na dětské rytmické nástroje – předehra x dohra – nezapomenout zpívat
- Ozvěnové a dialogové hry melodizované a rytmizované (Jak se jmenuješ?, Co to neseš Pepíku?, Co máme k obědu?)
- Seznamovat děti se zvukem některých klasických nástrojů (housle, klavír, flétna, kytara), využívat nahrávky skutečných nástrojů – ne napodobenin vzniklých pomocí syntezátoru
- Seznámení s taneční nebo hudebně pohybovou hrou s tematikou jara

Nabídka činností:

- Při poslechových činnostech využívat klasickou hudbu - Vltava...
- Hra na tělo pomocí symbolů /předem dohodnuté symboly – obrázky, barvy
- Eva Jenčková – „Tóny jara“
- CD Klasika před školou – PŘÍRODA SE PROBOUZÍ - Sinding, Schubert, ...

Výtvarné činnosti

- Znázornění členitější dějové situace, dějová posloupnost – tematická kresba (malba) na základě citového prožitku – návštěva ZŠ
- Modelování postavy, kresba zvířecí figury /v pohybu/ - znaky /ocas, křídla, zobák.../
- Plošné a prostorové vytváření a konstruování na základě reálných i fantazijních představ – výroba plošné loutky k následné dramatizaci

Nabídka činností:

- Modelování postavy – měkký drát (i pogumovaný), vytvarovat postavu, obmotat provázkem, bavlnkou, látkou
- Zvířátka se těší na jaro – Tvar těla vystříhnout z černobílých novin, nalepit na jednobarevný podklad, detaily dokreslit, dolepit

Literárně dramatické činnosti

- Pravidelně zařazovat poslech klasických pohádek a příběhů s dětským hrdinou, divadelní představení, využívat je ve všech oblastech výchovy
- Dramatizace, hudební pohádky, dětský muzikál
- Propojovat všechny estetické, pohybové a psychomotorické činnosti

Nabídka činností:

- *Pohádka s dětským hrdinou – Honzíkova cesta – Ve škole, Příběhy ze školy a jiná dobrodružství – Svojtka*
- *Měsíc knihy – návštěva městské knihovny*
- *Uhliř, Svěrák – „OPERKY“ Budulínek, Karkulka, ...*

Očekávané výstupy:

- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory, rozhodovat o svých činnostech
- Přijímat pozitivní hodnocení i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, odložit splnění svých přání, zklidnit se, tlumit zlost, agresivitu
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků

3. Dítě a ten druhý

Cíle:

- **Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, mateřské škole, v dětské skupině)**
- **Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými**
- **Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních v běžných situacích**

Očekávané výstupy:

- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- Uplatňovat své individuální potřeby a přání s ohledem na druhého, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikty dohodou
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole a na veřejnosti
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i jiné dítě)
- Nekomunikovat s cizími lidmi

Nabídka činností:

- *Hra „na lepidlo“ - lepidlo se vylilo, ramenem (rukou, loktem) se slepilo. (Dvojice dětí)*
- *Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry př. „Uvíváme věneček“, „Zlatá brána“, „Pampeliška“ (Od jara do zimy)*
- *Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách – hra na „Ozvěnu“ jeden říká, druhý opakuje, „Maminka hledá mláděátko podle hlasu“, „Na kočku a myš“*
Aktivity vedoucí ke spolupráci – obkreslování nohou, rukou, třídění podle velikosti

- *Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi - Jak se zachováš? – Když se ti někdo posmívá?, Když tě někdo navádí na nepěkné věci?, Když ti někdo chce ublížovat?*
- *Četba a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením př. „Pohádky skřítky Medovnička“, „Nové pohádky skřítky Medovnička“ (Jan Lebeda)*

Rizika:

- Nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- Soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace
- Příliš ochránářské či příliš nevšímavé prostředí
-

4. Dítě a společnost:

Cíle:

- **Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije**
- **Vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách**

Činnosti:

- Různorodé společné hry a aktivity (námětové a konstruktivní hry, výtvarné projekty atd.), podněcující tvořivost a nápaditost dítěte a jeho estetické vnímání,
- Dodržování pravidel slušného chování v každodenním životě
- Hovořit s dětmi, jak vyzdobit prostředí třídy – šatny na jaře – radost z vlastního nápadu „aby se nám tady líbilo“

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat návyky společenského chování ve styku s dospělými i dětmi
- Přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu

5. Dítě a svět

Cíl:

- **Poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupným způsobem, jak se chránit (dopravní bezpečnost, elektřina, požár, chemikálie, ovzduší atd.)**
- **Získat elementární poznatky o knize**

Očekávané výstupy:

- Uvědomovat si nebezpečí a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
- Uvědomovat si ostatní účastníky provozu, zejména v roli chodce
- Rozlišování bezpečného a nebezpečného místa pro hru
- Seznámit žáky se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu
- Probudit v dětech zájem o knihy, jejich výrobu a četbu

Nabídka činností:

- *Vycházky po okolí – chůze po chodníku, po silnici, semafor, přechod pro chodce, značky*
- *Exkurze (vlakové, autobusové nádraží, dopravní hřiště, hasiči, městská policie, záchranné složky ...)*
- *Kognitivní činnosti – kladení otázek, hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech*
- *Návštěva knihoven, antikvariátů, knihkupectví*
- *Výroba papíru*

POZNÁMKY:

DUBEN

1. Dítě a jeho tělo

Hrubá motorika:

Cíl: Uvědomovat si schopnosti vlastního těla, zpřesňovat nervosvalovou koordinaci

- **3-4**
 - Procvičovat orientaci v členitém terénu, chůzi mezi překážkami
 - Učit přeskočit gumu v chůzi
 - Učit přeskočit nízkou překážku odrazem jedné nohy
 - Výskok s dosahováním na předmět z místa
 - Přelézat překážky ze stoje v přírodním terénu
 - Přelézat látkovým tunelem v podporu dřepmo i po kolenou na měkké podložce
 - Procvičovat souvislé plazení pod nízkými překážkami
 - Házet do koše malé míčky jednoruč od ramene
 - Učit mrštění míče do země obouruč
 - Podávat různě velké míče v různých polohách
 - Stoj jednož bez opory
 - Učit skoky do stoje rozkročného - vyrovnávat těžiště při změnách postojů a poloh
 - Učit vyjádřit osminové doby při běhu
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů
- **4-5**
 - Chůze po zvýšené rovině s využitím různých druhů chůze
 - Chůze v přírodních podmínkách se změnami směru
 - Plynulé přeskakování nízkých překážek a plynule za sebou i o závod
 - Procvičovat seskok z vyšší roviny
 - Skok do dálky odrazem snožmo s pérováním a souhyby paží
 - Poskoky v dřepu s otáčením
 - Procvičovat prolézání různě vysokých překážek střídavě za sebou
 - Plazení po zádech se zapojením trupu a určitým směrem
 - Koulení míče nohama z různých poloh (stoj, sed)
 - Chytat míč po odrazu od země v sedu roznožném, v kleku, do obou rukou
 - Učit pohotové reakci na pohybující se míč
 - Procvičovat plynulé převaly na rovné i šikmé ploše
 - Kotoul vpřed bez dopomoci
 - Učit správnou reakci na změnu tempa hudby při tanečním běhu
 - Taneční běh ve $\frac{3}{4}$ rytmu
 - Učit vyjádřit legato pohyby paží, trupu v různých postojích a polohách
 - Učit děti zrychlovat a zpomalovat chůzi a běh dle hudebního doprovodu
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů
- **5-6 - očekávané výstupy - koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla**
 - Sportovní chůze v přírodním terénu
 - Chůze se správným držením těla, souhyby paží, v pravidelném tempu kroku

- Zdokonalovat techniku a provedení sportovního běhu (poloha trupu, pohyby paží, dýchání, odraz)
- Sportovní běh o závod z vysokého startu na 10 - 15 metrů
- Procvičovat přeskoky přes přiměřené překážky
- Procvičovat seskoky z vyšší roviny bez dopomoci
- Zdokonalovat krok poskočný z místa se změnou tempa (ruce v bok)
- Procvičovat správné provedení skoku do dálky s rozběhem (se zaměřením na odraz a pohyby paží)
- Procvičovat lezení v podporu dřepmo po zvýšené ploše
- Lezení v podporu vzadu daným směrem i s předmětem na břiše
- Plazení přitahováním soupaž po šikmé lavičce v lehu na břiše
- Plazení přitahováním soupaž v lehu na břiše i na zádech
- Učit děti prolézat překážky o nestejně šířce a výšce
- Procvičovat samostatné zdolávání různých překážek všemi způsoby
- Procvičovat výstup a sestup na přiměřené nářadí se střídavým uchopováním rukama a střídonož
- Vyhazování míče do výšky s obměnami
- Hod do dálky horním obloukem se správným sestavením trupu a nohou
- Hod obouruč od prsou do dálky a určeným směrem
- Učit děti chytat míč po odrazu od lavičky v sedu roznožném a ve stoji
- Učit se házet a chytat míč odražený od země plynule, v rytmu
- Akrobatický cvik: dřep, paže volně, přednožit pravou, pata na zemi, upažit, výdrž (potom levá)
- Akrobatický cvik: klek, zanožit pravou (pak levou), upažit, výdrž, obměna - unožit
- Kotoul vpřed pod překážkou
- Jógová a relaxační cvičení

Náměty činností:

- *Skákej míčku*
- *Na jelena*

Jemná motorika

Cíl: Zdokonalování jemné motoriky

- **3-4**
 - Učit děti graficky zaznamenávat pohyb vycházející z ramenního kloubu motivovaný známými činnostmi: mletí
 - Vést děti k soustředění a pozornosti při skládání papíru
 - Učit děti tvořivě pracovat s konstruktivními stavebnicemi a skládat jednotlivé díly těchto stavebnic
- **4-5**
 - Učit děti graficky zaznamenávat pohyb vycházející ze zápěstí: smyčky zaznamenávat vertikálně
 - Vést děti k bezpečnému vytváření předmětů z různého kovového materiálu s pomocí skládání, ohýbání
 - Skládání papíru podle slovní instrukce učitelky s vhodnou motivací

- **5-6**
 - Učit děti graficky zaznamenávat pohyb vycházející z dlaně a prstů: ležatá osmička
 - Modelování

Grafomotorika

Cíl: Koordinace oko-ruka

- 3-4 Mletí - pohyb vycházející z ramenního kloubu
- 4-5 Vertikální smyčky - pohyb vycházející ze zápěstí
- 5-6 Ovál svisle, ovál vodorovně, ležatá osmička - pohyb vycházejí z dlaně a prstů

Nabídka činností:

- *Ovál vodorovně - Louka, louka zelená*
- *Ovál svisle - Naše malá slepička, snáší pěkná vajíčka*
- *Ležatá osmička - Ježibaba čaruje*

Sebeobsluha

- **3-6** Upevňovat a prohlubovat dovednosti z minulého období
-

2. Dítě a jeho psychika

2.1. Jazyk a řeč

Cíle:

- **Rozvíjení jazykových a komunikativních dovedností**
- **Vést děti k tomu, aby se na zadané úkoly dívaly z různých úhlů pohledu a samy se snažily úlohu vyřešit (utvářet schopnost předvídat a plánovat, tvořivě měnit skutečnost, orientovat se v různých situacích, uvědomění si, že problém má více možností řešení)**
 - **3-4**
 - Dechová cvičení: nácvik vdechu a prodlouženého výdechu (buď s pomůckami, nebo
 - Tiché vyslovování říkadla)
 - GM: vysunutí jazyka z úst, krouživé olizování rtů doprava i doleva, pohyb jazyka zespodu nahoru („lízání“) (kočička se olizuje, medvěd lízá med)
 - Procvičení výslovnosti hlásky J – divíme se: já, jů, jeřda, krátké říkadlo
 - Rytmizace dvouslabičných slov s využitím obrázků
 - Komunikativní chvíle – sdělování svých zážitků ostatním
 - Rozvíjet dialog při různých situacích
 - Rozvoj slovní zásoby o přídavná jména - jejich stupňování

- **4-5**
 - Gymnastika mluvidel a dechová cvičení – viz skupina 3 – 4 roků
 - Seznamovat děti s jednoduchým zobecněním na základě obecných znaků (Co k sobě patří, Na prodejnu....)
 - Procvičení výslovnosti Č, Š, Ž (našpulíme ústa a zavoláme na kočičku, děláme mašinku, vítr šumí, uspáváme panenku: pšš, plašíme ptáky kšááá, čmeláček: žžž) procvičení při ozvěnových hrách se slovy, říkadly
 - Učit se užívat stupňování přídavných jmen
- **5-6**
 - Vést děti k užívání přídavných jmen
 - Vést děti k přiměřenému řečovému projevu, správné artikulaci, tempu řeči, přiměřené hlasitosti
 - Vést děti ke sluchovému vnímání krátkých a dlouhých samohlásek ve slově a hlásky na konci slova (M, N, T, sykavky)
 - Vést děti k chápání rýmu, pokusy o rýmování
 - Rozvoj slovní zásoby, užívání všech slovních druhů
 -

Očekávané výstupy:

- Ovládat tempo, dech i intonaci řeči
- Vyjadřovat se srozumitelně a gramaticky správně
- Sluchem rozlišit krátké a dlouhé samohlásky a hlásku na začátku a konci slova
- Utvořit jednoduchý rým
- Na základě čteného textu děti samy plní úkol
- Rozvoj slovní zásoby (aktivní i pasivní) o přídavná jména, příslovce

Nabídka činností:

- *Po přečtení textu děti skládají příběh podle časové posloupnosti*
- *Přiřazování předmětů z textu podle souvislosti*
Při prohlížení leporel a obrázkových knížek vytváření nadřazených a podřazených pojmů
- *Děti se učí postupovat podle nafocených nebo nakreslených návodů*
- *Před čtením podle obrázku na obalu knihy přemýšlet o jejím názvu nebo obsahu*
- *Porovnávání přečtených příběhů – co je pro ně stejné, v čem se liší, jaké poučení z příběhu plyne, co jsme se dozvěděli a jak to dokážeme využít*
- *Předvídání toho, jak bude příběh pokračovat*
- *Hra „Co bys dělal, kdybys...“ - zastavíme předčítání a děti se vyjadřují k tomu, co by dělaly, kdyby našly hrnec s pokladem, ...potkaly vodníka,...*
- *Přednes, recitace, zpěv, dramatizace*
- *Prohlížení a čtení knih (+ hra na knihovnu)*
- *Hry a činnosti zaměřené na poznávání a rozlišování zvuků (Kdo nás volá, Kdo to je)*
- *Užívání gest (hra na řemesla, hádanky Kdo jsem)*
- *Rozvoj jazykového citu - rýmování slov, básničky na dané téma*
- *Hra na básníky*
- *Přednes, recitace, zpěv, dramatizace*
- *Hry a činnosti zaměřené na poznávání a rozlišování zvuků (Kdo nás volá, Kdo to je)*
- *Užívání gest (hra na řemesla, hádanky Kdo jsem)*

- Rozvoj jazykového citu - rýmování slov, básničky na dané téma
- Rytmy slov (hra Jak se jmenuješ?)
- Hry se zpěvem (Mám šáteček/prstýnek mám, Kominiček, Seděla beruška na lístečku, Medvědice s medvídky)
- Rýmování - říkadlo „Vklouzl klíček do vrátek, kluk oblékl kabátek, v kabátku je kapsička, v té kapsičce ...“
- Rytmy říkadel s pohybem, hrou na tělo (Dešťové kapičky, Dáme ruku sem..., Hlava, ramena)
-

2.2. Poznávací funkce

Cíle:

- **Přechod od konkrétně názorného myšlení k slovně-logickému (pojmovému),**
- **Rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným.**
- **Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (písmena, čísla) – první představy o čísle a množství**
- Činnosti podporující tvořivost a fantazii (konstruktivní, imaginativní, estetické)
- Spoluvytváření pohody prostředí
- Rozvoj slovní zásoby a obohacování jazykového projevu
- Velikonoční období
- Pokus o samostatné řešení problému
- Den Země (čistota v přírodě, třídění odpadu, chování k naší Zemi)

Smyslové vnímání

- Sluchové - zpěv ptáků, rozlišování hlasu některých ptáků (nahrávka)
- Zrakové - hry: Co se změnilo? Co chybí
- Hmatové - děti sedí v kroužku a napodobují se - saháme si na nosánek, uši, pusku, krk atd.
hmatové hádanky - hmatový pytel
- Chuťové - „S čím jsou buchty?“ - se zavázanýma očima ochutnáváme a poznáváme - mák, tvaroh, jablka, rozinky, ořechy, švestky.

Očekávané výstupy

- Uvědomovat si své tělo
- Využívat vědomě své smysly
- Uvědomovat si co nám chutná a co ne

Matematické představy

- **Cíl: Osvojování si pojmů (kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník)**

- **3-4**
 - Seznamování s pojmem kruh (vyhledávání kruhů v prostoru, třídění podle velikosti – malý x velký, kreslení kruhů do písku, na papír – sluníčko)
 - Seznamování s pojmem čtverec (podobné činnosti jako s kruhem, třídíme podle tvaru, barvy, materiálu)
 - Skládáme půlené obrázky tvarů, využíváme magnetické tabulky s geometrickými tvary - skládané obrázky
- **4-5**
 - K základním tvarům (kruh a čtverec) přidáváme trojúhelník, třídíme tvary různých velikostí, barev a materiálů
 - Tvořivá hra s magnetickou skládankou – obrazce dle předlohy nebo dle fantazie, jako tangramy
 - Vybarvování tvarů podle zadání, lepení obrázků z tvarů
- **5-6**
 - Základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník) přesně popisujeme slovy, rytmizujeme, názvy vytleskáváním rozkládáme na slabiky
 - Po roztřídění tvarů určujeme kolik je tvarů v dané skupině (možno přiřazovat i číslice),
 - Porovnáváme, kde je více nebo naopak méně tvarů, seřazujeme tvary od nejmenšího po největší a naopak
 - Využíváme tangramy k rozvíjení prostorové představivosti
 - Pracovní listy – vyhledávání shodných geom. tvarů, dokreslení správného počtu geom. tvarů, doplňování správného tvaru, vyhledávání určitého tvaru mezi ostatními apod.
 - Objevování základních geometrických TĚLĚS (koule, krychle, kvádr, válec, jehlan
 - V prostoru třídy, mezi stavebnicemi, zařazovat stavby z kostek, z papírových krabiček
 - Tvary můžeme kreslit, stříhat, dokreslovat, obkreslovat a vybarvovat dle zadání

Očekávané výstupy:

- Poznat a pojmenovat základní geometrické tvary

2.3. Sebepojetí, city, vůle

Cíle:

- **Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání**
- **Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci**
- **Získání sebedůvěry, radosti ze zvládnutého, spokojenosti**

Hudební činnosti

- Hudebně pohybové hry, pohybové vyjádření hudby, hudebně pohybové hádanky (Hradecký), pohybová pantomima
- Rozlišit ukolébavku, pochod, tanec
- Rozšiřovat repertoár písní, doprovázet písně na dětské rytmičné nástroje – citerky

Nabídka činností:

- *Využití zpěvníků E. Jenčkové – hudba s pohybem – „HODY,HODY, DOPROVODY“*
- *Eva Jenčková – „PRSTOHRÁTKY NEJEN SE ZVÍŘÁTKY“*

Výtvarné činnosti

- Vést děti k rozvržení kresby, malby v ploše
- Využití různých výtvarných technik
- Kresba – malba – dopravní prostředky IZS
- Výtvarné a pracovní činnosti spojené s velikonoce

Nabídka činností:

- *Výtvarná hra: kresba se zavřenýma očima s hudbou, děti mohou pracovat kolektivně na větším kusu papíru (kartónu), vyberou si dva pastely- či tuhé temperové barvy a kreslí oběma rukama současně*
- *Papírová vajíčka – řaděný Herkules posypat hrubou krupičkou, pak dozdobit*
- *Malování naruby – Na paletu ze silnějšího kartonu kápnout několik odstínů barev, čtvrtkou přejíždět různými směry, otiskovat vlnitou lepenku, vlnitý nebo zmačkaný papír*

Literárně dramatické činnosti

- Návštěva divadelního představení – výchova pozorného diváka
- Hry na uvolnění emocí – při deklamaci jednoduchého říkadla měnit hlas (potichu, smutně, vesele, hluboko, vysoko), měnit výraz obličeje
- Velikonoční příběhy a hodovačky

Očekávané výstupy:

- Využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všimnout si nového, změněného, chybějícího
- Odhalovat podstatné znaky a charakteristické vlastnosti předmětů
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových, dramatických)
- Orientovat se v počtu cca do šesti, poznat více, stejně, méně
- Poznání tradice – velikonoce

3. Dítě a ten druhý

Cíl:

- **Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, přizpůsobivosti)**
- **Ochrana soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými**

Očekávané výstupy:

- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc, chovat se ohleduplně k mladším, slabším či handicapovaným
- Přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikty dohodou
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, v případě potřeby požádat o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- Respektovat rozdílné schopnosti

Nabídka činností:

- Hra „Na myčku aut“, „Na letadla“, „Kdo zachrání vajíčko“ (Jaro, léto, podzim, zima – K. Konvalinová)
- společná povídání, sdílení a naslouchání druhému – hrajeme divadlo pro kamarády
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých, námětové hry - „Na hasiče“, „Na záchranáře“, „Na policii“
- hra „Na lékaře“ – omotávání obinadlem, toaletním papírem
- komunikace s dětmi – vyjadřování emocí, jak se cítíme, příjemné x nepříjemné, smutný x veselý, Je to správně x špatně? Umět přiznat svou chybu.
- Sebereflexe - Umíš počkat na kamaráda, který se opozdil? Umíš hrát fěr? Umíš se u hry bez problémů vystřídat?
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi - Kdo nás navádí, ten to s námi nemyslí dobře.
- četba a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením př. „O mašinkách“, „O létajících strojích“ (Jiří Kahoun), „Hasičské pohádky“ (Zuzana Pospíšilová)

Rizika:

- Časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- Příliš časté vystupování učitele v roli soudce
- Nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problém dítěte
- Nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství

4. Dítě a společnost:

Cíle:

- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovednost
- rozvoj společenského a estetického vkusu
- seznámení s prací IZS
- Mít povědomí o možnostech s tělesným postižením – lidé na vozíku, - pomoc lidem při zdolávání běžných překážek
- Seznámené se základy první pomoci

Činnosti:

- Tvůrčí činnosti literárně dramatické, výtvarné, hudebně-pohybové (motivované velikonočními tradicemi)
- Návštěva divadelního představení
- Kulturní akce pořádané v jiné MŠ, ZŠ apod.

Očekávané výstupy:

- Vnímat umělecké a kulturní podněty, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a vyjádřit svoje zážitky slovně či výtvarně
- Vyjadřovat se prostřednictvím estetických činností

Rizika:

- Bezpečnost při silničním provozu, přecházení silnice
- Správným chováním předcházet rizikům úrazu

5. Dítě a svět

Cíl: Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem a přírodou, nutností své přirozené prostředí chránit

Očekávané výstupy:

- Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dětem blízké, zajímavé a přínosné
- Mít povědomí o významu životního prostředí a ekologii
- Umět a vědět jak třídit odpad a dodržovat hygienické návyky při manipulaci s odpady
- Připomeneme si velikonoční tradice a zvyky - Duhový týden - veselé koledování
- Upevňování znalostí o domácích a hospodářských zvířatech a jejich mláďatech
- Pozorování a seznamování se se světem rostlin a živočichů (hmyzu)
- Získávání poznatků týkajících se vody na Zemi ve všech jejích podobách

Nabídka činností:

- „Mámo, táto, vím jak na to“ (sběr, třídění, využití a recyklace odpadu) - získávat poznatky o bezpečných a nebezpečných materiálech - papír, plast, sklo, kov, textil, olej, elektromateriál apod.
- Zpracování bioodpadu
- Exkurze do sběrného dvora
- Oslavy svátku Den Země (22.4.)
- Zdravá planeta, poklady Země, zdravý talíř
- Hledání velikonočního zajíčka, ukázka pletení pomlázky
- Vycházky do okolí – pozorování domácích zvířat na dvorcích, zahradách, ekofarmy
- Péče o školní zahradu – od semínka po rostlinku – koutek přírody ve třídě
- Vývojová stádia živočichů
- Koloběh vody

POZNÁMKY:

KVĚTEN

1. Dítě a jeho tělo

Hrubá motorika:

Cíl: Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti

- 3-4
 - Chůze s obměnami, správné držení hlavy
 - Chůze na vzdálenost asi 1 km (tam i zpět) se spontánní odpočinkovou činností dětí
 - Běh v terénu po rovině střídaný chůzí
 - Zvyšovat vytrvalost střídáním běhu a různých činností opakovaně po delší dobu
 - Výskoky s dosahováním na pohybující se předmět podle výšky dětí
 - Procvičovat skok snožmo vpřed z podřepu a se souhyby paží
 - Učit děti přeskočit danou vzdálenost
 - Procvičovat sun po lavičce s přitahováním soupaž ve vzpažení samostatně
 - Prolézat látkovým tunelem v podporu dřepmo
 - Skluz v sedu po šikmé ploše
 - Učit mrštění míče do země jednoruč
 - Učit děti chytat koulejší se míč
 - Házet větší míče do koše obouruč ze vzpažení
 - Kolébka ze sedu s dopomocí
 - Kotoul vpřed z mírně šikmé plochy s dopomocí
 - Učit děti vyjádřit staccatový charakter hudby jednoduchými pohyby
 - Běh s různými polohami paží při rytmickém doprovodu
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů
- 4-5
 - Plynulá chůze se správným držením těla a pohyby paží
 - Cvičit vytrvalost sportovní chůze na delší vzdálenost
 - Zdokonalovat rychlý výběh na smluvený signál k cíli
 - Zdokonalovat běh na krátkou vzdálenost závodivě
 - Učit výskok s rozběhem, odrazem jedné nohy
 - Procvičovat lezení v podporu dřepmo po lavičce
 - Vystupovat a sestupovat se střídavým uchopováním rukama
 - Procvičovat koulení míče v různých polohách s obměnami
 - Procvičovat vyhazování míče do různých výšek dle pokynů
 - Hod míčem obouruč ze vzpažení do koše
 - Procvičovat klek, zanožit pravou (levou), upažit, krátká výdrž - obměna s unožením
 - Učit děti překonávat strach při cvičení s využitím šikmé plochy - chůze, lezení, plazení oběma směry, kotoul...
 - Procvičovat taneční běh v daném rytmu s pohyby paží
 - Procvičovat plynulý přechod od chůze do běhu a naopak s využitím zpěvu
 - Učit střídání chůze a běhu s vyjádřením změn melodie a dynamiky se zapojením paží

- Učit chůzi legato s pohybem celého těla
- Procvičovat taneční běh v daném tempu
- Jógová a relaxační cvičení
- **5-6 - očekávané výstupy - užívat různé náčiní, sladit pohyb s rytmem a hudbou**
 - Zdokonalovat bezpečnou, plynulou chůzi po schodech samostatně i ve dvojicích oběma směry
 - Chůze po pohyblivé rovině s dopomocí
 - Zdokonalovat pohotovou reakci při startu z různých poloh
 - Zdokonalovat sportovní běh na 20m
 - Zdokonalovat dynamický skok do výšky se zapojením celého těla s rozběhem
 - Učit děti skákat přes kmitající gumu, švihadlo, lano apod.
 - Procvičovat výskoky na nářadí s obměnami
 - Plazení přitahováním soupaž po šikmé lavičce na břiše
 - Hod na cíl s obměnami
 - Procvičovat chytání míče z různě šikmé plochy
 - Hod obouruč od prsou - přihrávky ve dvojicích
 - Hod a chytání ve dvojicích obouruč se správným držením míče
 - Hod a chytání ve dvojicích jednoruč se správným držením míče
 - Učit správné provedení akrobatického cviku: stoj zkřížný, výponem obratem
 - Do stoje spatného (půlobrat)
 - Do stoje zkřížného (celý obrat)
 - Kotoul vpřed s lehkým předmětem mezi kotníky, koleny
 - Kotoul vpřed plynule z kolébky
 - Procvičovat plynulý přechod od chůze do běhu a naopak s využitím zpěvu i hudby
 - Procvičovat střídání poskočné chůze a běhu při hudebním doprovodu
 - Procvičovat provedení zátočky během s obměnami za hudebního doprovodu
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů

Nabídka činností:

- *Chodí medvěd po lese*
- *Motýl*

Jemná motorika

Cíl: Rozvoj drobného svalstva ruky

- **3-4**
 - Lámání dřívěk, skládání papíru
 - Rozvíjet drobné svaly rukou při práci s drobným materiálem
 - Učit děti graficky zaznamenávat pohyb vycházející z ramenního kloubu motivovaný známými činnostmi: vinutí
- **4-5**
 - Ohýbání, trhání, skládání kovového materiálu, nalepování
 - Učit graficky zaznamenávat pohyb vycházející ze zápěstí: smyčky zaznamenávané horizontálně

- 5-6
 - Nalepování
 - Učit graficky zaznamenávat pohyb vycházející z dlaně a prstů: smyčky

Grafomotorika

Cíl: Koordinace oko-ruka

- 3-4
 - Vinutí - pohyb vycházející z ramenního kloubu
- 4-5
 - Horizontální smyčky - pohyb vycházející ze zápěstí
- 5-6
 - Horizontální a vertikální smyčky, horní a dolní oblouk s vratným tahem (obloučky těsně u sebe) -pohyb vycházející z dlaně a prstů
 -

Nabídka činností:

- *Horní oblouk s vratným tahem - Buchtičky, buchtičky, pojd'te do mé hubičky*
- *Dolní oblouk s vratným tahem - Namaloval Vašek, střechu plnou tašek*

Sebeobsluha

- 3-6 Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí - seznamování s různými pracovními činnostmi

2. Dítě a jeho psychika

2.1. Jazyk a řeč

Cíle:

- **Rozvíjení řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) a produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvní projev, vyjadřování)**
- **Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení**
 - 3-4
 - Gymnastika mluvidel – mlaskání jazykem o horní patro – koníček, dáme zoubky lehce
 - Na sebe a usmějeme se, povolíme a spojíme rty – veselý a smutný obličej, vyplázneme
 - Jazýček a máváme zdola nahoru (lížeme zmrzlinu), mňam mňam
 - Procvičení výslovnosti hlásky F (vítr fouká fi fi, fů fů, pejsek hafá, říkadlo
 - Výslovnost L-zpěv melodie písní na slabiku la, lo, li, čáp klope zobákem, kladívko klepe

- Vést děti k vyjádření myšlenky jednoduchou větou, navázání dialogu s ostatními
- **4-5**
 - Dechová cvičení a gymnastika mluvidel – viz skupina 3 – 4 roků
 - Učit děti s pomocí jednoduchých předmětů a obrázků řešit problém – hádanky Co by bylo, kdyby, Co bys dělal kdyby
 - Procvičení výslovnosti a sluchového vnímání C,S,Z (zoubky lehce na sebe, usmát se, cvrček cvrká-cccc, had syčí-sssss, moucha bzučí-bzzzzz, slova začínající na c,s,z s obrázky), ozvěnové hry, rytmyzace, říkadla
 - Vést děti k reprodukci kratšího dějového celku (Trojice, čtveřice obrázků, pohádky)
- **5-6**
 - Učit děti pomocí konkrétních předmětů, obrázků, hádanek řešit problém (Veršované
 - Hádanky, Co bys dělal, kdyby, Co by bylo, kdyby...)
 - Učit děti sluchově vnímat délku samohlásky ve slově, graficky znázornit – dlouhá slabika-vodorovná čárka, krátká slabika-tečka (využití bzučáku, flétny)
 - Umožnit dětem vyjádřit svůj názor, myšlenku, vést je ke zdůvodnění svého postoje
 - Reprodukovat krátké texty (říkanky, písničky, pohádky, dramatizaci)

Očekávané výstupy:

- Porozumět slyšenému, sledovat děj, zopakovat jej ve správné posloupnosti
- Naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, ptát se, odpovídat)
- Sluchově rozlišit délku samohlásek
- Vyjadřovat se samostatně a smysluplně
- Rozlišovat některé symboly (orientační a dopravní značky, označení nebezpečí)
- Aktivace paměti
- Vést řečový projev bez dysgramatismů

Nabídka činností:

- *Vybavení si čteného textu – co hlavní hrdinové prožívali, jaké bylo prostředí, ve kterém se příběh odehrává, jaké postavy v příběhu vystupují,...*
- *Popis cesty – překonáváme dráhu motivovanou přečteným textem, po dokončení se děti ptáme, jaké překážky překonávaly, co musely děti udělat jako první, co poslední*
- *Po přečtení textu děti tvoří ze stavebnic a přírodních materiálů prostředí příběhu (perníková chaloupka, zámek, ...)*
- *Sluchová hra - Hádej, hádej, hadači, co melodie naznačí... (poznávání písni dle melodie)*
- *Vyprávění pohádky podle i bez předlohy (O veliké řepě, Hrnečku, vař, O Budulínkovi)*
- *Rýmování - říkadlo „Vklouzl klíček do vrátek, kluk oblékl kabátek, v kabátku je kapsička, v té kapsičce ...“*
- *Sluchová paměť - hra Co veze vláček..., Přijela tetička a přivezla...*
- *Rozlišování délky slov (krátké, delší, nejdelší) - př. dům - domek - domeček, zvon - zvonek - zvoneček, rozlišování délky hlásky - Morseový záznam*
- *Tvoření zvukomalebných slov (písnička Padla kapka - jak dělala?)*

- *Hry se zpěvem a motivačním pohybem*

2.2. Poznávací funkce

Cíle:

- **Rozvoj vyjadřování a komunikace.**
- **Rozvíjení a posílení citů – zvědavost, zájem, radost z objevování a poznávání.**
- **Rozvoj tvořivého myšlení a řešení problémů.**
- Činnosti zaměřené na rozvoj postřehu a koncentrace pozornosti
- Rozvoj paměti
- Upevnění přátelských vztahů
- Upevnění poznatků o přírodě a zvířatech
- Vnímáme změny v přírodě
- Poznáváme různé květiny, barvy a vůně
- Moje rodina (maminka, tatínek, ...)

Smyslové vnímání

- Sluchové - poznat podle sluchu zvuk některých hudebních nástrojů.
- Zrakové - najít určitý předmět podle jeho tvaru a barvy
- Hmatové - hra s materiály-písek, dřevo, látky, přírodniny
- Chuťové - co je sladké, slané, kyselé, hořké-možnost ochutnávky
- Čichové – hra - Co nám voní? Děti říkají, jaké vůně jsou jejich oblíbené (žvýkačka, jablko, bonbony, květiny)

Očekávané výstupy

- Dokázat říct co nám voní a co ne
- Poznávat a vnímat vše kolem nás
- Uvědomovat si vlastnosti věcí, které jsou kolem nás

Matematické představy

Cíl: Chápat elementární časové pojmy, rozvíjet elementární myšlenkové operace

- **3-4**
 - Pozorování zvířat – mládě a jeho rodiče, pojmenovávání (Nejdříve se narodilo malé štěně, potom z něho vyrostl pes.)
 - Pozorování rostlin, pojmenovávání (Nejdříve bylo poupě, potom rozkvetl květ)
 - Povídání a sledování časového sledu nad obrázkovými knihami
 - Žertovné hádanky (Je to tak? Je to pravda?)
- **4-5**
 - Přiřadí činnosti obvyklé pro ráno, poledne, večer, dopoledne i odpoledne
 - Rozliší dříve, později
 - Rozhodnout o pravdivosti, nepravdivosti tvrzení (hádky, žertovné hry)
 -

- **5-6**

- Orientovat se ve dnech v týdnu (pojmenovávání činností obvyklých pro části týdne)
- Přiřadí činnosti obvyklé pro roční období (pojmenovávání činností obvyklých pro roční období)
- Pojmy včera, dnes, zítra (chápání pojmů si ověřujeme otázkami: Co jsi dělal včera, co budeš dělat zítra?)
- Vyprávění prožitých událostí, zapojení dítěte do plánování a přípravy činností
- Seznamujeme děti a všímáme si předmětů na měření času, využíváme vycházek k pozorování přírody a přírodních dějů v jednotlivých ročních obdobích, vést děti k rozhodnutí v kladném i záporném smyslu (Je to možné nebo není?)

Očekávané výstupy:

- Chápat elementární časové pojmy
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje, umět se rozhodnout

2.3. Sebepojetí, city, vůle

- **Cíle:**

- **Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet a city plně prožívat**
 - **Rozvoj schopností a dovedností získané dojmy a prožitky vyjádřit**
 - **Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání**
- Spontánní hra
 - Sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
 - Hry a činnosti s tématem rodina, její hierarchie, funkce, vztahy mezi členy, citový vztah k rodičům

Hudební a literární dramatické činnosti

- Vytvářet hudebně – dramatická pásma s využitím hudby, pohybu, říkadel, hra na dětské rytmické nástroje, veřejná vystoupení

Očekávané výstupy:

- Uvědomovat si bezpečí a jistotu a podporu ve své rodině
- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a vyjadřovat je
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

Nabídka činností:

- *Poslech a vnímání klasické hudby – vyjádření pohybem – Slovanské tance – Dvořák*
- *Eva Jenčková – „SVÁTEČNÍ CHVILKY NEJEN PRO MAMINKY“*
- *B. Martinů – Hrajeme si na loutky*

Výtvarné činnosti

- Tematická kresba (malba) na základě citových prožitků (Maminka má svátek, Moje rodina, U nás doma, Barevný den, Kvetoucí strom) 3D modely
- Tablo školáků – kresba portrétu – jak se vidím
- Vytvářet plastický reliéf na destičku z hlíny (strom, květina, maminka a tatínek)
- Dárčky a přáníčka pro maminky

Nabídka činností:

- *To jsem já – monotyp, na plastovou destičku nanést válečkem malé množství barvy, kresba koncem štětce před zrcadlem*
- *K tématu o rodině lze využít pohádku „Jak pejsek s kočičkou prali prádlo“, zdobení papírového oblečení různými technikami, věšení prádla ve třídě*

Literárně dramatické činnosti

- Návštěva divadelního představení – výchova pozorného diváka
- Hry na uvolnění emocí – při deklamaci jednoduchého říkadla měnit hlas (potichu, smutně, vesele, hluboko, vysoko), měnit výraz obličeje
- Velikonoční příběhy a hodovačky

Očekávané výstupy:

- Využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všimnout si nového, změněného, chybějícího
- Odhalovat podstatné znaky a charakteristické vlastnosti předmětů
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových, dramatických)
- Orientovat se v počtu cca do šesti, poznat více, stejně, méně
- Poznání tradice - velikonoce

3. Dítě a ten druhý

Cíle:

- **Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými – dětmi i dospělými**
- **Rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti**
- **Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole)**

Očekávané výstupy:

- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v MŠ, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- V případě potřeby požádat druhého o pomoc

Nabídka činností:

- *sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, výtvarné hry apod. - „Mám šáteček, mám, komu já ho dám“, „Špinavé prádlo“ (hra v kruhu – do pračky, na šňůru)*
- *Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi*
- *Aktivity podporující samostatnost – povlékání polštářů, zapínání knoflíků, druků a zipů*
- *Hudebně pohybové hry – Řemesla – švec, bednář, kovář*
- *Slavíme Svátek matek – besídka, vystoupení, vyrábíme dárečky, přáníčka*
- *Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi - Jak se vidíme? Každý z nás je jiný, jinak vypadá, něco jiného umí x neumí, někdo nosí brýle, jiný je pihatý, ale máme se všichni rádi*
- *Četba a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením př. „Pohádkové včely“ (Jan Lebeda), „Včelka Meduška pohádky z včelího úlu“ (Zdeňka Šiborová)*

Rizika:

- Nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- Nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problém dítěte
- Příliš ochranné či příliš nevšímavé prostředí

4. Dítě a společnost:

Cíle:

- **Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí a vnímat přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané**
- **Osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije**
- **Rozvoj společenského i estetického vkusu**

Činnosti:

- Přípravy a realizace společných zábav a slavností
- Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich práce, seznamování s různými pracovními činnostmi
- Zprostředkovat setkávání s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo MŠ, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí přiměřených předškolním dětem
- Zprostředkovat exkurzi do sklářského provozu

Očekávané kompetence:

- pochopit, že každý má ve společenství (rodině, ve třídě) svou roli, podle které je třeba se chovat
- vážit si práce a úsilí lidí
- vnímat umělecké a kulturní podněty a hodnotit svoje zážitky

5. Dítě a svět

Cíl:

- Vytváření elementárního povědomí o přírodě a přírodních ekosystémech, jeho ochrana
- Prožívání svátečních událostí zaměřených na tradice
- Seznamování s místem a prostředím ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Očekávané kompetence:

- Osvojit si elementární poznatky o přírodě, přírodních jevech a zákonitostech, o nutnosti ochrany tohoto prostředí
- Zajímat se, co se děje v okolí, všímat si dění a změn ve svém okolí (např. přírodě), proměny komentovat
- Mít povědomí o širším společenském, přírodním, kulturním i technickém prostředí

Nabídka činností:

- Pozorování kvetoucích stromů, keřů, květin, luk
- Zkoumání květů a živočichů pod lupou
- Pletení věnečků, výroba prstýnků, píšťalek
- Malování květinami (využití přírodního barviva)
- Lisování květin, tvoření
- Stavba domů z písku, z přírodnin
- Kreslení v přírodě nebo na školní zahradě - klacíkem do písku a hlíny, zdobení pomocí květů a listů
- Sazení květin a péče o ně
- Exkurze ke včelaři
- Hmyzí domečky
- Vnímání zvuků a vůní z okolní přírody
- Každý má svůj dům (lidé, zvířata, ptáci). Jak nás chrání domov a rodiče...Proč se říká všude dobře, doma nejlépe.
- Práce s fotografiemi

POZNÁMKY:

IV. BLOK - LÉTO

ČERVEN

1. Dítě a jeho tělo

Hrubá motorika:

Cíl: Zachovávat správné držení těla, zvládat běžné způsoby pohybu v přírodním prostředí

- 3-4
 - Procvičovat chůzi se správným držením těla, hlavy a souhyby paží
 - Procvičovat chůzi po mírně šikmé ploše oběma směry
 - Učit děti vystupovat na schody a sestupovat po schodech bez držení
 - Běh k cíli - ověření
 - Skok do dálky s odrazem snožmo se zaměřením na délku skoku
 - Zdolávání překážek lezením
 - Učit chytat koulejí se míč ze svahu
 - Převaly na měkké podložce s krátkou výdrží na boku - unožit
 - Kotoul vpřed na rovině s dopomocí
 - Učit děti rytmizovanému a koordinovanému běhu s různými polohami paží
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů
- 4-5
 - Běh v přírodním terénu střídaný chůzí
 - Skok do dálky s rozběhem a zapojením celého těla
 - Výstup a sestup střídonož a se správným uchopením rukama
 - Učit děti chytat obouruč míč koulejí se ze šikmé plochy
 - Procvičovat správné provedení kotoulu vpřed samostatně ze stoje rozkročného do dřepu
 - Taneční běh se změnou tempa hudby
 - Procvičovat střídání chůze a běhu plynule dle charakteru skladby
 - Krok poskočný v rytmu
 - Běh poskočný dle hudebního doprovodu
 - Jógová a relaxační cvičení
 - Motorika očních pohybů
- 5-6 - očekávané výstupy - zvládat překážky, vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru i samostatně
 - Provádět sportovní chůzi v rámci výletů se spontánními odpočinkovými činnostmi
 - Zdokonalovat techniku a provedení sportovního běhu
 - Cvičit běh v přírodním terénu střídaný s chůzí (až 8 min)
 - Skoky přes švihadlo
 - Zdokonalovat skok do dálky z místa i s rozběhem závodivou formou
 - Zdokonalovat výstup a sestup na nářadí se správným držením a střídavým uchopením rukama a střídonož

- Koulení míče s obměnami i v přírodním terénu
- Procvičovat chytání míče po odrazu od lavičky s obměnami
- Hod obouruč v obměnách
- Učit házet míč ve dvojici rytmu
- Učit házet míč ve dvojicích při hudbě
- Kotoul v různé sestavě s obměnami
- Cval stranou
- Krok poskočný v daném rytmu
- Procvičovat střídání poskočné chůze a běhu v daném rytmu se zpěvem
- Jógová a relaxační cvičení
- Motorika očních pohybů

Nabídka činností:

- Na krále
- Letí motýl

Jemná motorika

Cíl: Rozvoj drobného svalstva ruky

- **3-4**
 - Ověřit úroveň konstruktivních her dětí v prostoru
 - Dodržovat správný postup při skládání papíru
 - Seznamovat děti s tvarováním staniolové fólie
- **4-5**
 - Učit graficky zaznamenávat pohyb vycházející ze zápěstí: smyčky zaznamenávané horizontálně
 - Vést děti k bezpečnosti při práci s nůžkami a seznamovat je s technikou střihání
 - Ověřit do jaké míry umění děti dodržovat správný postup při nalepování a dbát na čistotu při práci
 - Ověřit úroveň manipulace dětí s konstruktivními stavebnicemi
- **5-6**
 - Upevňovat u dětí správné používání jednoduchých pracovních nástrojů
 - Posilovat svalovou činnost ruky spolu se zrakovou kontrolou při mačkání menších a větších kousků papíru
 - Ověřit zda děti umění skládat papír podle slovní instrukce učitelky a dodržovat přesný postup při skládání jednoduchých tvarů
 - Ověřit, zda děti umění samostatně provádět složitější operace s konstruktivními stavebnicemi i podle návodu

Grafomotorika

Cíl: Koordinace oko-ruka

- 3-4 Kombinovaný pohyb nepřesný - pohyb vycházející z ramenního kloubu (látání, pletivo)
- 4-5 Horizontální smyčky - pohyb vycházející ze zápěstí

- 5-6 Fiktivní písmo, vertikální a horizontální přerušované čáry, smyčky všemi směry - pohyb vycházející z dlaně a prstů

Nabídka činností:

- *Fiktivní písmo - Šiju, šiju kabátek, na všední den na svátek*
- *Vertikální přerušované čáry - Jedna dvě a ještě, ještě, zkus spočítat kapky deště*
- *Horizontální přerušované čáry - Proužkovaná peřinka, kdo ji ušil*
- *Smyčky všemi směry - Motýl krouží sem a tam, já mu cestu ohlídám, čmelák*

Sebeobsluha

- 3-6 Zacházet s předměty denní potřeby, s pomůckami, nástroji a náčiním

2. Dítě a jeho psychika

2.1. Jazyk a řeč

Cíle:

- **Rozvoj řečových schopností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) a produktivních (mluvní projev, výslovnost, vyjadřování)**
- **Rozvoj představivosti a fantazie**
- **Poskytnout čtenářsky podnětné prostředí**
 - 3-4
 - Opakování známých dechových cvičení, procvičování hybnosti jazyka
 - Špička jazyka nahoru na tvrdé patro a horní zuby, olizování tvrdého patra zepředu dozadu (medvídek olizuje med, malíř natírá strop, čistíme si zuby jazykem),
 - Procvičování jazyka všemi směry
 - Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních představení
 - Procvičení výslovnosti hlásky „V“ ve spojení se samohláskou a ve slovech a říkadlech (rytmizace slov, ozvěnové hry, rozklad slov na slabiky)
 - Rozvíjet potřebu dětí vyprávět, podporovat jejich aktivitu při komunikaci
 - 4-5
 - Sluchové hry a cvičení, gymnastika mluvidel – viz 3-4
 - Sluchové vnímání a procvičení výslovnosti hlásek Č, Š, Ž - našpulíme ústa a voláme na kočička-či cí, děláme mašinku-ššššš, čmeláček bzučí-žžžžž, slova začínající č, š, ž
 - S obrázky, ozvěnové hry, rytmizace, říkanka, diferenciac: míc - myš, čípek - šípek, číše - češe, košíček - kožíšek, šiješ - žiješ apod.
 - 5-6
 - Procvičování celkově správné výslovnosti všech hlásek

- Procvičovat sluchové vnímání délky samohlásek ve slově multisenzoriálně (s využitím sluchu, zraku i hmatu) – využití flétny, bzučáku, klavíru, stavebnic
- Ověřovat sluchové vnímání hlásky na začátku slova
- Tvoření jednoduchých rýmů
-

Očekávané výstupy:

- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- Popsat situaci (skutečnou i na obrázku)
- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- Dítě by si mělo dokázat vybavit a představit, co je mu čteno nebo o čem čte
- Vést samostatně smysluplný rozhovor, umět samostatně vyjádřit myšlenku
- Řečový projev bez gramatických chyb

Nabídka činností:

- *Aktivní účast na předčítání předvídáním textu, přemýšlení nad tím., jak by dítě danou situaci vyřešilo*
- *Hra „Na Arabelu“ - učitelka otáčí kouzelným prstenem a děti se „proměňují“ v různé bytosti nebo zvířátka*
- *Kreslení představ a ilustrací ke čteným textům*
- *Hra „Co mi to připomíná“ - děti si posílají přírodninu, která se objevuje v pohádce, a říkají, co jim připomíná*
- *Rozvíjení pohádkové předlohy – řekneme si známo a jednoduchou pohádku a děti mají do pohádky přidat vlastní prvek (např. S kým by chtěly být v pohádce, jak by se zachovaly, ...)*
- *Přednes, recitace, zpěv, dramatizace*
- *Prohlížení a čtení knih (+ hra na knihovnu)*
- *Hry a činnosti zaměřené na poznávání a rozlišování zvuků (Kdo nás volá, Kdo to je)*
- *Užívání gest (hra na řemesla, hádanky Kdo jsem)*
- *Rozvoj jazykového citu - rýmování slov, básničky na dané téma*
- *Komunikační chvíle, rozhovory k tématům*

2.2. Poznávací funkce

Cíl: Podpora a rozvoj zájmu o učení, tvořivého myšlení, řešení problémů, fantazie, sebevyjádření, zvědavosti a radosti.

- Pozorování objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností
- Řešení myšlenkových i praktických problémů (možnosti a varianty)
- Pochopit rovnost mezi lidmi bez rozdílu barvy pleti, a že nejsme všichni stejní
- Všichni se máme rádi a jsme kamarádi – různé činnosti na podporu mezilidských vztahů

Smyslové vnímání

- Sluchové - rozlišovat přírodní a technické zvuky
- Zrakové – hra Na zrcadla - pantomima
- Hmatové - hra s různými materiály a určování jejich vlastností (voda, šiška, písek, jehličí)
- Chuťové - rozlišování chuti vody-slaná (mořská), sladká (rybník, potok, vodovod, jezírko atd.)
- Čichové - čichání ke květinám

Očekávané výstupy

- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- Uvědomovat si své tělo
- Dokázat pojmenovat vlastnosti předmětů.

Matematické představy

Cíl: Rozvíjení orientace v prostoru i v rovině, orientace v čase, určování množství do šesti, procvičování geometrických tvarů, porovnávání a třídění předmětů

- 3-6
 - Hry je možné hrát s jakoukoliv věkovou skupinou na zahradě, na hřišti, na louce, v lese či za pochodu
 - Hra Kuličky: klasické cvrkání do důlku, cvrkání od startovní čáry (kdo docvrkne nejdále), stavění dráhy - labyrintů pro kuličky, porovnávání velikostí kuliček, třídění podle barev
 - Hra Skákání panáka: kreslíme klasického panáka s číslicemi nebo s obrázky, jmenujeme postupně číslice či obrázky, procvičujeme posloupnost
 - Hra Pavoučí síť: na zahradě či v lese mezi dvěma stromy uvázat z lana „pavoučí síť“ a na ni zavěsit zvoneček. Děti se snaží orientovat se v daném prostoru a sítí prolézt bez zazvonění. Ostatní děti mohou napovídat správný směr (vpravo, vlevo, nahoru, dolů apod.)
 - Hra Kamínky: hledání kamínků na zahradě, u potoka, v lese a porovnávání jejich velikost, barvu, váhu (vzít si sebou jednoduchou váhu vyrobenou z ramínka na šaty a k tomu dva kyblíčky či pytlíky)
 - Hra Lesní pexeso: připravíme v lese mřížku (můžeme vyrýt do písku) o 9 políčkách. Do každého pole umístíme jednu přírodninu (klacík, šišku, list, kámen, atp.) Necháme dětem nějaký čas na prohlédnutí a pak mřížku zakryjeme. Pošleme děti, aby našly v okolí vše, co v mřížce viděly a umístily to na jedno místo. Pak zkontrolujeme. - obtížnější variantou je, když připravíme vedle skryté mřížky s přírodninami ještě jednu shodnou mřížku a děti se pokusí umístit jimi nalezené přírodniny i na stejné místo, jako jsou v mřížce původní
 - procvičujeme s dětmi orientaci v prostoru i v rovině, postřeh a paměť
 - Hra Počítání venku: do přinesených plat od vajíček (každé dítě má své plato od 6 vajíček) si děti hledají přírodniny podle diktátu (najdi tři kamínky, najdi pět šišek, najdi jeden lísteček...,dej ke dvěma šíškám dva kamínky a teď všechno spočítej dohromady...apod.) a následně počítají kolik čeho mají

- Hra Hledáme tvary: na vycházkách ve městě či v přírodě hledáme tvary (kruh, čtverec, trojúhelník obdélník) a všímáme si, kterých tvarů je více ve městě, kterých v přírodě, sestavujeme z přírodnin tvary i obrázky
- Hra Půlené listy: najdeme různé listy stromů a rozstříháme je na polovinu, zamícháme a hledáme dvě poloviny, které k sobě patří - obměna hry - na karton si venku nalepíme půlku listu, druhou půlku dokreslíme (pojmy polovina, celek, celý)

Očekávané výstupy:

- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si
- Chápat elementární matematické souvislosti, pojmy a podle potřeby je prakticky Využívat

2.3. Sebepojetí, city, vůle

Cíle:

- **Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit**
- **Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání**

Činnosti:

- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

Hudební činnosti

- Upevnit základní repertoár písní, zpívat čistě, vázaně s dynamikou
- Opakování písní naučených během roku formou hádanek
- Opakování poslechových skladeb klasické hudby - hádanky
- Hudebně – pohybové a taneční hry, vyjádření charakteru hudby pohybem
- U nejstarších dětí rozlišovat výšku tónu – umět ji znázornit

Nabídka činností:

- *Metodika rozvoje hudebnosti dětí – www.didaktikahv.webgarden.cz*
- *Eva Jenčková – „HUDEBNÍ VÝLET DO ZOO“*
- *J.Žáček + P.Jurkovič – „JAK POČÍTÁJÍ KOŤATA“*

Výtvarné činnosti

- Tematická kresba (malba) na základě citových prožitků (pohádkový les, výlet, škola v přírodě apod.)
- Vytváření prostorových modelů s využitím přírodního materiálu – písku, kamínků, kůry, modelovací hlíny apod. (u vody, v lese, v zoo)
- Rozvíjet povědomí o životě zvířat na planetě ZEMI „Žijí s námi na Zemi“
- Objevujeme svět mimo naší zemi, obrázkové album VESMÍR

Nabídka činností:

- *Zvířata v pelíšku – příprava podkladu (do vlhkého temperového podkladu v zemitých odstínech vyrývat špachtlí nebo hřebenem), světlá čtvrtka s obrázkem zvířete – nalepit na podklad*

Literárně dramatické činnosti

- Vnímavě poslouchat příběh s dětským hrdinou – četba na pokračování
- Propojovat všechny tři estetické oblasti
- Školáci vypráví samostatně pohádku

Očekávané výstupy:

- Prožívat radost ze zvládnutého a poznání
- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních a kulturních krás
- Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pohybovou improvizací...)

3. Dítě a ten druhý

Cíl:

- **Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem**
- **Podpora samostatného jednání a kooperace s druhými při kratším i delším odloučení od rodiny**

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, přijímat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- Spolupracovat s ostatními, sdílet společné zážitky
- Odmítat komunikaci, která je mu nepříjemná

Nabídka činností:

- *Společné aktivity – oslava Dne dětí*
- *Hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti ke druhému, ochota rozdělit se, půjčit hračku, vyřešit konflikt*
- *Poznávací výlety, nocování v MŠ, škola v přírodě*
- *Hra „Na tichou poštu“*
- *Hry s padákem*
- *Hudebně pohybové hry „Na louku“ (Od jara do zimy)*
- *Hry na drumbeny*
- *Četba a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením př. „Hastrmanka Evelínka a zlatá rybka“ (Petra Martišková)*

Rizika:

- Autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- Nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- Nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- Příliš časté vystupování učitele v roli soudce

4. Dítě a společnost:

Cíle:

- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, přizpůsobovat se společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, spolupracovat, podílet se a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- Hry a praktické činnosti zaměřené na poznávání odlišných kultur a etnik
- Dozvědět se o národnostních menšinách a jejich specifikách

Činnosti:

- Různorodé společné hry a skupinové aktivity, umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu a výsledcích
- Pořádání sportovních akcí
- Pořádání dne dětí
- Příprava na šerpování

Očekávané kompetence:

- Podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- Odmítat společensky nežádoucí chování (lež, nespravedlnost, agresivitu...)
- Předcházení rizik úrazů při výletech a společných akcí - MDD

5. Dítě a svět

Cíle:

- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, přírodou, planetou Zemí
- Poznávání jiných kultur
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Očekávané kompetence:

- Mít povědomí o širším společenském, přírodním a kulturním prostředí
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý, pozoruhodný a různorodý
- Mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur
- Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka
- Mít přiměřené povědomí o vesmíru, planetách a o naší planetě Zemi
- Umět vnímat přírodní živly, jejich kouzla a nebezpečí
- Vnímat přírodní a kulturní bohatství naší i cizích zemí
- Mít poznatky o své zemi (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)

Nabídka činností:

- Seznamování s přírodními jevy související s příchodem léta, působení slunce, ekosystémy les, voda, louka apod.
- Podmořský svět

- *Rozšiřování poznatků z oblasti cestování – dopravní prostředky, naše vlast, cizí země*
- *Poznávací výlety, vycházky, pozorování krajiny (poučení o bezpečnosti, prevence úrazů)*
- *Seznamování s piktogramy a turistickými značkami*
- *Návštěvy zajímavých míst naší vlasti, výlety, exkurze, škola v přírodě*
- *Práce s encyklopediemi, obrazovým materiálem, fotografiemi, glóbusem, mapou*
- *Vznik života na Zemi (pravěk, dinosauři apod.)*

POZNÁMKY:

7. EVALUA NÍ SYSTÉM

Evaluace a hodnocení probíhá ve 4 úrovních:

1. na úrovni školy
 - podmínky vzdělávání
 - cíle a záměry
 - obsah vzdělávání
 - práce pedagogického sboru
2. na úrovni tříd
 - evaluace integrovaných bloků
 - hodnocení třídy dětí
 - sebereflexe pedagogů
3. hodnocení jednotlivých dětí
 - rozvoj dítěte po stránce psychické, fyzické a sociální
 - dětské práce
 - pokroky ve vzdělávání
4. hodnocení pedagogů
 - ředitelem školy
 - vedoucím OP
 - kontrolním orgánem
 - jiným pedagogem, veřejností

PŘEHLED EVALUČNÍ ČINNOSTI ŠKOLY

Úroveň	Evaluační cíle	Techniky evaluace	Hodnotitel	Časový rozvrh
Škola	Podmínky vzdělávání	porada analýza, výr.zpráva, prověrky BOZP a PO	vedení školy vedení školy	průběžně 1x ročně VIII-X
	Cíle, záměry a činnost	výroční zpráva	ředitelka	1x ročně VIII-IX
ŠVP	Obsah vzdělávání	porady, dotazníky	pedagog.rada školy	2x ročně X a IV
	Práce pedagog.sboru	rozhovory, ped.rady, provozní porady, analýzy	ředitelka + zást.ŘŠ	průběžně
Třída	Podmínky vzdělávání	porady, rozhovory	všechny učitelky	průběžně
	Integrované bloky	Zápis do třídní knihy pedagog.rada, diskuse, zkušenosti	učitelka – ranní služba vš.učitelky	průběžně 1x měsíčně na školách
TVP	Hodnocení třídy	pozorování, záznamy postřehů, dialog učitelek pedagog.rady, diskuse, zkušenosti	učitelka – ranní služba vš.učitelky	průběžně 1x měsíčně na školách
	Sebereflexe pedagoga	analýza vlastní práce	vš.učitelky	průběžně
Dítě	Rozvoj dítěte	pozorování, testy, postřehy, diagnostické listy*	tř.učitelky společně	2x ročně IX-X., IV-V
	Dětské práce	výkresy, výrobky, prac.listy → portfolio	tř.učitelky	průběžně
	Pokroky ve vzdělávání	pozorování, záznamy, analýza výsledků činností souhrnné statistiky	tř.učitelky	Průběžně 1x ročně pro výr.zprávy
Pedagog	TVP, dokumentace	analýza výsledků činnosti	Ředitelka, zást.ŘŠ	2x ročně / 1 třídu
	Průběh a výsledky vzdělávání	pozorování, hospitační záznamy	Vedoucí OP ředitelka	2x ročně/1 třídu pracoviště 1x ročně/ 1 třídu školy
	Hodnocení pedagogů	rozhovory analýzy, hodnotící zprávy zprávy z kontr.činnosti	Veřejnost Ředitelka, zást.ŘŠ ČŠI	Průběžně 2x ročně VI., XII. dle rozpisu kontrol ČŠI

* diagnostické listy rozvoje dítěte – jsou DŮVĚRNÉ, jednotné, učitelky do nich zaznamenávají vývoj dítěte;

Aktualizace

1. aktualizace k 1.9.2024

MŠ Jablíčko, G.Svobody 355 – uzavřen provoz

MŠ Kopretina, Kalinova 572 – zprozněno 2.patro – nová heterogenní třída „Sluníčko“ s kapacitou 25 dětí

Škola využívá novou aplikaci TWIGSEE pro lepší komunikaci s rodiči a omlouvání dětí ze vzdělávání.